1.

+

n. 827.

1153
551

1704

ԳԻՐՔ
ԲՈՒՐԱՍՏԱՆ ԱՂՕԹԻՑ.

ՅՈՐՈՒՄ ՊԱՐՈՒՆԱԿԻՆ ԲԱՆՔ ՄԱՂԹԱ-

նաց և խօսք ընդ այ յոյժ պիտանիք յարմարեցեալք ըստ եօթանց աւուրցն շաբաթու 'ի յօգուտ և 'ի շահաւէտութի անձանց քրիստոնէից :

Թարգմանեցեալ 'ի Լատինացւոց լեզուէ 'ի հայկական բարբառ . աշխատասիրութեամբ Ստեփաննոսի վարդապետի Լէհեցւոյ 'ի փառս մեծազօրին այ :

'Ի Հայրապետութեան Տն Նահապետի Սրբազան Կաթուղիկոսի Սրբոյ Աթոռոյն Էջմիածնի .

Եւ տպագրեցեալ ըստ խնդրոյ երկուց եղբարցն . Իսրայելին . և Աբրահամին . որդւեամբ և ծախիւք իւրեանց . 'ի զբօսանս հայկազունեաց .

Եւ 'ի յամի փրկչին . ռչձդ . ին :

Եւ Հայոց . ռճծգ . 'ի Մայրաքաղաքն Կոստանդնուպօլիս :

A
G
A
H
E
F
F
F
B

Ի [illegible] Աղօթից.

Կ[illegible] Աստուծոյ.

Յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ, Ամէն.

Թագաւոր Թագաւորաց ստեղծող մեր և արարիչ Հայր և Որդի և Սբ Հոգի, երրորդութիւն և մի աստուածութիւն, զքեզ խոստովանիմ բոլորով սրտիւ իմով դաւանիմ և երկրպագանեմ, որ յոչնչէ գոյացուցեր զիս, որ ստեղծեր զհոգի և զմարմին իմ, և ամենայն բարեօք զիս զարդարեցեր, պահեցեր, պահպանեցեր, սիրեցեր. և նախախնամեցեր, տածեցեր, և սփոփեցեր, յամենայն վտանգի ինձ օգնական եղեր, և յամենայն կարևորութեան ինձ՝ ի թիկունս հասեր, յամենայն տրտմութեան զիս մխիթարեցեր, և յամենայն փորձութենէ զիս ազատեցեր, և մինչև

ցայս

ցայս կէտս պարաւանդեցեր, տեսանելով
զանօրէնութիւնս իմ ներեցեր. զապերախ
տութիւնս իմ և զանց արարեր, և առաւել
քան զբազումս որք զարդիւնս ունին ա-
ռաջի ա՟ծութե՛ն քոյ պաշտպանեցեր, և
յայս ժամ առաւօտուս ժամանեցուցեր,
փառք և գոհութիւն և երկրպագութիւն և
շնորհակալութիւն ստեղծողիդ իմոյ ա՟յ հօր
և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ, միոյ, ճշմարտի,
կենդանոյ, և յաւիտենականի, Ամէն։

Ողջոյն քեզ մարիամ. լի շնորհօք տ՟ր ընդ
քեզ, օրհնեցեալ ես դու 'ի կանայս, և
օրհնեցեալ է պտուղ որովայնի քոյ յ՟ս,
սրբուհի մարիամ մայր ա՟յ, աղօթեա վ՟ն
մեր մեղաւորացս այժմ և 'ի ժամու մա
հուանն մերոյ, Ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս ես, ս՟ր եղիցի
անուն քո, եկեսցէ արքայութիւն քո, եղի
ցին կամք քո որ՟պ յերկինս և յերկրի, զհաց
մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր, և թող
մեզ զպարտիս մեր; որ՟պ և մեք թողումք մե
րոց պարտապանաց, և մի տանիր զմեզ 'ի փոր
ձութիւն, այլ փրկեա զմեզ 'ի չարէ, Ամէն։

Գոհանամ զքեզ տ՟ր իմ և ա՟ծ իմ 'ի բոլորէ
սրտէ իմմէ, և 'ի բնաւից մտաց իմոց, զի
'ի գիշերիս յայսմիկ արժանի արարեր զիս
պահել և պահպանել. վ՟ս քոյոյ մեծի գը
թութե՟դ և բարերարութեդ, արդ աղա

չեմ զքեզ խոնարհութ՟բ, տուր ինձ զմե
ծագին շնորհ քո տ՟ր, առանց որոյ կոչինչ
կարեմ առնել, զի նովաւ կարիցեմ կառա
ւարել զիս այսօր. 'ի փառս քոյոյ ա՟ծայնոյ
հանդխավեհութ՟ն 'ի փրկութիւն հոգւոյ
իմոյ, և 'ի յօգուտ մերձաւորաց իմոց:
Այլ և օգնեա ինձ ով քաղցր տ՟ր իմ զի կա
րիցեմ այսու հետև սկսանիլ զբարիս խոր
հիլ. խօսիլ, և գործել, և փոխել զկենցաղա
վարուն իմ անպատեհ, և առնել զա՟մ ինչ 'ի
պատիւ և 'ի փառս անուան քոյ սրբոյ, Ամէն

Ա՟ծ յաւիտենական, 'ի խորոց սրտի իմոյ
գոհանամ զքէն, զի ստեղծեր զիս 'ի պատ
կեր քո, և պատուական արեամբ որդւոյ
քոյ միածնի փրկեցեր, և անթիւ բարերա
րութ՟բ քով մինչև ցայսօր մարդասիրապէս
պահպանեցեր, և յայսմ գիշերիս 'ի վտան
գից և 'ի չարեաց զիս պահելով մինչև 'ի
յսկիզբն աւուրս այսորիկ ամբողջ հասու
ցեր: Ո ինչ փոխարէն հատուցից քեզ տ՟ր
ընդ այսոցիկ, և ընդ այլոց ամենեցուն
զորս ետուր ինձ: Ահա տ՟ր զանձն իմ բո
լորովին ընդ բնաւից զօրութ՟ց և կարո
ղութ՟ց. ընդ բնաւից ըղձից և ցանկու
թեանց, և ընդ բնաւից խորհրդոց բանից
և գործոց նորին յօժարութ՟բ քեզ մատու
ցանեմ և նուիրեմ 'ի մեծագոյնս փառս
անուան քոյ սրբոյ, Ամէն:

Երբն

Ներընծայեմ և ես ընդ նմին զամ գործս, զորս փրկիչն մեր կատարեաց սիրով վզն փրկութե մերոյ 'ի վր երկրի. զի յառաւելութէ արդիւնաւորութեց նորին ընդ որ հաճեսցար, զօրանայցէ տկարութիւն իմ, լնուցի պակասութիւն իմ.

Որոյ և միջնորդութբն աղերսեմ 'ի քէն ուսուցանել ինձ զքոյդ բարեհաճումն, քան զի գիտեմ տր, թէ գալոց իցես մեծաւ քննութբ պահանջել զհամարս 'ի ծառայից քոց. և աստուստ զարհուրի սիրտ իմ 'ի բնաւից յանցուածոց իմոց 'ի խորհիլն իմ, թէ զորպիսիս դատաստանս ընդունելոց իցեմ 'ի քէն, և ոչ եմ հաւաստի. թէ յորում ժամու գալոց իցես, այլ 'ի խնդրել զհաշիւն տնտեսութն իմոյ.

Առ որոյ ապաւինեալ 'ի շնորհս քոյս, զոր բաղանս յառաջադրեմ ինձ կենցաղավարել այսու հետև ըստ հաճոյից քոց ածային, և ըստ պատեհաւորութն կոչման իմոյ. Եւ զի հրամայէ մեզ որդիդ քո միածին նախ խնդրել զարքայութին քո տր, ուստի ամփոփեցից և արտաքաշեցից զմիտս իմ 'ի բազմաց և յաւելորդաց զբաղմանց կենցաղոյս, զի մի նուաղիցի ժամանակն հոգալոյ զփրկութէ անձին իմոյ, որով հետև ընդունայն իմն է շահիլն զաշխարհս ամ, և զանձն իմ կորուսանելն.

Տ՟Ր իմ և Ա՟ծ իմ, երանի թէ այսօր յաջողի
ցին ճանապարհք իմ 'ի պահել ինձ զար
դարութիս քո։ Եւ արդարև ոչ է պա
տեհ գնալ 'ի ճանապարհս մեղաւորաց, և
'ի շաւիղս դժուարինս, յորս ոչինչ գտա
նի, եթէ ոչ զղջումն և թշուառութիւն,
քան զի թէպէտ 'ի յսկզբանն երևին քա
րիք և հաճելիք, սակայն կատարած նո
ցին առած է 'ի մահ. ուստի երդուայ և
հաստատեցի 'ի պահել զիրաւունս արդա
թեան քո. և ասացի թէ պահեցից զճա
նապարհս իմ, զի մի՛ մեղայց լեզուաւ իմով.
դարձուցից զաչս իմ, զի մի՛ տեսցեն զու
նայնութի։ Երանի թէ զգուշութե՟ պա
հէի զսիրտ իմ, զի ոչ լքանէի 'ի բարեգը
թութէ քումմէ, արդ որով հետև այսպի
սիք եղեն ինձ բազմիցս առիթք վնասուց,
ոչ ևս զնոցանէ այսօր և 'ի բոլոր կեանս
իմ զբուռն հարից. ոչ արարից տ՟ր վ՟ն սի
րոյ քոյ, որում միայնոյ հաճոյանալ, ծա
ռայել, և հպիլ ցանկայ անձն իմ։
Արդարև տ՟ր զինչ օգուտ է կամիլն
զայս, եթէ ոչ դու տայցես զկարելն և
զկատարելն. քան զի 'ի զուր մարդ հաստա
տէ 'ի մտի իւրում, եթէ ոչ շնորհ քո
կարգադրիցէ զնա։ Դու գիտես տ՟ր զզ
տկարութի իմ, զի աղքատ և ողորմելի եմ,
և զոչինչ առանց քեզ առնել կարեմ, և ոչ
ևս

Ես խորհիլ զինչ, այլ 'ի քէն միայնոյ է
բաւականութիւն իմ։ Արդ արի և օգնեա՛
ինձ, և կատարելագործ շնորհիւ քով զօ
րացո՛ զիս, զի զոր կամիմ զբարին յաջողութ̃
կատարելոյ կարող լինիցիմ։ Եւ դու ամե
նասրբուհի կոյս մարիամ, պաշտպան իմ և
յոյս, օգնեա՛ ծառայի քում, մայրականաւ
քոյով գթութբ̃։ Նոյնպէս և դու հրեշ
տակ իմ պահապան, որ հրամանաւ այ̃
բարձրելոյն ընկալեալ ես զհոգաբարձու
թիւն անձին իմոյ, լուսաւորեա՛ և կառավա
րեա՛ զիս այսօր, և առաջնորդեա՛ 'ի ճանա
պարհս կենցութե̃։ 'Ի խորոց սրտի իմոյ
հեզութբ̃ մտաց աղաչեմ զքեզ ով գերա
պայծառ հոգի հրեշտակական, իշխան
արքայութեան, որ ես կարգեցեալ 'ի ժա
մու ծննդեան իմոյ յամենառատ աղբերէ
հանդիսավէհութեանն այ̃, 'ի պահպանու
թի և ի նախախնամութի իմոյ անարժանի
անձինս, պահեա՛ և պահպանեա՛ զիս այսօր
'ի պատրանաց, և 'ի խաբէութէ, և 'ի հնա
րից սատանայի, և տուր ինձ զօրութբ̃
նշանի սրբոյ խաչին յաղթահարել զա̃մ
ցանկութի մարմնական, զա̃մ հպարտութի
կենցաղոյս, և զա̃մ խաբէութի հնոյ օձին.
զի մի՛ մոլորեցի արտաքոյ հրամանաց փրկ
չին իմոյ, և գնայցեմ 'ի ճանապարհ խաւա
րային, մի՛ թողուր զիս ով պահապան հրեշ

տակ

տակ իմ, զի ո՞չ տեսանես ոսոխն մեր սատանայ կամի որ սալ զիս, և ձգել զիս 'ի խորս յուսահատութեան, այլ զինուորեա զիս զինուք սրբոյ եկեղեցւոյ, զի կարիցեմ ընդդիմամարտիլ ընդդէմ զօրութեց նր Ամէն։

Ով հրեշտակ Այ որ պահապան իմ ես, զիս քեզ յանձնեցելոյս գթութբ վերնականաւ լուսաւորեա այսօր, պահպանեա, ուղղեա, և կառավարեա Ամէն։

Յելանելն ի տանէ ի դուրս.

Յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, Ամէն։

Խաղաղութիւն Տն մերոյ Յի Քի, և զօրութիւն ամենասուրբ չարչարանաց նր, նշան սրբոյ խաչին, և վերնագիրն յաղթական, այսինքն, Յս նազովրեցի թագաւոր հրեից, ամբողջութն երանուհւոյ կուսին մարիամու, պահպանութն սրբոց հրեշտակապետաց և հրեշտակաց, և օգնականութն ամ ընտրելոցն Այ եղիցին ինձ իմ, և ինձ ամ թշնամեաց իմոց, երևելեաց և աներևութից այժմ և 'ի ժամու մահուան իմոյ, Ամէն։

Ուղղեա Տր զգնացս իմ այսօր, և դիր պահապան աչաց իմոց, զի մի՛ տեսանիցեմ զունայնութն, սանձեա և զլեզու իմ, զի մի՛ յանցանիցեմ ընդդէմ քում հանդիսավէհութեանդ, Ամէն։

Տէր իմ յս՟ քս՟ որդի այ՟ կենդանւոյ, աղա չեմ զքեզ միջնորդութբ՟ հնգից սրբազա նից վիրաց քոյոց մարմնոյդ, զի հաճիցիս պահպանել այսօր զհինգ զգայութիւնս մար մնոյ իմոյ· տարտամերժեալ յինէն զբնաւ խորհուրդս, և զերևակայութիւնս աղտեղիս, որք հեռացուցանեն զսիրտ իմ 'ի քէն, և դու լեր յոյս իմ, և գանձ հոգւոյ իմոյ, Ամէն։

'Ի հատանելն ըզպատառն ընծայելոյն.

Յանուն Հօր և որդւոյ, և հոգւոյն սրբ ոյ, Ամէն։

Անցէք աստ ով խորհուրդք և մտած մունք վատթարք, և ընդունայնք, իսկ դու ով անձն իմ, պատրաստ լեր 'ի տանն այ՟ առ 'ի երկրպագանել· և գոհանալ ըզ տնէ այ՟ և զփրկչէն քումէ յէ քէ, Ամէն։

Տէր իմ և այ՟ իմ, մտանեմ ես 'ի տուն քո սբ՟ առ 'ի երկրպագանել քեզ, և գոհա նալ զքէն, և խոստովանիլ զանուն քո սբ՟, վս՟ զի բարի է՛ յոյժ, առ 'ի ընդունիլ ըզ թողութի մեղաց իմոց, և շահաւորիլ շը նորհիւ քով սրբով, Ամէն։

'Ի գնոյն տաճարի սրբոյ անջատոյն.

Երկրպագանեմ քեզ, և բարեբանեմ ըզ քեզ տր՟ իմ յս՟ քս՟ որ զօրութբ՟ սրբոյ խա

չին

չեն ազատեցեր զբոլոր աշխարհ. բաց Տր
զբերան իմ, զի օրհնիցեմ զանուն քո Տր,
և սրբեա զսիրտ իմ յամ ունայնութեց, և
'ի պիղծ խորհրդոց, զի ընդունակ լինի-
ցիմ քոյոց ամենայնոց շնորհացդ, Ամէն:

Մինչ դպիրն երգեն շխորհրդոյ երգենն.

Հայր յաւիտենական, որ այնպէս սիրե-
ցեր զաշխարհ, մինչ զի զորդին քո
միածին ետուր վա փրկութե մերոյ, զինչ
հատուցից քեզ փոխանակ այդ քանից բա-
րերարութեանցդ: Ահա որդին քո միածին
քեզ պատարագ, քան զի զոչինչ պատուա-
կանագոյն ունիմ քան զնա, որ այն քան սի-
րով և փափաքանօք տենչացաւ փրկութե
մերոյ, մինչ զի առաքեցեալ 'ի քէն զկեր-
պարանս ծառայի էառ, և զմահացու մար-
մին զգեցաւ, և ծնաւ յաշխարհի 'ի յար-
գանդէ կուսին, և եղև հնազանդ քեզ
մինչև 'ի մահ: Արդ Տր իմ, զայդ քան
անբաւ սիրոյդ զգործն յայսմիկ սրբազնու-
թե 'ի փառս և 'ի պատիւ անուան քո փա-
փաքիմ յիշատակել, դու ուրեմն ստացիր
և կառավարեա զսիրտ իմ շնորհիւ քով. զի
բարեպաշտութբ և ամ վայելչաբար կա-
տարել կարիցեմ, և հաճոյանայցէ քեզ
պաշտօնն իմ 'ի փրկութի հոգւոյ իմոյ:

Մ՚ինչ ժողովուրդն տայ ողջոյն.

Ով քաղցրագունեղ յս̅, անկանիմ առ
ոտս քոյս մեծաւ խոնարհութ̅բ, զորս
և բաղձամ ոռոգել և լուանալ իմովք ար
տասուօք, վս̅ զի յարայիշեմ զտգեղութի
մեղաց իմոց, զոր ընդդէմ ա̅ծայնոյ հանդի
սաւէհութե̅ քում գործեցի։ Աստի և ա
ղաչեմ զքեզ տ̅ր, ողորմեաց ինձ մեղաւո
րիս, զի եմ աղքատ և թշուառ քո ստեղ
ծուած. վերագնեցեալ 'ի քէն արեամբ
քով պատուականաւ, և մի՛ խնայեա պատ
ժել զիս ըստ իմում անարժանութեան։
Տ̅ր իմ ահա՛ յիշեցի 'ի բոլորէ սրտէ իմմէ
զսխալանս իմ, և զհատուցումն նց̅, և զար
հուրեցայ։ Աստի մեծաւ խոնարհութ̅բ
խնդրեմ 'ի քէն զթողութի. յառաջադրե
լով ինձ օգնութ̅բ քոյոց շնորհաց ոչ եր
բեք այսու հետև վերաստահիլ 'ի նոյն յանցա
նս, և մեծաւ զգուշութ̅բ զհոգ ունիլ ան
ձին իմոյ. և զքեզ սիրել յա̅մէ սրտէ, Ա̅մէն։

Մ՚ինչ տայ ցոյց ցուրջնաւորութեանց.

Ով ա̅ծ յաւիտենական, խնդամ միշտ և
հրճուիմ, զի դու ես այն, որ եսդ, և
ոչ այլ ոք է էակ, եթէ ոչ քև և 'ի քէն.
Ով մեծութի անհուն, դու բարւոք գի
տես զքեզ թէ զինչ ես, գիտես քաջապէս

 և

և զիս զի դու ես տ՟մ, իսկ թէ զինչն իմ խնդրիցես, ոչ այլ ինչ եմ, եթէ ոչ ոչինչ։ Ով ողորմած տ՟ր, աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն, զթողութի՟ վ՟ս այնոցիկ բնաւից, որք կան 'ի մեղս մահկանացուս, և խոնարհապէս մաղթեմ 'ի քէն վ՟ս պատուական արեան քո և մահուան, զի ներշնչիցես 'ի ն՟ս զխղճմտանս կատարեալս, վ՟ս սխալանաց նոցին, ո՟պ զի անուն քո փառաւորիցի նոքօք և 'ի ն՟ս։ Ցնծամ միշտ և խայտամ ով տ՟ր իմ, մինչ նկատեմ զհրեշտակս որք քեզ երկիր պագանեն, բայց ողբամ զիս դառնապէս մինչ տեսանեմ զմարդիկ որք զքեզ անգիտանան և մոռանան։ Ես սակայն ընդ այնոսիկ երանելեաց հոգւոց քեզ յար երկրպագանեմ։ Ով թագաւոր փառաց, վերացո զսիրտ իմ 'ի բարձունս, ո՟պ զի փառաւորեսցից զանուն քո տ՟ր 'ի յերկինս, և զի զոր զինչ և առնիցեմ, զա՟մ վ՟ս քոյոց փառաց առնիցեմ, թարց զիմոյն խնդրելոյ անձին։

Մ'ինչ ընթեռնուն զընթերցուածս նուիրականս

Տ՟Ր յ՟ս ք՟ս որ յ՟շխ եկեալ ես վարդապետ, և զճանապարհն ա՟յ մեզ ճշմարտութ՟ ուսուցանես, երբեմն 'ի յերկրի երևեցար և ընդ մարդկան շրջեցար, այսօր ևս 'ի ձեռն գրոց աւետարանչաց և քարոզչաց

բանի

բանի քոյ 'ի յուսուցանելոյ ոչ դադարիս։ 'Ի մատուցանս արա՛ զմեզ փրկական վարդապետութբ՟ քով. բորբոքեա՛ և զսիրտս մեր նախանձու երկնայնոց իմաստութեանց, և տուր մեզ միշտ առնել զկամս քո, զի զհաւատն, որ 'ի լրոյ աւետարանին ծնանի, և զոր լեզու մեր բարբառի, բարոյք ևս կենցաղավարութն՟ մեր խոստովանիցի, զի մի՛ 'ի յաւելումն մեղաց և պատժոյ մեզ դարձցի գիտելն զկամս քո, և ոչ առնելն. զի երկաքանչիւրն պիտոյ է միայնոյ շնորհի քոյ. զի գիտասցուք և արասցուք ոպ՟ ծառայք անպիտանք, հաւատալով, թէ 'ի քէն է ամ՟ բարութն՟ մեր։

Մ՝ինչ ընծայսն վերաբերին.

ՏՐ յս՟ քս՟ որդի այ՟ կենդանւոյ, և որդի փառաւորեցելոյ կուսին Մարիամու, 'ի յիշատակ և 'ի գոհաբանութն՟ անբաւ սիրոյ քոյ որով զքեզ բոլորովին 'ի վր՟ սեղանոյ խաչին մեզ պարգևեցեր, ահա զառաջի կայ ընծայս հացի և գինւոյ քեզ վեր ընծայեմ, զի նուիրեալ կացուցանիցես առաջի յաւիտենականի հօր քոյ. խառնելով ընդ սմին և զկատարումն մատուցմանն այնորիկ որով ինքդ 'ի խաչին մեռանելով զամենայնս մարմին քո և զարիւնդ վս՟ փրկութն՟ աշխարհի մատուցեր։ Արա՛ ու-

րեմն

քեամբ զի Նոյնոյ մարմնոյ և արեան քոյ մա տուցումն որ 'ի սրբազնութեան այսմիկ վե րանորոգի, և անարիւն 'ի ներքոյ հացի և գինւոյ կատարի, զպտուղ նոր արդեամբք ընկալցի, զի կենդանիք զշնորհս, և հա ւատով ննջեցեալք զհանգիստ, և վս որոց պատարագս մատուցանի զողորմութն և զկեանս յաւիտենականս ժառանգիցեն։ Եւ եղիցի պատարագս այս որ զպտուղ չարչարանաց և մահուան քոյ յինքեան պա րունակեալ ունի, փոխանակ անթիւ բա րերարութեց քոց առ մեզ արարելոցն, գո հացողական օրհնաբանութն։ և վս անհուն մեղաց յանցուցելոցն, և բարեացն անփոյթ արարելոց, և պատժոց արդիւնաւորելոց քա ւութն և փրկագործ բաւականութն։ Ամէն

Մինչ տայ ողջոյն զատ ծնծղոյց.

Աղաչեմ զքեզ ով Տէր իմ ամենակարող, և Տէր իմ ողորմած, շնորհեա ինձ զզ խնդութն ընդ խաղաղութն. զսպուռն վարուց, զառեղի ապաշխարութն, զշնոր հըս և զմխիթարութն հոգւոյդ սրբոյ. և զյարատևութն 'ի գործս բարութն.

Մինչ տայ սուրբ սուրբ սուրբ.

Ճշմարտապէս արժան, և իրաւ, ուղիղ

և

և փրկական է միշտ և յամ տեղիս գոհա
նալ զքեն տր, որ հայր ամենակալ. յաւի
տենական այ. քսի յսի, որով զմեծու
թն քո օրհնեն հրեշտակք. երկրպագանեն
տրութիւնք, գողան իշխանութիւնք, երկինք
և երկնից զօրութիւնք, և երանելի սերով
բէք, միաձայն ցնծութբ աղաղակեն, ընդ
որս և զմերս օրհներգութիս վեր ընկալցիս
աղաչեմք, մաղթողական խոստովանութբ
տօնելով, սբ սբ սբ տր զօրութեց, լի
են երկինք և երկիր փառօք քովք.

Մինչ սա ասէ, կերգէ.

Ողջոյն քեզ ճշմարիտ այծ, ծնեալ 'ի մա
րիամայ կուսէն, որ զենար և մեռար 'ի
վր խաչին վս մարդկան, յորում և բա
ցեալ եղև տիգաւ կող քո սբ, և բղխեաց
արիւն և ջուր, լեր ինձ աղաչեմ 'ի մնունդ
մինչ տակաւին կենցաղավարիմ յերկրի, և
առաջնորդեա ինձ 'ի յերկինս 'ի վերջին
պահու կենդանութե իմոյ, ամէն: Ով
բարի յս, ով քաղցր յս, ով որդի մա
րիամու, ողորմեաց ինձ: Ողջոյն քեզ ճշ
մարիտ մարմին այծ յարականին յի. բևեռ
եալ 'ի խաչին յաղագս իմոց յանցանաց:
Ողջոյն քեզ ճշմարիտ հաց հրեշտակաց.
իջեալ 'ի յերկնից առ 'ի կերակրել զիս:
Ողջոյն քեզ ով կեցութի աշխարհի. Ողջոյն

քեզ բան հօր ա՟յ: Ողջոյն քեզ ընծայ որբազան. Ողջոյն քեզ մարմին կենդանի: Ողջոյն քեզ ա՟ծութեն կատարեալ: Ողջոյն քեզ կեանք յաւիտենական: Ողջոյն քեզ մարմին մեծագին տ՟ն մերոյ. և վերանորոգողի անձին իմոյ, արա՛ առ իս ողորմութի՟ քո

Մ՝ինչ տան տասնեկելոյ օրհնոյ.

Ամենաբարեգութ Հայր ընկալ զայս սըրբազան պատարագս 'ի ձեռանէ քահանային, որ միաւորեալ ընդ ամենանըբ պատարագին զոր քեզ որդին քո սիրելի 'ի յետին ընթրիսն 'ի վե՟ր խաչին մատոյց վս՟ իմ, և վս՟ ամենեցունց որոց յաղագս զմեռանիլ յանձն էառ: Նայեաց յերեսս քն՟ որդւոյ քոյ սիրեցելոյ, ընդ որ հաճեցար, և վս՟ յաւիտենական սիրոյդ որով դու զմեզ այդ քան սիրեցեր, և վս՟ անբաւ արդեանց նորնոյ միածնի քոյ. վս՟ մարդեղութե՟ նր՟, վս՟ գալստեան նր՟, վս՟ ծննդեան և թլփատութե՟ նր՟, վս՟ արտասուաց և չարչարանաց նր՟, վս՟ մահուան և թաղման նր՟, և վս՟ անսպառելի սիրոյն որով զայս ա՟մ կրեաց նա վս՟ մեր արա՛ զսա 'ի քաւութի և 'ի թողութի մեղաց մերոց: Նաև վս՟ արժանաւորութեց ա՟մ սրբոց առաքելոց, մարգարէից, հայրապետաց, մարտիրոսաց, ճգնաւորաց, կուսանաց և ա՟մ ընտրելոցն որք են 'ի յերկինս, յիշեա՛ և ողորմեաց ե-

ջերմեցւոյ քում սրբոյ, և վերակացուացնորին, վեհապետին, մերոց · հայրապետին, մերոյ Թագաւորին մերոյ, իշխանին մերոյ. և ամ ժողովրդեանս, եւ առաւել եղկելի մեղաւորիս որ Թափուր 'ի բնաւից բարի գործութէց ապաւինեալ եմ 'ի քոյդ բարեգթութիւն և յուսամ միջնորդութբ սըրբոյ պատարագիս ընդունիլ զշնորհ քո մբ։

Մինչ տայ ի սրբութիւն սրբոց·

Ողջոյն քեզ ով մարմին Քրի· ծնեալ 'ի սըրբոյ կուսէն մարիամու, մարմին կենդանի, ածութն ամբողջ, և ճշմարիտ մարդ։ Ողջոյն քեզ ով խոկական կեցութն ճանապարհ և փրկութն աշխարհի, աղաչեմ ըզ քեզ փրկեա զիս 'ի չարէ։ Ողջոյն քեզ ով արիւն Քրի երկնային, և ամենամբ ըմպելի, հեղեղ կենարար, որ լուանաս ըզ մեղս աշխարհի· Ողջոյն քեզ ով արիւն պատուական, ցողեցեալ 'ի վերէ կողին Քի բեւեռեցելոյ 'ի վր խաչին, աղաչեմ զքեզ մաքրեա զիս 'ի մեղաց։ Դու Թագաւոր փառաց Քս, դու հօր այ մշտնջենաւոր որդի, դու առ 'ի փրկել զազգ մարդկային ոչ խորշեցար յարգանդէ կուսին, դու կոխեալ զխայթոց մահու, բացեր հաւատացելոց զերկնից արքայութիւն, դու ընդաջմէ այ նստիս 'ի փառս այ հօր· սոր-

աղա

աղաչեմ զքեզ, Հաս 'ի թիկունս ծառայիս քո, զոր արեամբ քով վերագնեցեր։

Աղօթք զկնի պատարագին.

Տէր իմ յս̃ ք̃ս որ ո՛չ միայն արժանի համարեցար առնուլ զմեր զմարմին, և համբերել այնքանեաց չարչարանաց, և հալածանաց, պատժոց, և մահու խստագունեղի, այլ և հաճեցար մեծաւ քոյով շնորհիւ պարգևել մեզ յեկեղեցւոյ քում սրբոյ ընդ սրբազանի այսմիկ հաղորդութեան որ 'ի վերայ սրբոյ սեղանոյս, և լինել նուէր ընծայ, Հօր, և շնորհ երկնային, մինչև 'ի վախճան յաւիտենից։ Աղաչեմ զքեզ 'ի ձեռըն զօրութեան և արդեանց այսորիկ ազնուագունեղի և անճառելւոյ սրբազնագործութեան պատարագիս, զոր այժմ լուայ և տեսի, յորում երևին բնաւք գերազանցք խորհուրդք քոյոց վարուց, չարչարանաց և մահուան, զի յանձն եղիցին քեզ այսօր հոգի և մարմին իմ. և որք են 'ի տան իմում, ո՛չ զի և մեք արդիւնաւորիցիմք ընդունիլ զներումն մեղաց մերոց. և կեալ վարուք քրիստոնէականօք, այլ և յանձն եղիցի քեզ 'ի ձեռն զօրութեան այսորիկ սրբազնութեան բարձրացումն սրբոյ եկեղեցւոյ. միաբանութիւն քրիստոնէից. դարձումն մեղաւորաց. ներումն մեղաց ննջեցելոց քրիստոնէից.

Աղօթք

Աղօթք յառաջ քան զխոստովանութիւնն.

Ով բարեգութ տ̄ր իմ յս̄ ք̄ս, աղաչեմ զքեզ 'ի բոլորէ սրտէ իմմէ, և 'ի բնաւից մտաց իմոց. ընկալ զխոստովանութի իմ, զոր կամիմ առնել այսօր առաջի քո. և տուր ինձ զճշմարիտ զղջումն վս̄ բնաւից իմոց յանցանաց: Ով քաղցրագունեղ յս̄, առաքեա՛ 'ի հոգի իմ և 'ի միտս իմ զլոյս ճշմարտութե քո, առ 'ի գիտել և ճանաչել ըզ բնաւս մեղս, և զյանցանս, զորս պարտիմ խոստովանիլ առաջի քո. և առ 'ի ուսուցանել ինձ, զի կարիցեմ լրութբ̄ սրտի և ջերմեռանդութբ̄ մատչիլ առ այսքան ահաւոր խորհուրդ ապաշխարութե, Ամէն.

Աղօթք զկնի խոստովանութեան.

Ով տ̄ր իմ և փրկիչ իմ յս̄ ք̄ս, աղաչեմ զքեզ, հաճեաց քոյով շնորհի վերընդունիլ զխոստովանութի իմ. և լից զպակասութի սորին քոյով անհնիւ բարեգթութբ̄դ, շնորհեա՛ ես զներումն իմոց բնաւից յանցանաց. քոյով ողորմութբ̄դ. զի արժանի եղէց ի փառս քոյս մեծագոյնս ընդունիլ զկենարար մարմին, և զարիւն քո, Ամէն

Աղօթք յառաջ քան զհաղորդութիւնն.

Ով տ̄ր իմ յս̄ ք̄ս, իրաւի ես ոչ եմ արժա

նի

նի ընդունիլ զքեզ. սակայն վս կարեւորութ
իմոյ գամ առ քեզ. զի հիւանդութն իմ քև
բժշկիցի, և խաւար մտաց իմոց քև փարատի
ցի. աղքատութն իմ քև փարթամանայցէ, և
գործք իմ բարիք քև արդիւնաւորիցին, Ամէ

Աղօթք յետ հաղորդութեան.

Յիշեա ով տր իմ յս քս, զի ետուր ըզ
քեզ 'ի մահ վս իմ, և զկենարար մար
մին և զարիւն քո բաշխեցեր 'ի կենդանու
թն իմ, արա ուրեմն, զի լինիցին սոքա 'ի
քաւութն և 'ի թողութն մեղաց իմոց, և
մի 'ի դատապարտութն հոգւոյ իմոյ,
որովք արժանաւորեցոյց պարակցիլ ընդ
սրբոց քոց, և երանեցայց տեսութբ քոյոց
փառաց. Ամէն:

Տաղ գոհացողական ի վերայ պարգեւացն զոր ընդունեցելոց ի տեառնէ.

Զքեզ տր օրհնաբան եմք.
զքեզ համայնից տր դաւան իմք:
Զքեզ պաշտէ երկիր համ այն.
հայր անսկիզբն և անվախ ճան:
Զքեզ հրեշտակաց զօրք ամ.
երկինք և պետք միանգամ այն:
Զօրք քրովբէից և սրովբ էից.
երգեն միմեանց լեալ ձայնա կից:

Սէ

Մ՛ու մը մի մըր զօրու   թեց·
ըստ եսայեայ նախասու   թեց:
Լի են երկինք երկիր քո   ովք·
վայելչութե մեծի փա   ռօք:
Օ՛ քեզ փառաւոր դասք ընտրե   լոց·
երկոտասան առաքե   լոց:
Թ՛իւ գովելի մարգար   էից·
տնօրէնութեդ նախատե   սից:
Ս՛րամ պայծառ մարտիրո   սաց·
գովեն երգով զո՛րդ փա   ռաց:
Ե՛կեղեցի ո՛ր դաւա   նի·
ըզ քեզ մինչև 'ի ծագս եր   կրի:
Ը՛զ հայր անբաւ վայելչու   թե·
և զմիածին նոյնոյ բնու   թե:
Ը՛զ ո՛ր հոգին բնութենա   կից·
մխիթարիչ քրիստոն   էից:
Դ՛ու ես Ք՛ս փառաց ար   քայ·
և միածին հօր մշտա   կայ:
Ը՛ու 'ի փրկել զմարդ հողա   ծին·
ոչ խորշեցար յաղեաց կու   սին:
Դ՛ու կոխելով զմահու խայ   թոց·
բացեր զերկինս մկրտե   լոց:
Ը՛նդ աջմէ հօր 'ի փառս բազ   մեալ·
դատաւոր ես գալոց սպաս   եալ:
Ա՛ղթեմք օգնել ծառայից   քոց·
զորս փրկեցեր արեամբ գը   նոց:
Փ՛առաւորեա՛ զմեզ յաւիտ   եան·
ընդ ո՛րըս քոյս յարքայու   թե:

Ը՛զ

Ըզ ժողովուրդ քո աղա չեմ․
զժառանգութիւն քո տէր օրհ նեա՛։
Հովեա զնս՟ միշտ անսա սան․
և բարձրացո ՚ի յաւիտ եան։
Ըզ քեզ օրհնեմք զօրն անդա դար․
զանունդ գովեմք միշտ ան սպառ։
Շնորհեա այսօր տէրդ գթած․
պահել ըզ մեզ առանց մե ղաց։
Ողորմեաց մեզ տէր ողոր մեաց․
և հայրախնամ աչօք նայ եաց։
Ողորմութիւնդ ընդ մեզ լի ցի․
յոյս մեր ՚ի քեն մի վրիպե ցի։
Քեզ ապաստան եմք ապա քէն․
մի ամօթով լիցիմք ՚ի քէն։
Քեզ փառք տացի ձայնիւ եր գոց․
՚ի յերկնայնոց և յերկրայ նոց։

C
C
C
B
E
A
D
D

Կրթութիւն Երեկոյեան.

Յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյ սըր բոյ. Ամ՟էն:

Անբաւելի բարութ՟ի, սրտի մտօք գոհանամ զքեն, 'ի վ՟ր ա՟մ բարերարութ՟եց քոց, զորս առ իս անարժանս այսօր, և զա՟մ աւուրս կենաց իմոց առատապէս երևե ցուցեր և արարեր: Եղիցի քեզ օրհնութ՟ի և փառք 'ի բնաւուց ընտրեցելոց քոց 'ի յեր կինս և 'ի յերկրի, և յա՟մ արարածոց քոց 'ի յաւիտեանս յաւիտենից: Իմաստութ՟ի յա ւիտենական, մեղաք ամենեքեան առաջի քո, բայց զյանցանս իւր ով 'ի մի առնու: Դու լոյս ճշմարիտ, լուսաւորեա զխա ւար իմ, զի տեսից և գիտացից, թէ զի՟նչ պակաս իցէ յինէն: Դու գիտես զգաղտ նիս սրտից, և զա՟մ գնացս մեր դու նկա տես, արդ տուր մեզ զի զոր ինչ այսօր

առ

առ քեզ խորհելով, խօսելով և կամ գոր
ծելով մեղօք, զայն կատարելապէս 'ի միտ
ածցուք 'ի դարձումն անձանց մերոց։
Տ՛Ծ քննիչ սրտից և երիկամաց, ես եղկելի
և թշուառական այսօր մեղայ յերկինս
և առաջի քո. և զի արդ կարեմ թագչիլ 'ի
քէն, որ յառաջագոյն տեսեր զճանապար
հըս իմ. և 'ի միտս առներ զխորհուրդս իմ
'ի հեռաստանէ. Օ ինչ արարից քեզ պա
հապան մարդկան, վայ ինձ Տր, զի մեղայ,
և յանցանք իմ 'ի քէն ոչ ծածկեցան. այլ
թէ և զանձն իմ արդարացուցանել կամի
ցիմ, ահա սիրտ իմ յանդիմանէ զիս։ Ո՜
որոյ հայր ողորմութեց, որ ոչ ուրախանաս
'ի վ֊ն կորստեան մեղաւորաց. նայեաց յիս
ըստ բազում գթութե քում։ Օ ի ըզ
ընաւս չարիս աւուր այսմիկ և բովանդակ
կենաց 'ի մոց գնեմ առաջի սիրոյ քոյ յա
ւիտենականի. որով սիրեցեր զմեզ. Բան
զի ցաւիմ 'ի խորոց սրտէ, զի ապերախտ
եղէ առ այնքան բարերարութիւն քո. և
զայրացուցի զքեզ ծայրագոյն բարին իմ։
Տ՛ր, աղերսեմ ուրեմն 'ի ձեռն մահուան և սի
րոյ որդւոյ քոյ յի՛ք թողուլ ինձ թշուա
ռականիս, և ներել ինձ մարդասիրապէս.
զորինչ այսօր առ քեզ և առ մերձաւորս
իմ մեղայ։
Տ՛. մենազօր ա՛մծ, առանց որոյ ա՛մծ պետական
նին

նին զօրութեն ոչ ինչ է 'ի մարդ առաջի
քո և ա̃մ ատենի երկնայնոցն զօրաց հաս-
տատապէս յառաջադրեմ ինձ անշարժ
որաւիւ հետևիլ կանոնի բարեհաճութե
քո. զբարս իմ ուղղել, կոչման իմում
առ.քեզ զգուշանալ. 'ի մեղաց համայնից
և 'ի վտանգից փախչիլ: Մտուգիւ ես զայս
սուրբ կամիմ, բայց առանց քեզ ոչ կարեմ.
արդ դու որ տաս զկամիլն, յաւել ևս ըզ
կարելն և զկատարելն: Տուր զոր հրամայ
ես, և հրամայեա զոր կամիս, զի զգաստու
թե արդարութե և բարեպաշտութե կեցից
յայսմ աշխարհիս, և 'ի հանդերձելումն
գքեզ ընդ ս̃բս քո օրհնեցից 'ի յաւիտեան.
Ընկալ զայս ցանկութի իմ տ̃ր, ոչ զխունկ
առաջի քո. զպատարագ երեկոյիս, և զա
նազան խնդրուածս իմ մի անտես առ
ներ վ̃ս անհուն ողորմութե քո:
Իսկ դուք ս̃րբք ա̃յ, և մանաւանդ սրբու
հի կոյս մարիամ ա̃ծածին, և ս̃բ հրեշ
տակդ իմ պահապան, և համայնք զօրք
երկնայինք, որք անդադար օրհնէք զա̃ծ,
մինչ ես սակաւ ինչ հանգչիմ ննջելով,
դուք վ̃ս իմ հոգացէք, և զիս ա̃յ յանձն
արարէք. զի պահիցէ զիս յորոգայթից
թշնամեաց իմոց. որք 'ի ննջելն մեր միշտ
տքնին պատրաստք առ 'ի վնասել մեզ.
Եղիցի ա̃ծ պաշտպան իմ, և ոչինչ հա

կառա

կառակութիւն կարասցէ վճարել ինձ։

Տէր տուր յաւել 'ի մեզ զհաւատ, զյոյս, և զսէր. արմատախիլ արա զամ մեղս, զմոլութիւս, զանմիաբանութիւն, զանհաւատութիւն, զմոլորութիւն, և զկարծիս։ Սաստեա մոլելոց, դարձո զանհաւատս, հաւաքեա զօտարեալսն 'ի միաբանութիւն եկեղեցւոյ, և ցոյց նոցա զլոյս շնորհաց քոց. զհովիւս եկեղեցւոյ, զառաջնորդս և զայլս գլխաւորս, զթագաւորս, և զիշխանս յամենից հակառակորդաց պահեա. զմեղաւորս 'ի ճշմարիտ ապաշխարութիւն դարձո. զարդարս հաստատուն պահեա. զպաշտօնեայս քոյս զօրացո. զգործունեայս դարմանեա. զտխրեցեալս սփոփեա. զհիւանդս բժշկեա. կարօտելոց զկարիս պատրաստեա. պանդխտաց զդարձ 'ի հայրենիս պարգևեա. ալէկոծելոց զնաւահանգիստ փրկութեան շնորհեա. Ամէն։

Ով բարի Յիսուս, վասն սիրոյ հօրն յաւիտենականի, և վասն վերջին բանին զոր ասացեր 'ի վերայ խաչին, որով և զհոգիդ քո 'ի ձեռն հօր աւանդեցեր մաղթեմ 'ի քեն ընկալ զհոգի իմ 'ի կատարածի կենաց իմոց։

Հոգի Սուրբ Աստուած ողորմեաց ինձ, և Սուրբ ազդեցութեամբ քով զօրացո զիս, և մանաւանդ 'ի ժամու մահուան իմոյ։

Ամենասուրբ երրորդութիւն մի Աստուած, ողորմեաց

ինձ,

ինձ, այժմ և 'ի ժամու մահուան իմոյ· Ամէն
Այց արա՛ աղաչեմք տ՟ր բնակութե՟ս այս
միկ, և զա՟մ նենգութի՟ թշնամւոյն 'ի նմա
նէ 'ի բաց մերժեա՛, և հրեշտակք քո ս՟բք
բնակեսցեն 'ի նմա, որք և զմեզ 'ի խաղաղու
թե՟ պահպանեսցեն, օրհնութի՟ քո լիցի 'ի
վ՟ր մեր միշտ, տ՟բ մերով յ՟իւ ք՟իւ Ամէն։
Ով հրեշտակ ա՟յ որ պահապան իմ ես, զիս
քեզ յանձնեցելս գթութե՟ վերնակա
նաւ, լուսաւորեա՛ այսօր, պահպանեա՛,
ուղղեա՛, և կառավարեա՛· Ամէն։
Ա՟ծ որ զարմանականաւ կարգիւ, զսպա
սաւորութի՟ հրեշտակաց և մարդկան տնօ
րինես, շնորհեա՛ մեզ այցարար, զի որովք
քեզ յանդիման եղելովք պաշտօն քեզ 'ի
յերկինս մատուցանի, նոքօք և կեանքն մեր
'ի յերկրի պաշտպանեսցի· տ՟բ մերով յ՟իւ
ք՟իւ· Ամէն։
Լուսաւորեա՛ տ՟ր ա՟ծ աղաչեմք զխաւարս
մեր, և զնենգութիւս բոլորի այսորիկ գիշե
րիս տարամերժեա՛ 'ի մէնջ, զի դու ես
այցելու մեր, տ՟բ մերով յ՟իւ ք՟իւ· Ամէն։
Գոհանամք զքէն Թագաւոր ա՟ծ ամե
նակարող, յաղագս համայնից բարերարու
թեանց քոց 'ի քէն առ մեզ եղելոց։
Աղաչեմք տ՟ր, հասո՛ ամենից մերոց յա
նուն քո տ՟ր բարերաց զկեանս յաւիտենա
կանս վ՟ս բարեաց զորս արարին մեզ, հո

գիք ամենից հաւատացելոց ննջեցելոց շը
նորհիւ և ողորմութբն տն․ հանգիցեն 'ի
խաղաղութե․ Ամն։

Ով մշտնջենաւոր և ողորմած տր․ ահա
աւասիկ ես նուաստ ստեղծուած քո, ըստ
կարի իմում և ըստ տգիտութե անկեալ
յերկիր առաջի քո մեծութեդ, վեր ըն
ծայեմ քեզ զհամայնս գոհութիս, զորս
կարէ հաւատարիմ ոք ծառայ նուիրել
տն իւրում առատաբաշխի, վս անթուե
լեաց բարերարութեցն զորս մինչև ցայժմ
ինձ արարեր․ Եւ հայցեմ 'ի քէն վս քոյոյ
գթածի բարեհաճութեդ մի անտես առ
նիցես զիս, զի մի անկանիցիմ յաչաց քոց․
Այլ և գոհանամ զքէն և բարեբանեմ
զքեզ, վս զի յաւուր այսմիկ բարեգթա
բէս պահպանեցեր զիս, ազատեցեր և պա
հեցեր 'ի բազմաց վտանգից․ ըստ հոգւոյ
և ըստ մարմնոյ․ Թէ և վս մեղաց իմոց ար
ժանի էի ես 'ի բաց մերժիլ 'ի քէն․ Ուստի
'ի խորոց սրտի իմոյ ապաշաւեմ զյանցանս
իմ, զորս գործեցի այսօր, ընդդէմ քում
հանդիսավեհութեդ, վս ոչ սիրելոյ ըզ
քեզ, և վս ոչ ընդունելոյ և պահելոյ զպա
տուիրանս քոյս, ըստ որում պարտէր ինձ
առնել․ Արդ շնորհեա ինձ ով մարդասէր
տր, անցուցանել զգիշերս զայս խաղաղա
կանաւ հոգւով, թարց անկանելոյ 'ի ցնո
րս

ցքո դիւականս, քան զի 'ի ձեռս քոյ
յանձն առնեմ զհոգի իմ, 'ի գիշերիս յայս
միկ, և զամ աւուրս կենաց իմոց։ Պահեա՛
ուրեմն պահպանեա՛ և ազատեա՛ զիս 'ի գի
շերիս յայսմիկ. և յամենայն ժամու 'ի փառս
քոյ և 'ի պատիւ ամենօրհնեցելոյ սրբուհ
ւոյ կուսին մարիամու, 'ի փրկութիւն հոգւոյ
իմոյ և 'ի յօգուտ մերձաւորաց իմոց. Ամէն։

Տաղ երեկոյեան։

Բան զմտանել արեգա	կան.
խնդրեմ զպատճառ արարչա	կան.
լեր ըստ քոյին բարեգթու	թե.
վերակացու և պահա	պան։
'Ի բաց կացցեն գիշերայ	ին.
երազք ցնորք սատանայ	ին.
անցահարեա զմեր թշնա	մին.
զի մի մարմինք մեր պղծի	ցին։
Մեր օգնական 'ի մեզ նայ	եա.
զդարանակալս 'ի բաց վա	նեա.
ըզ քո ծառայս կառավա	րեա.
զսիրտ մեր առ քեզ արթուն պահ	եա։
Հիշեա զմեզ տէր մի գթ	ոյ.
'ի վայրաքարշ յայսմ մար	մնոյ.
որ ես պաշտպան մերոյ հոգ	ւոյ.
ըզ մեզ քեզ այժմ առ մերձե	ցո.
Փառք և պատիւ հօր	ոյ.
և միածնին նորին որդ	ւոյ.

ընդ

ընդ էակցին հոգւոյն սր   բոյ։
որոյ վրաւ ընաւեին ո՛չ   գոյ։

Կերպ ասելոյ ողջունին տեառն մարիամու յառաւօտու և միջօրէի և երեկոյի.

Հրեշտակ տն աւետեաց կուսին մարիամու, և յղացաւ 'ի հոգւոյն սրբոյ։
Ողջոյն քեզ մարիամ։
Ահաւասիկ կամ աղախին տն, եղիցի ինձ ըստ բանի քում։ Ողջոյն քեզ մարիամ։
Եւ բանն մարմին եղև, և բնակեցաւ 'ի մեզ։ Ողջոյն քեզ մարիամ։
Զշնորհս քոյս աղաչեմք տր հեղ 'ի սիրտս մեր, զի որք հրեշտակին աւետեօքն քի որդւոյ քո զմարմնաւորութին ճանաչեցաք, չարչարանօք և խաչիւ նորին 'ի յարութն փառսըն ժամանիցեմք յիւ քիւ տր մերով. Ամէն

Կերպ ասելոյն օրհնելոյ աշխարհականաց.

Օրհնեա՛ աղաչեմք տր զմեզ, և զայս ուխտ քոյս պարգևս, զորս 'ի քումմէ առատութենէ ընդունելոց եմք. յանուն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ. Ամէն։ Հայր մեր։

Գոհաբանութիւն յետ ասելոյն.

Գոհանամք և շնորհակալ լինիմք զքեն ամենակարող տծ վս համայնից քոյոց

բարերարութեանցդ, որ կեաս և թագաւորես 'ի յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։ Հայր։

Կերպ խնդրելոյ [illegible] ճանապարհորդի

Ի ճանապարհս խաղաղութեան և բարեաց
յաջողութեան ուղղեսցէ զմեզ ամենակարող
և ողորմած Տէրն և Աստուածն մեր։

Օրհնեալ Տէր Աստուած իսրայէլի որ յայց ել.
և արար զփրկութիւն ժողովրդեան իւրոյ։

Յարոյց մեզ զեղջիւր փրկութեան 'ի տանէ
դաւթի ծառայի իւրոյ որպէս խօսեցաւ բերա
նով սրբոց, որք յաւիտենից մարգարէքն էին։
Փրկութիւն 'ի թշնամեաց մերոց. և 'ի ձե
ռաց ամենայն ատելեաց մերոց։

Առնել ողորմութիւն առ հարս մեր. և յի
շել զկտակարանս սրբութեան իւրոյ։

Զերդումն, զոր երդուաւ աբրահամու
հօր մերոյ տալ մեզ. առանց երկիւղի ըզ
փրկութիւն 'ի թշնամեաց մերոց։

Պաշտել զնա սրբութեամբ և արդարութեամբ
առաջի նորա. զամենայն աւուրս կենաց մերոց։

Եւ դու մանուկ, մարգարէ բարձրելոյն
կոչեսցիր. գնասցես առաջի Տեառն. պատրաս
տել զճանապարհս նորա։

Տալ զգիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան
իւրոյ. 'ի թողութիւն մեղաց մերոց։

Վասն գթոյ ողորմութեան Աստուծոյ մերոյ. որով երևե
ցաւ մեզ արեգակն 'ի բարձանց լուսաւորա
նել զխաւար մեր։

Ծագել զլոյս ՚ի վերայ այսոցիկ որք նստեալք ՚ի խաւարի և ՚ի ստուերս մահու. ուղղել զոտս մեր ՚ի ճանապարհս խաղաղութեան.

Փառք Հօր.

Եւ սուրբ հրեշտակապետն ռափայէլ ուղղեկցեսցի ընդ մեզ ՚ի ճանապարհի, որ զի խաղաղութեամբ առողջութեամբ և խնդութեամբ դարձցուք առ մերայինս: Տէր ողորմեա. Քրիստոս ողորմեա: Տէր ողորմեա: Հայր մեր: Կեցո զծառայս քո Աստուած մեր զյուսացեալս ՚ի քեզ: Առաքեա առ մեզ Տէր զօգնութիւն ՚ի սրբութենէ, և ՚ի սիոնէ պաշտպանեա զմեզ: Եղեր մեզ աշտարակ ամրութեան. յերեսաց թշնամւոյն: Մի՛ ինչ շահեսցի թշնամին ՚ի մեզ, և որդին անօրէնութեան մի՛ վնասիցէ մեզ: Տէր Աստուած օրհնեալ, Տէր զօր հանապազ առաջնորդեսցէ մեզ Աստուած փրկիչ մեր: Զճանապարհս քո Տէր ցոյց մեզ, և զշաւիղս քո ուսո մեզ: Երանի թէ ուղղեսցին ճանապարհք մեր, առ ՚ի պահել զարդարութիւնս քո: Եղիցին ամենայն դժուարինք ՚ի դիւրինս, և առապարք ՚ի ճանապարհս հարթս: Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո, զի պահեսցեն զքեզ յամենայն ճանապարհս քո: Տէր լուր աղօթից մերոց, և

աղաղակ մեր առ քեզ գայցէ:

Շնորհեա՛ աղաչեմք ամենակարող Աստուած, զի ժողովուրդ քո ՚ի ճանապարհս կեցութեան

ընթա

ընթանայցէ· և երանելւոյն յոհաննու նախընթա
ցին քոյ յորդորման հետևելով· առ այն որ քա
րոզեաց յանդորրաւէտս ժամանեցէ· այսինքն առ
տէրն մեր յս̃ քս̃· Ամէն։

Ի աւուրս Շաբաթուց.

Յաւուր Կիրակէի.

Յաղագս պաշտաման և երկրպագութեան ամենա-
սուրբ Երրորդութեան.

ԱՄԵՆԱՍՈՒՐԲ ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՆԱ-
կարող յաւիտենական Աստուած, թէ-
պէտ մեղաւոր և անարժան եմ
ես, սակայն գոլով գործ ձեռաց քոց մատ-
չիմ առաջի քոյ առ 'ի օրհնաբանել զքեզ.
զի դու ես Աստուած իմ, Տէր իմ. արարիչ իմ.
փրկիչ իմ. և կեցուցիչ իմ. զոր և միայն զի-
տեմ կարող շնորհելոյ զպարգևս շահա-
ւէտս ինձ և մերձաւորաց իմոց. քանզի
ամենակարող ես. և ոչ երկբայիմ վասն հա-
ճութեան, զի ամենաբարի ես. Բայց ոհ,
զի զոր արարածք ամենայն 'ի յերկինս և 'ի յեր-
կրի ոչ երբէք ըստ արժանւոյն փառաբա-

նել

նել բաւեն, զի արդ ես եղկելիս անար
ժանապէս և անպատրաստապէս իշխեցից
աղերսել վասն անթուելի մեղաց իմոց։
Ցաւիմ իրաւի սրտի մտօք. զի երբեմն
բարկացուցի զքեզ Տէր իմ ամենաբարի,
զոր պարտէր ինձ գովել սիրել և յարգել՛ի
վեր քան զամ ինչ։ Այլ դու արժանի ա-
րա զիս ողորմութե քով, և մաքրեա զիս
պատուական արեամբն յն քի որդւոյ քոյ
և փրկչին իմոյ յամ անօրէնութեց իմոց.
և յամ ունայն վնասակար և օտար խորհր
դոց ազատեա զսիրտ իմ. զի հոգւով և
ճշմարտութե քեզ երկրպագանելոյ և զքեզ
գովելոյ կարօղ լինիցիմ. և զոր խոնարհ որ
տիւ յամբաւ բարերարութե քումմէ խնդ-
րելոց եմ ընդունիցիմ. և զայս ըստ բարե
հաճութե մարդասէր կամաց քոց. որում
ամ յօժարութե հնազանդիմ։ Բայց զի
արդ ծառայս անպիտան գտցէ զշնորհս
առաջի երեսաց քոց. նայեաց ով հայր բա
րեգութ յերեսս օծելոյ քոյ ընդ որ հաճե
ցար. յորոյ անունն խոնարհաբար աղաչեմ
զքեզ. զի մարդասիրապէս լուիցես ինձ։
Ահա զջերմեռանդս նորին աղօթս, զբարե
պաշտ իղձս. զսրբազան ցանկունս, զամենա
սբ խորհուրդս, զբանս զգործս և զամ ար
դիւնս կենաց չարչարանաց և մահու նորին
մատուցանեմ քեզ. զի կատարելութե և
միաւո

միաւորութե՛ նոցին ընտանիցին համայնք
պակասութիւնք իմ. և 'ի ձեռն նր՛ իբրև 'ի
ձեռն միջնորդի և բարեխօսին մերոյ հա
ճոյ լիցի քեզ ո՛վ հայր յաւիտենական պաշ
տօնս այս ծառայութե՛ իմոյ: Նաև երանի
թե ըստ սրտի ըստ նախանձու և ըստ ջեր
մեռանդութե՛ ամէն օրհնեալ մօրն և կոյ
սին մարիամու, և սրբոց հրեշտակապետաց
և հրեշտակաց, և ա՛մ հոգւոց երանելեաց
զքեզ պաշտել զքեզ սիրել և զքեզ օրհնա
բանել կարիցեմ: Նաև զայս այսու դիտա
ւորութե՛ զի 'ի բաց բառնայցես յինէն որ
ինչ անհաճոյ գտանիցի 'ի յիս: Զանկատա
րութիւնս իմ տեսանելն աչք քո ո՛վ քննօղդ
սրտից, ուստի զշնորհս և զառաքինութիւնս
ինձ հարկաւորս մարդասիրապէս պարգև
իցես. ո՛վ զի յառաջ քան զկոչումն իմ յա
ւէտ արժանապէս ծառայիցեմ քեզ: Նաև
զա՛մ 'ի մեծագոյն փառս անուան քոյ սըր
բոյ. 'ի կեցութի՛ հոգւոյ իմոյ և բնաւ ից
մերձաւորաց իմոց. 'ի մխիթարութի՛ հա
նուրց ննջեցելոց քրիստոնէից. և մանա
ւանդ որոց առանձնապէս պարտական
եմ: Զայսմ միայնում ա՛ր իմ յոյժ ցանկայ
անձն իմ, այսինքն ծառայելոյ հաճոյանա
լոյ և հաճելոյ 'ի քեզ այժմ և յաւիտեան.
քանզի դու ես ա՛ծ իմ և ա՛մ ինչ. և փա
փաքիմ մտերմաբար և ջերմեռանդ սրտիւ

քեզ

քեզ սաղմոսել և զքեզ գովաբանել. զօրա
ցո ուրեմն զիս շնորհիւ քով սրբազանիւ
առանց որոյ զոչ ինչ կարեմ առնել. և ու
ղիղ եղիցին աղօթք իմ ո՟պ զխունկ առաջի
քոյ Տր, ով Թագաւոր Թագաւորաց ամե
նաբարի ամենակարօղ և ամէնիմաստ. և
քեզ փառք յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

[illegible]

Հայր մեր որ յերկինս ես։

Որհնեալ ես Տծ և Հայր Տն մերոյ Յի
Քի, հայր գթութե և Տծ ամմխիթա
րութե. որ յառաջագոյն սահմանեցեր ըզ
մեզ յորդեգրութի 'ի ձեռն Յի Քի, որ մե
այն ունիս զանմահութի բնակեալ 'ի լոյս
անմատոյց, ուրախութբ գոհանամք զքէն,
որ կոչեցեր զմեզ 'ի մասն վիճակի սրբոցն
'ի լոյս, զի ոչ առաք զհոգին ծառայութե
միւսանգամ յերկիւղ, այլ առաք զհոգին
որդեգրութե որով աղաղակեմք աբբայ
հայր, նոյն ինքն հոգին վկայէ հոգւոյս
մերում եթէ իցեմք որդիք Այ. և եթէ որ
դիք, ապա և ժառանգք. ժառանգք Այ
և ժառանգակիցք Քի։

Սբ եղիցի անուն քո։

Տուր զի լինիցիմք նմանօղք քեզ իբրև
որդիք սիրելիք, և իբրև զորդիս լու

սոյ

սոյ գնայցեմք ամ̃իւ բարութ̃բ արդարու
թ̃բ և ճշմարտութ̃բ, փորձելով զինչէ հա
ճոյ քեզ. և մի կցորդք լիցուք անպտղու
թե գործոցն խաւարին, զի մի՛ անուն քո
հայհոյեսցի 'ի մէջ հեթանոսաց: Արժանի՛
աւետարանին քի̃ գնասցուք. զի լինիցիմք
ամբիծք և անարատք որդիք քո. անմեղք
'ի մէջ կամակոր և խեղաթիւր ազգին իբրև
լուսաւորք աշխարհի զբանն կենաց ու
նելով յանձինս 'ի պարծանս քոյս յաւուրն
քի̃. գնալ մեզ արժանի տ̃ն յա̃մի հաճունե̃.
յա̃մ գործս բարութե̃ պտղաբերեալք, և ա
ճեցուցք գիտութ̃բն ա̃յ. շնորհեա՛ մեզ,
զի եթե ըմպիցեմք, և եթե զինչ և առնի
ցեմք զա̃մ ինչ 'ի փառս քոյս առնիցեմք:

Ե՛ կեսցէ արքայութի̃ քո:

Ա̃ծ զի մարմին և արիւն զարքայութի̃ն ա̃յ
ժառանգել ոչ կարեն. ուրեմն դնեմք
զծունր մեր առ քեզ հայր տ̃ն մերոյ յի̃
ք̃ի, զի տայցես մեզ ըստ մեծութե̃ փա
ռաց քոց հաստատիլ զօրութ̃բ 'ի ձեռն
հոգւոյդ քո 'ի ներքին մարդն, բնակել
ք̃ի հաւատով 'ի սիրտս մեր, զի մի թա
գաւորեսցեն մեղք 'ի մահկանացու մարմինս
մեր. Որ՛ան զի դու փրկեսցես զմեզ յիշխա
նութե̃ խաւարին, և փոխեսցես զմեզ յար
քայութի̃ որդւոյդ քո սիրեցելոյ. Ե՛ւ գի
տեմք եթէ երկրաւոր տաճար շինուած

դս մերոյ քաղաքացի. զշինուած յԱյ ու-
նիմք տաճար առանց ձեռագործի յաւի-
տենական յերկինս: Եւ որ չափ յամեմք
'ի մարմնի աստ օտարանամք 'ի Տնէ. Նմին
իրի ցանկամք ելանել աստի, և լինել ընդ
քին: Վս որոյ ոչ ձանձրանամք, այլ թէ
պէտ և արտաքին մարդս մեր ապականի,
այլ ներքին մարդն մեր նորոգի օր ըստ օրէ,
զի առ ժամանակեայ յաճախութի թեթ-
ևի նեղութեաս մերոյ զմեծութի փառացն
գործէ 'ի մեզ. քան զի ոչ դիտեմք զերևե-
լիս, այլ զաներևոյթսն. զի երևելիքս առ
ժամանակ մի են, և աներևոյթքն յաւի-
տենականք:

Եղիցին կամք քո որպ յերկինս.

Քանզի դու ես Տր որ յաջողես 'ի մեզ
զկամելն և զառնելն վս հաճութե քոյ:
Արդ արա զի լինիցիմք գիտութբ կա-
մաց քոց, ամ իմաստութբ և հոգևոր հան-
ճարով գնալ մեզ արժանի քեզ յամի հա-
ճութե. զի այս են կամք քո. սրբութի
մեր: Մի կերպարանիցուք կերպարանօք
աշխարհիս, այլ նորոգիցուք 'ի նորոգումն
մտաց մերոց առ 'ի քննել մեզ զլաւն. և ե-
թէ զինչ են կամքն Այ, բարին և հաճոյն
և կատարեալն, զի մերս առ բարին յոյժ
տկար է, զի ոչ եթէ անձամբք բաւականք
եմք խորհել զինչ իրք 'ի մէնջ, այլ բաւա
կանու

կանութիւն մեր յոյ է։ Տուր մեզ շնորհս քոյս զի զնոյն կատարեսցեմք սրտիւ իբրև պաշտօնեայք հոգիք քոյք հարկաւորք առաքելովք. ՚ի սպասաւորութիւն վս այնոցիկ որք ժառանգելոցեն զփրկութիւն։

Զհաց մեր հանապազորդ։

Շահականութիւն մեծ է ածպաշտութիւնս բաւականութեամբ հանդերձ, զի ոչինչ բերաք յաշխարհ, և ոչ տանիլ ինչ կարասցուք, այլ ունիմք զկերակուր և զհանդերձս, և այնու շատասցուք։ Բորդ բարք մերք անարծաթասէրք եղիցին. բաւական համարելով որ չափ ինչ ՚ի ձեռս իցէ. քանզի դու ես իսկ ասացեր ոչ թողից զքեզ. և ոչ ընդ վայր հարից, որպէս զի համարձակ լիցուք յասել, տր է իմ օգնական։ Մերձ ես տր մի ինչ հոգասցուք, այլ ամ ուրեք և յամի խնդամտութք լուալք գոհասցուք յագել և քաղցենալ. առաւելուլ և նուազիլ։ Իսկ նախ քան զամ կըրթեսցուք զանձինս մեր յածպաշտութե որ առ ամ ինչ օգտակար է, և զաւետիս կենաց ունի զարդիս և զհանդերձելոցն։ Տուր մեզ մի յուսալ ՚ի մեծութիւն անոտի, այլ ՚ի քեզ ած կենդանի, որ տաս մեզ զամ առատապէս ՚ի վայելել, զբարիս գործել, մեծանալ գործովք բարութե, առատս, սիրունս, հաղորդս լինել, գանձել անձանց

զհիմն

զՏէրն բարի 'ի հանդերձեալսն, զի բուռն հարկանիցեմք զկենացն յաւիտենականաց։ Կարօղ ես ած զամն շնորհս առաւելուլ 'ի մեզ, զի յամի յամ ժամ զամ բաւականութի ընկալեալք առաւելուցումք յամս գործս բարութե։ Եւ որ պարգեւես ըզ սերմն սերմանահանի, եւ զհաց 'ի կերակուր պարգեւեսցես։

Եւ թող մեզ զպարտիս մեր։

Մն զի ոչ բնակեալ է 'ի մարմնի մերում բարի ինչ, զի ոչ զոր կամիմք զբարին զայն առնեմք, այլ զորոչն կամիմք զչարն զայն գործեմք։ Եւ 'ի թագաւորելն մեղաց 'ի մահկանացու մարմինս մեր, հնազանդեցաք ցանկութեց նր։ Ո՛հ որքան պատրաստեցաք զանդամս մեր զէն անիրաւութե մեղաց, եւ զմեծութի քաղցրութե քո եւ ներողութե եւ երկայնմտութե արհամարհեցաք. ոչ ինչ հոգալով թէ քաղցրութի քո զմեզ յապաշխարութի ածիցէ, այլ ըստ խստութե մերում եւ ըստ անզեղջ սրտի գանձեմք անձին մերում զբարկութի յաւուր բարկութե, եւ յայտնութե արդար դատաւորութե քո, որ հատուցանես իւրաքանչիւրոց ըստ գործոց իւրեանց։ Բայց եկեսցէ ո՛վ հայր բազմագութ 'ի վերայ մեր ողորմութի քո, եւ յայտնի արարեալ զմեծութի փառաց քոց արա՛ զմեզ անօթս

անօթս ողորմութեն քո նախապատրաստե
ցեալս 'ի փառս քո, և ուր առաւելան
մեղքն, առաւել ևս յաւելցին շնորհքն։
Արդ հա՛ թողումք և զայլոց սպառնալիս, ո՟պ
զի զքեզ տ՟րդ մեր նեղող յերկինս ունի
ցիմք։ Դու ևս զգեցո մեզ իբրև ընտրե
ցելոց քոց զգութ ողորմութե, զքաղցրու
թի զխոնարհութի զհեզութի զերկայնմ
տութի, զի լիցուք ընդ միմեանս քաղ
ցունք. գթածք, շնորհելով միմեանց ո՟պ
և դու քին շնորհեցեր մեզ. ոչ ումեք չարի
զչար հատուցանելով. այլ եթէ հնար ինչ
իցէ մեզ. ընդ ա՟մ մարդկան զխաղաղու
թի ունելով. մի զանձանց վրէժ խնդրե
լով, այլ տացուք զտեղի բարկութե 'ի
քեզ թողլով զվրէժ խնդրութի. և մի՛
յաղթիցիմք 'ի չարէն, այլ յաղթեսցուք
բարեաւն չարին։ Արա՛ մեզ զհետ երթալ
խաղաղութե և շինութե որ առ միմեանս
է, և պահել զայն։

Եւ մի՛ տանիր զմեզ 'ի փորձութի։

Յիշելով զտկարութիս մեր աղաչեմք ըզ
քեզ ո՛վ հայր ամենազօրութ, զի մի՛ փոր
ձութի ըմբռնիցէ զմեզ. բայց եթէ 'ի
մարդկանէ. մի՛ գուցէ ո՟պ օձն խաբեաց
զեւա խորամանկութե՟ն իւրով, այսպէս
ապականիցին միտք մեր և անկանիցին 'ի
միամտութէն որ է 'ի ք՟ս յ՟ս։ Հաւատարիմ

 են

եւս Տր, որ ոչ արկցես զմեզ 'ի փորձութն առաւել քան զկարն մեր. այլ արասցես ընդ փորձութե և զելս. զի համբերել կարասցուք:

Այլ փրկեա զմեզ 'ի չարէ.

Այսու հետև հաստատեա զմեզ և պահեա 'ի չարէ. և խորտակեա զսատանայ ընդ ոտիւք մերովք մերձ ընդ մերձ. զի մի խաբեսցուք 'ի նմանէ. քան զի չեմք ինչ անտեղեակք խորհրդոցն. Տուր զի զգեցցուք զսպառազինութիւն քո, զի կարօղք լինիցիմք կալ ընդդէմ հնարից սատանայի. և 'ի դիմի հարկանել չարին յաւուրն չարութե. և զամ ինչ կատարել. զգեցեալ զզրահն հաւատոյ և սիրոյ. և զսաղաւարտն յուսոյ փրկութե. զի մի յանձինս ապաստանք լինիցիմք. այլ 'ի քեզ Տր: Որոյ վստահ եմք յայդ. թէ որ սկսաւ 'ի մեզ զգործս բարեաց, կատարեսցէ մինչև յօրն յի քի. Հաւատարիմ զքեզ գոլ հաւատամք որ խոստացար, զի որքան աւետիք քոյքեն, են այո և Ամէն.

Մաղթանս աստուածածնութեան երկրորդութեանն.

Տր ողորմեա. Քս ողորմեա. Տր ողորմեա. Հայր երկնաւոր Ած, ողորմեա մեզ. Որդի փրկիչ աշխարհի Ած, ողորմեաց. Հոգիդ սբ Ած. ողորմեաց.

Սբ

Մի̃ երրորդութի̃ մի ա̃ծ. ողոր մեաց։
Ա̃ծ յորմէ. որով. և յորում են ա̃մք. ողոր։
Որ միայնդ ես ա̃ծ. ողոր մեաց։
Որ մովսեսի զանունքո, ես եմ որ էն յայտնեցեր. ողորմեաց։
Ա̃ծ աստուածոց տ̃ր. ողոր մեաց։
Ա̃ծ յորում կեամք շարժիմք և եմք. ողոր։
Տ̃ր ա̃ծ հզօր նախանձոտ հատուցանող զմեղս հարց յորդիս. ողորմեաց։
Որում միայնոյ վայելեն փառք և պատիւ. ողորմեաց։
Որոյ փառօք լի են երկինք և երկիր. ողոր։
Որ առնես զքանչելիս մեծամեծս միայն. ողորմեաց։
Տ̃ր բարձրեալ ՚ի վ̃ր ա̃մ երկրի. ողոր։
Որ միայն դես բարի. ողոր մեաց։
Ա̃ծ որոյ բարկութե̃ն ոչ ոք կարէ ընդդէմ կալ. ողորմեաց։
Որ եսդ որ էիր և որ գալոցես. ողորմե։
Ա̃ծ աբրահամու ա̃ծ իսահակայ և ա̃ծ յակոբայ. ողորմեաց։
Թագաւոր թագաւորաց և տ̃ր տերանց. ողորմեաց։
Որ նստուցանես զթագաւորս յաթոռս, և ածես զգօտի ընդ մէջ ն̃ց. ողորմեաց։
Որ միայն ունիս զանմահութի̃ բնակեալ ՚ի լոյս անմատոյց. ողորմեաց։
Տ̃ր զօրութե̃ց ա̃ծ իսրայէլի. ողորմեաց։

Ամենազօր ան̃ձ հոգւոց և ա̃մ մարմնոց· ողո՛
Որ արարեր զերկինս և զերկիր զծով և
զա̃մ որ է 'ի նս̃· ողորմեաց:
Որ առնես զիրաւունս զրկեցելոց և տաս
զհաց քաղցելոց· ողորմեաց:
Տ̃ր ողորմած երկայնամիտ բազումողորմ
և ճշմարիտ· ողորմեաց:
Տ̃ր դատաւոր արդար հզօր և երկայնա-
միտ, ողորմեաց:
Յորոյ ձեռին է շունչ ա̃մ կենդանեաց·
ողորմեաց:
Տ̃ր մեր հուր ծախիչ, ողոր   մեաց:
Տ̃ր հաւատարիմ յորում չիք անիրաւու-
թիւն արդար և ճշմարիտ, ողոր:
Տ̃ր քննօղ սրտից և փորձիչ երիկամանց· ողո՛
Որ բանաս զձեռն քո և լցուցանես զա̃մ
կենդանի օրհնութե̃բ քով· ողոր:
Որ մեծ ես խորհրդով և զօրաւոր գոր-
ծովք և անհասանելի մտաց, ողոր:
Որ առնես զմեծամեծս և զանքննելիս և
զհրաշակերտս որոց ո՛չ գոյ թիւ, ողոր:
Հայր որբոց և դատաւոր այրեաց· ողոր:
Որ արձակես զկապեալս և բանաս զաչս
կուրաց, ողորմեաց:
Որ մեծ ես, և իմաստութե̃ քոյ ո՛չ գոյ
թիւ, ողորմեաց:
Որ ընդունիս զհեղս և խոնարհեցուցանես
զամբարտաւանս մինչև յերկիր, ողորմեաց:

 Որպ

Որոյ աչք բացք են յամ ճանապարհս որդ-
ւոց մարդկան, ողոր։
Միայն օրէնսդիր և դատաւոր որ կարող
ես կորուսանել և կեցուցանել, ողորմեաց։
Որ բժշկես զբեկեալ սիրտս և պատես
զամ վէրս նց, ողորմեաց։
Տր մեռուցանող և տր կեցուցանող, ողոր։
Ած որ ոչ կամիս զանիրութի, ողորմեց։
Որ ունիս զիշխանութի զմարմին և զհոգի
արկանել 'ի գեհեան, ողորմեաց։
Տր որ հաստատես զլոյս և առնես զխա
ւար, ողորմեաց։
Որ սփռես զազգս և կորուսանես զնս և զկոր
ծանեցեալսն միւսանգամ հաստատես, ողո։
Որոյ աչք պայծառագոյնք են քան զարե
գակն և ամենահայեացք յամենայն ճանա
պարհս մարդկան, ողորմեաց։
Որ յայտնես զխորս խաւարի և հանես 'ի
լոյս զստուերս մահու, ողոր։
Ած առաջի որոյ ոչ է ակն առութի, ողոր։
Որ ըմբռնես զիմաստունս 'ի խորագիտու
թե իւրեանց և զխորհուրդս չարանիւթից
ցրուես, ողորմեաց։
Որ կենդանացուցանես զմեռեալս և կոչես
զչգոյն իբրև զգոյ, ողորմեաց։
Ած ամենայնի մարմնոյ որում ոչ է դժուա
րին ամենայն բան, ողորմեաց։
Որ արարեր զերկիր զօրութե քով և պատ

բաստեցեր զտիեզերս իմաստութ՟բ քով.
ողորմեաց:
Որ տաս զանձրեւս յերկիր եւ ոռոգանես
ջրով զամենայն. ողորմեաց.
Որ տաս զկերակուր ամենից մսեղեաց, ողո:
Որ զա՟մ ինչ վս՟ քոյ գործեցեր, ողորմե:
Որ կենդանի ես յաւիտեանս յաւիտենից,
ողորմեաց:
Որ զամենայն չափով եւ թուով եւ կշռով
կարգեցեր, ողորմեաց:
Զոր երկինք եւ երկնից երկինք տանել ոչ
են բաւական, ողորմեաց:
Ր.հեղ խորհրդով քան զամենայն որդիս
մարդկան, ողորմեաց:
Որոյ առաջի ոչ՟ մէտ մի 'ի նժարից կշռաց
է ամենայն աշխարհս. ողորմեաց:
Որ զամենայն յաջողես ըստ խորհրդոց կա
մաց քոց, ողորմեց:
Որ չափեցեր ափով քով զջուրս եւ զեր
կինս թզաւ ողորմեաց:
Որ տիրես զօրութ՟ց ծովու եւ զխռովու
թի ալեաց նր՟ ցածուցանես, ողորմեաց:
Որ չափես զերկիր քլաւ եւ կշռես զլե
րինս կշռով, ողորմեաց:
Ա՟ծ եւ տ՟ր մեծ եւ թագաւոր 'ի վերայ ա՟մ
կռոց, ողորմեաց:
Թագաւոր յաւիտենից անստեղծ աներեւ
ոյթ եւ միայն իմաստուն, ողորմեաց

Ս՜բ ս՜բ ս՜բ տ՜ր զօրութեանց, ողոր մեաց։
Ա՜ծ վերակացու մեր եւ վարձք մեր բա
զում յոյժ, ողորմեաց։
Մ՜ի ա՜ծ եւ հայր ամենեցուն որ ես 'ի վ՜ր ա՜մե
ն ընդ ամենեսին եւ յամենեսին 'ի մեզ, ողո։
Փրկիչ մեր լեր, ներեա՛ մեզ ո՛վ տ՜ր
երրորդութիւն։
Փրկիչ մեր լեր, եւ լուր մեզ ո՛վ տ՜ր եր։
Յամենայն չարէ․ ազատեա՛ զմեզ ո՛վ տ՜ր։
Յամենայն հպարտութենէ եւ 'ի մեծամտու
թենէ, ազատեա՛ զմեզ ո՛վ տ՜ր։
Յորկրամոլութենէ 'ի շուայտութենէ եւ յամենայն
որովայնամոլութենէ ազատեա՛ զմեզ ո՛վ տ՜ր։
'Ի բարկութենէ 'ի նախանձու եւ յամենայն
չարահաճութենէ ազատեա՛ զմեզ ո՛վ տ՜ր։
Յամենայն անառակութենէ եւ 'ի պղծութենէ,
ազատեա՛ զմեզ ո՛վ տ՜ր։
Յամենայն ծուլութենէ եւ յանպատեհ տրտ
մութենէ, ազատեա՛ զմեզ ո՛վ տ՜ր։
Վ՜ն անչափութեանց զօրութեան քո, ազա
տեա՛ զմեզ ո՛վ տ՜ր։
'Ի ձեռն անբաւ իմաստութեան քո, ազա
տեա՛ զմեզ ո՛վ տ՜ր։
'Ի ձեռն ամէն առատ բարութեան քո, ա-
զատեա՛ զմեզ ո՛վ տ՜ր։
'Ի ձեռն յաւիտենական փառաց եւ մեծու
թեան քո, ազատեա՛ զմեզ ո՛վ տ՜ր։
'Ի ձեռն բարձրութեան գիտութեան եւ նախախ

նամութեան քո, ազատեա՛ զմեզ ո՛վ Տէր։
Ի ձեռն անճառելի մեծութեան սիրոյ և
ողորմութեան քո, ազատեա՛ զմեզ ո՛վ Տէր։
Ի ձեռն անքննելի արդարութեան և դա
տաստանաց քոց, ազատեա՛ զմեզ ո՛վ Տէր։
Յաւուրն դատաստանի ազատեա՛ և փրկ
եա՛ զմեզ ո՛վ Տէր։

Մեղաւորքս զքեզ աղաչեմք լուր մեզ։
Զի քեզ ծառայեսցուք սրբութեամբ և ար
դարութեամբ զամենայն աւուրս կենաց մե
րոց, աղաչեմք զքեզ լուր մեզ։
Զի քեզ Տեառն Աստուծոյ մերում երկրպագանի
ցեմք և զքեզ միայն պաշտիցեմք, աղաչեմք
զքեզ լուր մեզ։
Զի մի երբէք զանուն քո Տէր ի վերայ սնո
տեաց առնուցումք, աղաչեմք զքեզ լուր։
Զի զտօնս և զաւուրս տէրունականս ե-
կեղեցւոյ կրօնաւորական վարուք և բա
րեպաշտութեամբ պատուիցեմք, աղաչեմք։
Զի զծնողս զառաջնորդս և զմեծաւորս
մեծարանօք և հնազանդութեամբ պատուե
ցեմք, աղաչեմք զքեզ։
Զի մի ուրուք վարուց համբաւոյ և պա
տուոյ վասն բարկութեան կամ վասն ատելութեան.
և կամ վասն նախանձու երբէք վնասիցեմք,
աղաչեմք զքեզ։
Զի մի ումեք զվնաս զգողութեան կամ զայլս
զրկանս դաւով կամ բռնութեամբ հասուցանի
ցեմք, զքեզ։

Զի

Որ ի զանիրաւս մեր յանպատեհ մարմնոյ ցան
կութեանց և յանմաքուր շարժմանց պահե
ցեմք, աղաչեմք զքեզ։
Որ ի մի երբեք ընդդէմ մերձաւորաց մերոց
զսուտ ինչ վկայիցեմք, աղաչեմք զքեզ։
Որ ի մի ընչից մերձաւորաց մերոց ցանկա
նայցեմք, աղաչեմք զքեզ։
Որ ի զքեզ ա͞ծդ մեր 'ի բոլոր սրտէ, և 'ի բո
վանդակ մտաց և յա͞մ զօրութենէ սիրիցեմք,
աղաչեմք զքեզ։
Որ ի զքեզ 'ի վեր քան զա͞մ, և զմերձաւո
րըս մեր վ͞ն քոյ իբրև զանձինս մեր սիրե
ցեմք, աղաչեմք զքեզ։
Որ ի զորինչ մեզ ոչ կամիմք լինել, այլում
մի առնիցեմք, աղաչեմք զքեզ։
Որ ի զամենայն շնորհս 'ի մեզ առատացու
ցանիցես, աղաչեմք զքեզ։
Որ ի մի զմեծութիւն քաղցրութեան համբե
րութեան և երկայնմտութեան քոյ անյարգե
ցեմք, աղաչեմք, զքեզ։
Որ ի պատրաստիցեմք զմարմինս մեր պա
տարագ կենդանի ի ս͞բ և հաճոյ ա͞յ, աղաչեմք։
Որ ի զմեզ յարքայութիւն քո ա͞ծ զոր պատ
րաստեցեր 'ի սկզբանէ աշխարհի վ͞րա
ծիցես, աղաչեմք զքեզ։
Գառն ա͞յ որ բառնաս զմեղս աշխարհի,
հաշտեցո ընդ մեզ զՀայրն երկնաւոր։
Գառն ա͞յ որ բառնաս զմեղս աշխարհի,
քաւեա՛ զմեզ զմեղաւորքս

Գառն ա՟յ որ բառնաս զմեղս աշխարհի, պարգևեա՛ մեզ զհոգին ս՟բ։

Ով երջանիկ ս՟բ երրորդութի՟ն լուր մեզ.

Ով երկրպագելի ս՟բ երրութի՟ն անսա մեզ։

Տ՟ր ողորմեաց, Ք՟ս ողորմեաց, Տ՟ր ողոր։

Օրհնեալ ես Տ՟ր ա՟ծ հարցն մերոց, գովեալ և փառաւորեալ յաւիտեան։

Օրհնեալ ես Տ՟ր ՚ի վ՟ր հաստատութե՟ն երկնից, գովեալ և փառաւորեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան։

Օրհնեսցեն զքեզ ամենայն հրեշտակք և ս՟բք քո, և գովեսցեն և փառաւորեսցեն ՚ի յաւիտեան։

Օրհնեսցեն զքեզ երկինք երկիր ծով և ամենայն որ է ՚ի նս՟. և գովեսցեն և փառաւորեսցեն ՚ի յաւիտեան։

Օրհնեսցուք զՀայր և զորդի ընդ սրբոյ հոգւոյն, գովեսցուք և առաւել բարձրացուսցուք զնա ՚ի յաւիտեան։

Տ՟ր լուր աղօթից իմոց և աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ։

Աղօթք առ սուրբ Երրորդութիւնն.

Ամենակարող մշտնջենաւոր ա՟ծ որ ետուր ծառայից քոց խոստովանութե՟բ ճշմարիտ հաւատոյն ճանաչել զփառս յաւիտենական երրորդութե՟դ, և զօրութե՟բ մեծութե՟ քո երկրպագանել միութե՟դ, աղաչեմք

զքեզ

զքեզ զի նոյնոյ հաւատոյ հաստատութիւ՟ն միշտ ամրանայցեմք յա՟մ հակառակութեանց։ Տէ՟ր Ա՟ծ որ զամենակարողութիւն քո ներելով յոյժ և ողորմելով յայտնես, բազմացո 'ի վ՟ր մեր զողորմութիւն քո ո՟չ զի առ խոստմունս քոյս ընթանալով հաղորդս արասցես զմեզ երկնայնոց բարեացդ։

Ա՟մենակարող մշտնջենաւոր Ա՟ծ որ առատութիւ՟ն գթութեան քո գերազանցես զարդիւնս և զուխտս պաղատողաց, հեղ 'ի վ՟ր մեր զողորմութիւն քո, զի թողցես զայնոսիկ յորոց խիղճ մտաց մերոց երկեաւ, և 'յաւելուցուս, զայն առ որ աղօթք մեր ո՛չ համարձակին.

Յանձնարարութիւն առ սուրբ Երրորդութիւնն.

Ո՛վ ծայրագոյն անբաւազօր յաւիտենական ամենագութ երկրպագելի և անհասանելի ս՟բ երրորդութիւն և մի Ա՟ծութիւն, քեզ յանձն առնեմ և նուիրեմ զհոգի իմ և զա՟մ զօրութիւնս և զկարողութիւնս սորա, զա՟մ ընդունակութիւն կամաց իմոց առ 'ի սիրել զքեզ, և զամենայն տեսողութիւն մտաց իմոց առ 'ի ճանաչել զքեզ, և խոնարհութիւ՟ն անձին փառաւորել զքեզ։ Ներընծայեմ ևս և մատուցանեմ զա՟մ հնազանդելի կարողութիւն հոգւոյս իմոյ առ 'ի գործակից լինել շնորհի քում Ա՟ծային, և առ

'ի

լնուլ և կատարել զամ բարեհաճութիւն քոյս: Տր առաջի քո է ամ ցանկութիւն իմ, և հեծութիւն իմ ի քէն ոչ ծածկեցաւ. ընկալ ուրեմն զամենայն կարելի ցանկութիւն կամաց իմոց առ ի գովել զքեզ, հաճոյ լինել քեզ, և ծառայել քեզ:

Յանձն առնեմ ես քեզ զամ կիրս և ըզ շարժմունս մտաց իմոց, զխորհուրդ ըզ բանս և զգործս, զեղեալս և զապառնիս, զժամանակն իմ և զմշտնջենաւորութիւն իմ, իսկ և զբոլոր գոյն իմ թէ ըստ բնութեան և թէ ըստ շնորհի, իբրև անարգ և անպիտան ծառայ տրութեան քո ամենազօրի և բարերարի. և զօրութեամբ նուիրմանս իմոյ այսորիկ, այլ և շնորհիւ քով ածայնով ցանկամ և փափաքիմ յաւէտ զի ի քոյդ գոլոյ մի՛ սպառիցիմ և յողորմութենէ քումմէ մի՛ վրիպեցիմ:

Յանձնարարութիւն առ հայրն ած·

Ո՛վ ամենաբարեգութ հայր ողորմութեանց, և ած ամ մխիթարութեանց, թէպէտ անարժան և անարգ եմ ես, սակայն գոլով ստեղծուած քո մատչիմ խոնարհ դիմօք առ քեզ տրդ իմ և արարիչդ իմ բարերար. և վստահացեալ արդեանց սիրեցելոյ որդւոյ քո տն մերոյ յի քի աղերսանօք դիմեմ առ քեզ շնորհել քում երկնայնոյ

նայնոյ հաղորդել փափաքելով, զի նորին
օգնականութ՟ն 'ի յիւրաքանչիւրս խոր
հուրդս 'ի խօսս և 'ի գործս զիս ըստ հա
ճոյից կամաց քոց կառավարելոյ կարող լի
նիցիմ. և քեզ տ՟ն իմում զընդունելի
պաշտօն հարկաւոր ծառայութեսս իմում
մատուցանիցեմ։ Արդ հայր քաղցրագու
նեղ որ ես տուող և պահպանող ամենայնի,
զիս և զամենայն ինչ իմ բոլորովին քեզ մա
տուցանեմ 'ի յօժարամիտ ծառայութ՟ի և
'ի սպասաւորութ՟ի քո. և զայս միաւորու՟թ
նուիրմանն որդւոյ քոյ սիրեցելոյ տ՟ն մերոյ
յ՟ի ք՟ի որ դեռ ևս մանուկ գոլով զինքն
'ի տաճարին, և յետոյ աղօթելով 'ի պարտի
զին, և ապա մեռանելով 'ի վ՟ր սեղանոյ սը
բոյ խաչին քեզ ընծայեաց և յանձն արար։
Ամենաբարեգութ տ՟ծ քաւեա զիս զթշո
ւառական մեղաւորս, և զգործս ձեռաց
քոց մի անտես առներ. այլ նայեաց յե
րեսս ք՟ի քոյ զոր ետուր մեզ բարեխօս և
միջնորդ. նորին պատուականութ՟ին և ար
ժանաւորութ՟ին զիմ անարգութիս և ըզ
նուաստութիս հաւասարեսցէ, զի զորինչ
ինև ոչ կարեմ, նորին արդեամբք վերըն
դունիցիմ։ Ուրեմն վ՟ն անբաւ բարերա
րութ՟ն և մարդասիրութ՟ն քոյ վերընկալ
գթասիրաբար զայս դու զնաքեայ ծա
ռայութիւնս 'ի մեծագոյնս փառս անո

 ւան

ւանդ քոյ սրբոյ. և'ի փրկութիւն հոգւոյ իմոյ։

Յանձնարարութիւն առ որդին Ած.

Ո՜ ամենաբարի և քաղցրագունեղ Տր մեր Յս Քս փրկիչ աշխարհի, թէպէտ մեղաւոր և անարժան եմ ես, սակայն գոլով փրկեցեալ պատուականաւ արեամբ քով դիմեմ խոնարհութբ մտաց և ջերմեռանդութբ սրտի առ քեզ Տր իմ և փրկիչդ իմ։ Եւ զի դու զքեզ բոլորովին վս փրկութն եղկելի մեղաւորիս 'ի վր սեղանոյ սրբոյ խաչին հօր քոյ 'ի գինս փրկանաց ընծայեցեր. ես ևս զիս ո՜վ ամենասիրելի Յս քեզ բոլորովին մատուցանեմ. զի՞նչ և իցեմ, զի որդ և լինելոցիցեմ. հանդերձ ամենայն զոր ունիմ, և զոր ունելոցեմ. Ընկալ աղաչեմ զքեզ Տր 'ի ձեռն անճառելի ողորմութն քոյ զհոգի և զմարմին իմ. զզգայութիս իմ զբանս իմ և զգործս իմ, և ուղղեա և կառավարեա զնս ըստ յամենայն պատճառաց մեղանչելոյ 'ի բաց փախիցիմ. և մի երբէք 'ի յորոգայթն ոգւոյն չարութն անկանիցիմ, այլ առ քեզ Տր իմ և փրկիչդ իմ և 'ի պատուիրանս քոյս մերձենայցեմ. ուր զի ոչ կեանք, ոչ մահ, և ոչ այլ ինչ դիպուած կարիցէ մեկնել զիս 'ի քէն։ Խնդրեմ ուրեմն 'ի քէն ո՜վ նազելի Յս զի վս սիրոյն որ զքեզ 'ի պատճառս փրկութն

թն մերոյ ՚ի ծոցոյ հօրն երկնաւորի առա յարգանտ կուսին. քարշեաց լցուցանիցես զանկատարութիւն գործոց իմոց որք ՚ի կողմանէ իմմէ սակաւագոյնք են և ոչ իմիք վարձու արժանիք, եթէ ոչ ՚ի լրութենէ քումմէ զկատարումն պակասութեան առնուցուն: Այսունեան աղերսեմ զանարժան ծառայութիւն իմ ընդ այնմ զոր արարեր և կրեցեր վս՟ անճառելի սիրոյ և հնազանդութեան քոյ. և ընդ մեծութեան բաւականութեանց քոց և արդեանցդ ընծայեալ զնա հօրն յաւիտենականին, որպէս զի յառատութենէ քումմէ մեծասցի աղքատութիւն իմ. և զոր ինչ յինէն ոչ ինչ կերպիւ արժանի եմ առնուլ, քոյով միջնորդութեամբ զայն ընդունիցիմ: Նաև աղաչեմ զքեզ քաղցր և բարի յս՟ վս՟ սրբոյ մարդեղութեանդ, վս՟ չարչարանաց և մահուան քոյ, և վս՟ այնմ զոր ՚ի պատճառս փրկութեան մերոյ արարեր, ողորմեա՛ց ծնողաց, եղբարց, քեռց, բարեկամաց. և բարերարաց իմոց կենդանեաց և ննջեցելոց. և հաղորդս արա՛ զնս՟ արդեանց սրբազանից տնօրէնութեանց քոց, զի օգնականութեամբ շնորհաց քոց զօրացեալք այնպէս զկենցաղս զայս անցուցանիցեն, որպ՟ զի ՚ի վախճանի զվարձս յաւիտենական կենացն ՚ի յերկինս ընդունիցին:

Ով Հոգի ընդ Հօր և ընդ որդւոյ մի և ճշմարիտ Ած, առանց որոյ Ածայնոյ զօրութեանն ոչ ինչ է 'ի մարդ. քան զի վերստին ծնեցեալք 'ի ջրոյ և 'ի հոգւոյդ սրբոյ լինիմք անդամք յի քի, և որդիք եկեղեցւոյ նր, որում դու ես մշտաբուղխ վերահոսմամբ շնորհի և բարութե քոյ իշխելով պատսպարես, պաշտպանես, և պտղաբեր և սբ առնես: Արդ քեզ զսիրտ իմ բոլորովին յանձն առնեմ. և զամ իրողութիս իմ և զգործս իմ խոնարհութբ մատուցանեմ և նուիրեմ: Դու ուրեմն աղաչեմ զքեզ 'ի ձեռն հեղման շնորհաց և պարգևաց քոց մաքրեա զմիտս իմ և զխորհուրդս իմ, զի քեզ միշտ անարատ մարմնով ծառայելոյ, և սբ սրտիւ հաճոյանալոյ կարող լինիցիմ: Եւ զի առանց. քեզ ոչ ինչ բարի յինէն խորհիլ կամ կատարել կարէ, վն որոյ աղաղատիմ առ քեզ, զի քոյդ շնորհ միշտ նախաժամանիցէ առ իս, և զհետ իմ գայցէ և առ բարին զիս ուղղիցէ. և զի գործք իմ ըստ ինքեանց ոչ են արժանիք, ուստի առ մարդասիրապէս ընդ նոսին և զամենասբ գործս և զարդիւնս յի քի փառակցին քոյ. զի ըստ որում յամենամաքուր կուսէն քոյով հովանաւորութբդ յղացեալ եղև մեզ փրկիչ, ըստ

այնմ

այնմ շնորհիւ և սիրով և անբաւ արդեամբք իւրով տկարութեան և աղքատութեան մերում լիցի օժանդակ։ Առեալ ուրեմն զլոյս մտաց իմոց, և հեղ զսէր քո 'ի սիրտ իմ, և զօրացո զիս առ 'ի համբերել տկարութեանց մարմնոյ իմոյ Ամէն։

Յառաջադրութիւն հաւատոյ.

Հաւատարիմ և ճշմարիտ Աստուած անշարժ և նախկին ճշմարտութիւն, ես բոլորով սրտիւ ընդունիմ զայս հիմն հաւատոյ, և զմ̅ն այսորիկ անկեալ յերկիր խոնարհաբար երկրպագանեմ և պաշտեմ զքեզ յերկինս և 'ի յերկրի հոգւով և ճշմարտութեամբ, և ըստ որում կարօղ եմ հաստատութեամբ հաւատով խոստովանիմ և դաւանիմ յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան զամենայն ինչ զոր ասացեր. յայտնեցեր, և յառաջ արկեր ինձ 'ի հաւատալ միջնորդութեամբ որբոյ եկեղեցւոյ քոյ. և մանաւանդ զայնս որք յառաքելականի դաւանութեան գոն պարունակեցեալք. և հաստատելով հաւաստեմ զամենայն ինչ այնպէս ճշմարիտ և ստոյգ գոլ. մինչ զի ոչ ինչ 'ի նոցանէ իցէ երկբայելի. և այսպէս առաջի քոյոյ աստուածպետականի մեծութեան, և առաջի բոլոր ատենի երկնայնոցն զօրաց յառաջադրեմ ինձ կեալ և մեռանիլ 'ի վերայ այսորիկ ճշմարտութեան։ Եւ փափաքիմ ես

զի և ընդ հանուր աշխարհ անշարժ հա
ւատով ճանաչիցէ և խոստովանիցի զնոյն
ճշմարտութի, և մինչ տեսանեմ զբազումս
որք քեզ ոչ հաւատան և ոչ երկրպագա
նեն և ոչ պաշտեն ոպ̃ և պիտոյէ, ցաւիմ
յոյժ 'ի սրտէ անտի։ Վս̃ որոյ և աղաչեմ
զքեզ 'ի ձեռն պատուական արեան կենաց
և մահուան տն̃ մերոյ յի̃ քի̃, և վս̃ արդ
եանց ամենասրբուհւոյ մօրն նր̃, այլ և
միջնորդութե̃ սրբոց առաքելոցն և աշա
կերտացն նր̃, իսկ և մարտիրոսաց խոստո
վանողաց, կուսանաց և ամենից ընտրեցե
լոց քոց սրբոց, զի հաճիցիս աճեցուցա
նել 'ի յիս և յայլս մարդիս զլոյս այսորիկ
սրբոյ հաւատոյս, և վառել ևս զնոյն 'ի
միտս անհաւատից, զի ամենեքեան զքեզ
ծանիցեն, խոստովանիցին, և երկիրպագա
նիցեն, ըստ տենչանաց սրբոյ մարգարէին
որ ասէ, խոստովան եղիցին առ քեզ ժո
ղովուրդք ած̃, խոստովան եղիցին առ
քեզ ժողովուրդք ամ̃քն։ ամ̃ երկիր եր
կիր պագցէ քեզ, և սաղմոս ասասցէ քեզ։
օրհնեցէք զտ̃ր ամ̃ ազինք և այլն։ Այլ և
յօժարութե̃ մատուց անեմ եթէ հարկ
լիցի զկեանս իմ և զա̃մ գոյս իմ վս̃ պահե
լոյ և խոստովանելոյ զայս ճշմարտութի։
Երանի էր ինձ ով ամենասբ̃ երրորդու
թի, եթէ հաճոյ լինէր քեզ տալ ինձ ըզ
ժարութե̃

շնորհս մարտիրոսութ՟ն վ՟ս պահելոյ զամ բողջութի՟ հաւատոյ քոյ սրբոյ. զի ես յօժարութ՟ք ՚ի ձեռն շնորհաց քոց մատուցանէի զիս ամենից դժուարակրից նեղութ՟ց. համարելով զայնոսիկ ինձ ՚ի մեծ բարերարութի։ Արդ լուր ինձ ով քաղցրագունեղ ա՟ծ, և ելցեն հառաչանք սրտի իմոյ առ քեզ։

Յաղագս համբերութեան ցաւոց.

Արդ ես ա՟ծ իմ ամենազօր բոլորովին խոնարհեալ և անկեալ ՚ի վ՟ր երեսաց իմոց քեզ երկրպագանեմ և զքեզ փառաւորեմ, որում չիք ինչ անկարելի և դժուարին ըստ Ճշմարտախօսին վկայութ՟ն, թէ ոչ տկարանայ առ յա՟յ ա՟մ բան։ Նա զի ՚ի ձեռն նորին ամենակարողութ՟ քոյ խոստացար ինձ զերկնայինս փառս, նմին իրի և կոչեցեր զիս լինել քեզ հաղորդ և նման, վ՟ս որոյ քոյով օգնականութ՟դ, և՚ի ձեռն բարեգործութ՟ցն զորս շնորհիւ քով ուխտեմ առնել, յուսամ ընդունիլ ՚ի քէն զկեանս յաւիտենականս։ Բայց զի յայտնապէս ճանաչեմ ով Ճշմարտապէս ամենակարող ա՟ծ, և անբաւ բարութի, զի զքոյս այդ քան խոստացեալ բարիս ոչ եմ կարող վերաստանալ. եթէ ոչ քոյով օժանդակութ՟դ, ուստի և աղերսեմ, զի զնոյնս

ինձ շնորհիցես յանուն միածնի որդւոյ
քոյ. զոր և մատնեցեր 'ի մահ վ̅ն մեր. զի
խնդամ և բերկրիմ ո՛վ քաղցրագունեղ
հայր զի նովաւ միայնով կարելի է ինձ լի
նիլ երանելի և զ ո՛չ այլ ինչ անուն տուե
ցեալ է մեզ 'ի ներքոյ երկնից բաց 'ի նմա
նէ որով կարիցեմք փրկի ցեալք լինիլ. առ
տուստ ո՛չ էր հաճոյ ինձ երանութի ինչ
եթէ ո՛չ զայն նովաւ ունիցէի, զի ա̅մ
յոյս իմ և ակն կալութի իմ 'ի նմա է, և 'ի
նմա միայնում հաստատեցեալ և բևեռե
ցեալ գոյ. զի նա է մարդասէր և ամենա
բարի տ̅րն իմ յ̅ս, գերագոյն և ծայրագոյն
ըղձալին սրտի իմոյ: Նովաւ ուրեմն այն
չափ բերկրիմ զուարճանամ և մխիթարիմ,
մինչ զի թուի ինձ թէ արդէն ունիցիմ
ստացեալ զյուսացեալ բարին յորում տեն
չամ: Ա̅ծ զի գիտեմ զորդեգ. քո միածին
որով զայս քան բարիս ինձ շնորհել կա
միս գոլ ինձ փրկիչ և հաւատարիմ բարե
խօս 'ի վ̅ր այսքան դժուարահաս իրագոր
ծութեց: Ա̅ծ որոյ և հայր ամենակալ բո
լորով սրտիւ և հաստատապէս յուսամ,
կարող գոլ զիս ընդունիլ 'ի քէն որ ես
ամէն տուատ, զոր ինչ պիտոյ իցէ 'ի փր
կութի հոգւոյ իմոյ: Նաւ նախ զթողութի ա̅մ
մեղաց իմոց թէպէտ բազմաց և մեծամե
ծաց այս զզօրութի առ 'ի յաղթահա

րել

րել զբնաւս դժուարութիւնս 'ի կենցաղումս
այսմիկ առ դիպեցեալս, և յետոյ զշնորհս
հաւանելոյ առ 'ի վայելել մշտնջենաւորա
պէս զամէն երջանիկ տեսութիւն քո: Եւ
թէ և երկինք և երկիր և ամենայն արարածք
ինձ ընդ իմամարտիցեն, և ես արդէն զիս
գտանիցեմ զետեղեցեալ 'ի դրունս դժո
խոց, սակայն ոչ երբէք 'ի քաղցրութենէ
քումմէ յուսահատեցայց, այլ վստահա
պէս ասասցից ըստ մարգարէին, 'ի քեզ տէր
յուսացայ մի՛ ամաչեցից յաւիտեան:

Յառաջադրութիւն սիրոյ.

Եւ արդ ես փափաքելով կատարել զգե
րագոյն գործն սիրոյ, ով ցանկալի Աստուած
և քաղցրագունեղ Տէր, յոյժ ուրախանամ
և հրճուիմ 'ի պատճառս քոյոց անբաւ կա
տարելութեանց և յատկութեանց, զի դու մի
այն ես որ էն, և ծայրագոյն բարին, Աստուած
անքննելի և անքանակ, անըմբռնելի և ան
հասանելի ամենից արարածոց: Խնդամ
ընդ քոյդ 'ի վերայ մեր և 'ի վերայ ամենից սեփա
կան իշխանութիւնդ, փառքդ, պատիւդ,
տէրութիւնդ, և թագաւորութիւնդ, և մանա
ւանդ զի զայսոսիկ ունիս յանձնէ քումմէ:
Արդարև Տէր իմ, եթէ ես, որ է անկա
րելի ինչ, ունէի զիմն զոր դու ոչ ունէիր,
զայն ամենայն քեզ յօժարութեամբ վերընծայէի,

քանզի ցանկամ սրտի մտօք ըղձամ, զի հա
մայնք արարածք որք են յերկինս և յերկրի,
զընդունակս գոյս և զբարիս իւրեանց քեզ
անփոխական համարիցին. զքեզ մեծացուցա
նիցեն, և զքեզ սիրիցեն ստիպեցեալք մի
այն յանբաւէ քումմէ բարերարութէ և 'ի
գերազանցութէ մեծութե քո զի դու
միայն ես ամ սիրոյ արժանի. Ո՜վ և մե
ծաւ ուրախութբ լնանիմ այնու, զի զոր
ինչ արարածք վն քոյոյ սիրոյդ կատարել
ջանան, այն ամ քոյդ արժանապատւութե
և մեծութե ոչ հաւասարի. Ու զի դու
ըստ ինքեան ես յոյժ սիրելի, ուստի բո
լորով սրտիւ փափաքիմ զքեզ սիրել այնու
կատարելութբ որով սիրեցին զքեզ հա
մայնք երանելիք, և այնու յօժարութբ
սրտի վերընծայեմ քեզ զայս ջերմեռան
դութի և զծաղիկ սիրոյ որով դու զմեզ
սիրեցեր և սիրելոց ես 'ի յաւիտեան. Ու
ևս ուրախանամ և զանբաւ գոհութիս մա
տուցանեմ քեզ զի դու ինքնին ամենից
արարածոց զգործառութին լնուս զանձն
քո սիրելով, և զայս սէր ինքնութեդ քեզ
նուիրեմ 'ի գոհացողական փառաբանութի
փոխանակ ամ փառաց, պատուոց, և երա
նութեցդ, զորս վայելես հանդերձ օրհ
նաբանութբ, զոր համայնք հոգիք երա
նելիք և արդարք աշխարհիս այսորիկ քեզ

մատուցանեն, և համառօտապէս, ցանկամ
և փափաքիմ քում գոյութեդ, քոյոց փա
ռացդ, և քոյոց բարեացդ ան զրաւակա
նաց 'ի քեզ և վ՟ քոյ։ Աստ ուստ ով քաղցր
սէրդ իմ՝ այնչափ հաստատուն և անշարժ
կամօք եդի 'ի միտ զքեզ սիրել, մինչ զի
թէ և զոչինչ բարի ունէք՝ ոչ յայսմ աշ
խարհի, և ոչ 'ի հանդերձելումն կամիցիս
ինձ հատուցանել. և մնացանդ թէ և 'ի
կենցաղում այսմիկ ամ՟ վշտօք զիս չարչարի
ցես, և 'ի հանդերձելումն տանջանաց յա
ւիտենականաց մատնիցես, սակայն 'ի քէն
և 'ի ծառայութենէ քումմէ ոչ եմ մեկնելոց.
և 'ի սիրոյ քումմէ ոչ եմ դադարելոց, և
զայս դիտաւորութի աղերսեմ խոնարհ,
սրտիւ, մարդասիրապէս հաստատել և
ընդունել հաճիցիս։ Եւ զի պատուիրես
ինձ գորովագութ տր իմ և զընկերն իմ
սիրել. գոհանամ զքէն վ՟ քոյոց քաղցրա
լուր պատուիրանացդ. նմին իրի որ չափ և
կարող եմ փութացուցից զկամս իմ առ 'ի
սիրել զնոյնս, և խնդրեմ 'ի քէն տալ նձ
զշնորհս քոյս սրբազանս որով քեզ ընդ
ունելիք և հաճոյք գոլ կարիցեն. Եւ առա
ւել թշնամեաց իմոց, որոց սակս աղաչեմ
զքեզ, զի թողուցուս զյանցանս նձ և տայ
ցես նձ զդեղ բժշկութե հարկաւոր առ
'ի ընդունել զկեանս յաւիտենականս. և ե
թէ

Թէ օգուտ ինչ իցէ զի մերկացուցանիցես
զիս 'ի պարգևէ իմմէքէ և ն̃ջ զնոյնն վիճակե-
ցես, ահաւասիկ տ̃ր իմ ոչ հրաժարիմ.
Այլ մանաւանդ հանդորրանամ 'ի սերդ-
զոր առ նմ̃ ցո ցանես, և ըստ որում իսկ
զարդարես զնա̃. իսկ եթէ քոյով թոյլտու-
ութ̃բ դէպ լիցի ինձ երբեմն յումեքէ
վշտանալ և վիրաւորիլ, այժմ արդէն իսկ
աղաչեմ զքեզ մի՛ չև՛ պատահեալ իցէ
զի նմա զթողութ̃ի շնորհիցես, և զկեանս
յաւիտենականս պարգևիցես. և զայս մ̃
այնորիկ, զի դու զնա սիրես, և ես փափա-
քելով քեզ նմանիլ, զոչինչ կամիմ բաց
յայնմանէ զոր դու կամիս տ̃ծ իմ.

Սէր առ սուրբ Երրորդութիւնն.

Խոստովանեալք զմիու թ̃ին.
վերապատուեմք զերրորդու թ̃ին.
զուգապատիւ տ̃ծու թ̃ին:
Օ երիս անձինս դաւանե լով.
ըստ երեսաց որոշե լով.
դիմաք միայն տարբերե լով:
Սոքա ասին առնչու թ̃բ.
միշտ մի գոլով գոյացու թ̃բ.
երից սկզբանց 'ի բաց բարձ մամբ:
Թէպէտ երից է ասու թ̃ի.
սակայն նոցա պա՛րզ էու թ̃ի.
ոչ երեքկեն գոյացու թ̃ի:

Պարզ գոլ նոցա պարզ էու — թն·
պարզ և կամիլն պարզ գիտու — թն·
ած ինչ է պարզու — թն։
Ո՛չ միոյ քան երկուց ա — ձանց·
կամ թէ երից են թագրու — թեց·
նուազ սոցա է գործ — էրաց·
Հայր և որդի և սբ հո — գին·
մի գոլ ած սոցա — ասին·
թէ և զիր ինչ յատուկ ու — նին։
Ի զօրութի մի տր փա — ռաց·
մի ճառագայթ և մի ճա — ճանչ·
սոցա համայնք զոյգ աստ — ուած։
Ծնողն որդին հանգիտա — կան·
զայս ոչ բաւնայ առանձնա — կան·
երկուց ըն բան որոշա — կան։
Հօր հաւասար և միած — նին·
՚ի նոցանէ բղխեալ հո — գին·
որով երկուքըն շաղկա — պին։
Ո՛չ մարդկային միտք հասա — նին·
երեք անձինք զիարդ լի — նին·
և ոչ դիւրաւ բացորո — շին։
Ո՛չ է աստ կարգ փոփոխա — կան·
ոչ կացութի ինչ տեղա — կան·
և ոչ դրութի պարագրա — կան։
Ո՛չ ոք ած բաց ՚ի տեառ — նէ·
ոչ ինչ առիթ զատ ՚ի նմա — նէ·
զպատճառելիս նա պատճա — ռէ։
Ճառել զարժան վս դի — մաց·

գերա

գերազանցէ ըզ կար   մտաց․
պարտէ՛ զիմաստ բանակա   նաց։
Օ՛ինչ է ծնունդ զինչ է բղխու   մն․
ոգ̀իտանայ մեր իմացու   մն․
Թէպէտ ճեմէ յերկնի վեր   նում։
Որ հաւատայ մի՛ ըշտապի   ցի․
և՛ 'ի շաւղաց մի՛ թիւրի   ցի․
յուղիղ ուահէ մի շեղի   ցի։
Օ հաւատ կալցէ զկրօնս ուղղես   ցէ․
մոլորութեց մի՛ անսայ   ցէ․
եկեղեցւոյ հաւատայ   ցէ։
Ո՛պ 'ի մի արդէն հա   ւատ․
կայոք այսպէս 'ի նմին հաս   տատ․
լիցի վախճան անդ մեզ ան   հատ։
Նուահիւսեակ ին միու   թն․
պարզի սրբոյ երրորդու   թն․
փառք և պատիւ միշտ յաւիտեան․ Ամէն։

M
B
A
L
M
C
K
A
E
H
G
F
D

ՅԱՒՈՒՐ Լ. ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ.

ՅԱՂԱԳՍ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՅ ՍՐԲՈՅՆ ԱԾ.

Որպէս սիրելի են յարկք քո Տէր զօրութեանց, ցանկայ և փափաքէ անձն իմ 'ի գաւիթս քոյս: Քանզի յոր ժամ զմտաւ ածեմ զերանութիւն ընտրելոց քոց որք այժմ ընդ քեզ խրախճան յարքայութեան քում, և արբենան 'ի պարարտութենէ տան քոյ, և ըմպեն զուղխս փափկութեան քոյ, ծարաւի ևս անձն իմ առ քեզ Այ հզօր և կենդանի, երբ եկից և երևեցայց առաջի երեսացդ Այ: Տաղտկանայ անձն իմ 'ի կենաց իմոց լցեալ թշուառութեամբ ցաւօք և հեծութեամբ: Ո՞ տացէ ինձ զթևս որպէս զաղաւնոյ զի թռչիցիմ և դադարիցիմ, քան զի լաւ է ինձ մի օր 'ի գաւիթս քո, քան զհազարս: Վայ ինձ զի ընդ երկար եղև պանդխտութիւն իմ:

Բնակ

Այր մի տառապեալ եմ ես ո՛ ապրեցուցէ զիս 'ի մարմնոյ աստի մահու, ցանկամ ելանել աստի և լինիլ ընդ քեզ Տր իմ յս̃ քս̃։ Երանելի են որք բնակեալք են 'ի տան քում Տր, յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեսցեն զքեզ։ Ինձ յոյժ մեծարոյ եղեն բարեկամք քո ած̃, և յոյժ զօրացաւ իշխանութի̃ նց̃. քան զի ո՛վ բաւական է արժանապէս գովել զսէրս քոյս. մեծութի̃ և փառք նց̃ մթացուցանեն զաչս իմ. որք փայլեն առաջի քոյ զանազան առաքինութբ̃ ոպ̃ զաստեղս որք են 'ի հաստատութե̃։ Արդարև սքանչելի ես Տր 'ի մ̃ջ սրբոց քոց, ուստի օրհնեմ և փառաւորեմ զքեզ վս̃ անբաւ գթութե̃ քոյ, զի այսքան առատապէս ժամանեցուցեր զնս̃ յօրհնութե̃ քաղցրութե̃ քոյ, և եդիր 'ի գլուխ նց̃ պսակ 'ի քարէ պատուականէ, և փառօք և պատուօք պսակեցեր զնս̃։

[illegible] աղօթին [illegible]

Հայր մեր որ յերկինս ես։

Հայր յաւիտենական յորոյ տան օթևանք բազումք են, ուր զտեղի ընտրեցելոց որդւոց քոց պատրաստեաց միածին որդի քո, և առ 'ի ստանալ զայն արդէն խոկ յորովք

 առաջ

առաջնորդութ՟ե նորին երջանկապէս հա
ւրն, և այժմ բացօք երեսօք տեսանեն զզ
քեզ զամենաքաղցր հայրդ. Իսկ մեք աք
սորեցեալք որդիքս եւայի 'ի յաքսորանաց
աստի առ հայրենին մեր դիմել ջանամք, այս
ինքն ընձիւք ուխտից առ հայրդ մեր բա
րեգութ հառաչանօք հեծեմք և աղաղա
կեմք. քանզի ո՞վ եղբարքն մեր երբեմ՟ն
մեզ մարմնակիցք և բնութենակիցք անդր
նախաժամանեցին, նոյնպէս և մեք շնորհիւ
քով և օժանդակութ՟ե նոցին յուսամք վս
տահապէս անդր հասանել, զի դու որ
այնքան առատապէս լցեր զցանկութ՟ին նց,
մի թէ և մեզ իբրև որդեկաց քոց զմի օրհ
նութ՟ի երբէք ոչ պահեցեր: Այլ թէպէտ
վարձուց փոխարինաց և արդարութ՟ե մե
րոյ զվստահութ՟ի ոչ ունիմք, բայց քանզի
որդւոյդ քո միածնի յորդառատ փրկու
թ՟ին ոչ եթող զմեզ անվարձս, զայս ու
րեմ՟ն հայր գթած առաջի քոյ նախկնա
բար տարածելով ասեմք, հայր նայեաց
յերեսս ք՟ե քոյ ընդ որ հաճեցար: Այլ ա-
հաւասիկ յաղերս մաղթանաց վ՟ս մեր առա
ջի աթոռոյ փառաց քոց, մատչին ընտրե
ցեալքն քո եղբարքն մեր, զի զմի և զնոյն
հայրդ ունիմք յերկինս, արդէն իսկ վ՟ս
փրկութ՟ե իւրեանց անկասկածք, բայց վ՟ս
մերոյ փրկութ՟ե տարակուսեալք, քանզի
և

զմեզ ժառանգակիցս իւրեանց ունել փա
փաքին. և աղօթիւք և հաստատութեամբ փոխա
րինաց զմեզ 'ի նաւահանգիստ երանութե՟ն
հասուցանել ջանան: Աւստի 'ի նս՟ա հայելով
լուր մեզ մարդասէր, որ վ՟ն սիրելեաց քոց
աբրահամու, իսահակայ և յակոբայ բա
զում անգամ զքեզ քաւիչ և բարերար առ
ա՟լ ը՟նելոց խոստացար:

Սբ՟ եղիցի անուն քո:

Երկրպագանեմք քեզ ամենա սբ՟ ա՟ծ, զի
քեզ միայնոյ վայելեն համայնք փառք
և պատիւք, ուստի և աղաչեմք, զի պատիւ
և սէր անուան քոյ սրբոյ մեօք միշտ և յա՟մն
տեղիս սփռեսցի և տարածեսցի. և զա՟մ զոր
ինչ խորհիմք, ասեմք և գործեմք 'ի փառս
անուան քոյ եղիցին: Ըստ այս ցանկութ
ոչ՟ յորդորիմք օրինակաւ, նոյնպէս ըղձամք
օժանդակել օգնականութե՟բ ամենասրբու
հւոյ կուսին մարիամու, որ գոլով ընտրե
ցեալ 'ի մայրութի՟ն որդւոյն ա՟յ, մեծացու
ցանէր զտ՟ր և ոչ զանձն իւր ասելով, զի
հայեցաւ 'ի խոնարհութի՟ն աղախնոյ իւրոյ.
և արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն և սբ՟ է
անուն նր՟. Այնպէս խրատեն զմեզ սբ՟
հրեշտակք որոց միայն գործ է և ջան սբ՟
առնել և օրհնել զանուն քո պատուելի.
ուստի և անդադար առ միմեանս երգելով
ասեն, սբ՟ սբ՟ սբ՟ տ՟ր զօրութեանց: Իսկ 'ի

ծնանել

ծնանիլ փրկչին մերոյ ըստ մարմնոյ խնկոյն զփառս 'ի բարձունս քեզ երգեցին, այլ և ոչ այժմ դադարին երբէք յօրհնելոյ զքեզ. նա և զմեզ առ 'ի փառաբանել ըզ քոյդ մեծութիւն գործովք սրբութեան բազում անգամ խրատու և յորդորմամբ իւրեանց զարթուցանեն։ Արդ այնպէս լուսաւորեսցէ լոյս մեր, և յայտնիք եղիցին գործք մեր, որպէս զի որք տեսանեն զնոյն փառաւորեսցեն զքեզ Աստուածդ մեր։

Եկեսցէ արքայութիւն քո։

Երկրպագանեմք քեզ Տէր, զի թագաւոր ես մեծափառ և մեծահզօր, և 'ի ձեռն որդւոյդ քո միածնի արարեր զմեզ ժառանգս արքայութեան քո. ուստի և 'ի ձեռն պաղատանաց, արտասուաց, հառաչանաց, և բաղձանաց սրբոց նահապետաց և մարգարէից աղաչեմք զքեզ, զի որպէս նոքա թագաւորութեան նորոյ և յաւիտենականի արքային, այսինքն որդւոյդ քո գալստեանն 'ի մարմնի այնքան հառաչանօք և ջերմեռանդ ուխտիւք փափաքեցան, իբր զի գայցէր արքայն հեզ, խաղաղարարն, թագաւորն փառաց, հզօրն 'ի պատերազմի, ցանկալին հեթանոսաց, նստելոցն 'ի վերայ աթոռոյ դաւթի հօր իւրոյ, և փրկիչն իմ, քան զի ոչ էր մարթ ոչ գոյր մտանել յարքայութիւն երկնից եթէ ոչ նախ մտանե

ցէր Թագաւորն փառաց, և նշ՟ զմուտ ցու-
ցանիցէր, այսպէս և մեք ընդ յայտնիլն
իսկ մտի արքայութեան երկնից, ցանկամք
՚ի պանդխտութենէ աշխարհիս այսորիկ յար-
քայութ՟ի մեծութ՟ե քո վաղապէս ժա-
մանել։ ուր լաւ է մեզ մի օր, քան զհա-
զարս ՚ի յարկս մեղաւորաց, և երանի որք
բնակեալք են ՚ի տան քում Տր՟, զի արքայ-
ութ՟ի քո արքայութ՟ի է յաւիտենից, երա-
նի թէ եկեսցէ ՚ի վր՟ մեր արքայութի քո Տր՟։
Եղիցին կամք քո որպ՟ յերկինս և յերկրի։
Երկրպագանեմք քեզ հայր բարեգութ
որ միայն կամիս և ընդունիս զարդարն,
զբն՟, և զօգտակարն, և աղերսանօք խնդ-
րեմք ՚ի քէն, արդեամբք և բարեխօսութբ՟ք
սրբոց առաքելոց և ընտրեցելոց աշակեր-
տաց Տն՟ մերոյ Յի՟ Քի՟, զի որպ՟ նոքա կոչե-
ցեալք ՚ի նմանէ յօժարութբ՟ հնազանդե-
ցան կամաց նր՟. մինչ զի ՚ի ձայն միոյ հրա-
մանի նր՟ առժամայն թողեալք զամ՟ գնա-
ցին զհետ նր՟ և մինչ առին զհրաման եր-
թալ յամ՟ աշխարհ առ ՚ի քարոզել զաւե-
տարան նր՟ ոչ ինչ կերպիւ զարհուրեալք
՚ի դժուարութեց և ՚ի հեռաւորութեց ըն-
կալան զպաշտօնն, ուսուցանելով մեզ թէ
զի արդ պարտ իցէ յօժարութբ՟ առնել
զկամս այ՟, և պահել զպատուիրանս նր՟ ՚ի
փրկութի հոգւոց մերոց, այսպէս և սոր-

մադրեա զսիրտս մեր, զի և մեք ջանասցուք ճանաչել թէ զինչ են կամք քո, բարին, հաճոյն, և կատարեալն, և զճանաչեցեալն ըստ հոգաբարձութե՟ կատարել, զի մի՛ լինիցիմք յայնցանէ, որք գիտելով բզկամս տ՟ն իւրեանց և ո՛չ առնելով այնպէս, պարտականք եղեն գանից բազմաց: Տուր ուրեմն զորինչ և հրամայես տ՟ր, և հրամայեա՛ մեզ զորինչ և կամիս:

Օ հաց մեր հանապազորդ տուր:

Երկրպագանեմ քեզ հայր ամենաբարի, որ կերակրես զմեզ 'ի մանկութե՟ մերմէ, և հոգւոց և մարմնոց մերոց հայրականաւ գթով զպիտոյսն պարգևես, վ՟ որոյ և աղաչեմք զքեզ 'ի ձեռն արդեանց և հովանաւորութե՟ց սրբոց մարտիրոսաց քոց, զի ո՟մ զն՟ յայսմ աշխարհի 'ի մէջ այնքանից վշտաց, տանջանաց, և նահատակութե՟ց կերակրեցեր հացիւ արտասուաց, և բազում անգամ յագեցուցեր զն՟ 'ի սովի, կամ հացիւ որդւոց այսինքն հացիւ համբերութե՟, յուսոյ, բանի քոյ երկնայնոյ, և մխիթարութե՟, և կամ հացիւ կենաց և հանճարոյ հաստատեցեր զսիրտս ն՟ց, այսպէս և զմեզ 'ի մէջ այսքանից նեղութե՟ց կենացդ այս և կարեաց վարանելոցս, հաճեսցես տալ զկերակուր հոգւոյ և մարմնոյ 'ի դէպ ժամանակի, զի մի՛ նուաղիցուք 'ի

 ճանապար

Ճանապարհի յորում համբերութե̅ քեզ
հետ ելիմք. և երանի թէ հասանիցեմք և
յագիցեմք ընդ նս̅ 'ի պարարտութե̅ տան քոյ։

Եւ թող մեզ զպարտիս մեր։

Երկրպագեմք քեզ հայր ամէն ողորմ,
որում յատուկ է ներելն միշտ և խնայ
ելն, և աղերսանօք պաղատիմք առ քեզ
վս̅ արդեանց և միջնորդութե̅ սրբոց խոս
տովանողաց քոց, զի ող̅ նք̅ զաղխս սիրոյ և
գթութե̅ 'ի մերձաւորաց իւրեանց ոչ եր
բէք ամփոփեցին, և մանաւանդ զա̅մ մնասս
և զզրկմունս յօժարութե̅ յանձն առին,
թողլով իւրեանց հալածչացն, և բարի
առնելով իւրեանց ատելեացն, այսպէս և
մեք պատրաստք լինիցիմք առ 'ի թողուլ
զպարտիս մերձաւորաց մերոց վս̅ քոյ, ող̅
զի և դու դիւրադոյն լիցիս առ 'ի ներել
մեզ, և քաւիցես զմեղս մեր, և մի ըստ անօ
րէնութեանց մերոց հատուցանիցես մեզ։

Եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն։

Երկրպագանեմք քեզ հայր 'իսկապէս
սիրելի որ զոչոք փորձես, այլ անփոր
ձես չարաց, և խոնարհաբար աղերսեմք
զքեզ վս̅ արդեանց և աղօթից սրբոց կու
սանաց քոց, զի ող̅ նք̅ գոլով հասակաւ,
տիօք, սեռիւ, և կարողութե̅ տկարք, այ
րական սրտիւ 'ի ձեռն շնորհաց քոց ամե
նից փորձութեանց քաջապէս համբերեցին,

արհա

և արհամարհեցին զհեշտութիւն աշխարհիս. զփափկութիւն մարմնոյ, և զհրապուրանս սատանայի, այսպէս և մեզ քոյին շնորհիւ պարգևեա՛ ոչ երբէք պարտիլ 'ի փորձութեանց, այլ սիրով քով քաջապէս ընդդիմանալ թշնամի, որ զմեզ որոշել ջանայ 'ի քէն, և մերձեցո՛ զմեզ առ քեզ որ միայնդ ես բարի. Բայց սակայն այժմ եթէ հաճիցիս փորձել, և քննել զմեզ, թէ ո՛րդեօք 'իսկապէս սիրիցեմք զքեզ. մի՛ թուլացուցանիցես առաւել քան զկարն մեր, զի մի անկանիցիմք 'ի յուսահատութիւն, այլ արա՛ ընդ փորձութեան և զյաջողութիւն և զելս, քանզի եթէ զշնորհս քոյս յաւելուցուս, և զհաստատս 'ի մեզ աճեցուցանիցես, զամենայն ինչ կարասցուք քև որ զմեզ զօրացուցանես.

Այլ փրկեա՛ զմեզ 'ի չարէ.

Երկրպագանեմք քեզ հայր հեզագոյն. զի միայնդ ես բարի, և ծայրագոյն մեր բարութիւն, վասն որոյ և աղաչեմք զքեզ վասն արդեանց և օժանդակութեանց ամենից սրբոց ընտրեցելոց քոց որք ընդ քեզ արդէն իսկ յարքայութեան քում թագաւորեն, զի ո̅չ զ̅ի յապականութենէ մարմնոյ յորում է բորբոքումն ամենից չարութեանց, և 'ի խաբէութեան աշխարհիս և սատանայի ազատեցեր, և առաջնորդեցեր 'ի յերկինս, ուր զերծեալք յամենից փորձութեանց երջանկապէս

վայելեն

վայելեն զա̄մ բարութ̄ի. որ դու ինքն ես, այսպէս և զմեզ յամենից թշուառութեց ազատեալ խառնեա՛ ընդ ընտրեցելոց քոյս ուր 'ի միասին զքեզ ծայրագոյն բարիդ վայելիցեմք, և համանգամայն ընդ ս̄րբս քոյս օրհնեսցուք զքեզ 'իյաւիտեան։

Մաղթանք առ երկնային զօրս-ընծա հրեշտակաց.

Տ̄ր ողորմեա՛. Ք̄ս ողորմեաց. Տ̄ր ողորմե։
Ք̄ս լուր մեզ. Ք̄ս անսա՛ մեզ։
Հայր երկնաւոր Ա̄ծ, ողորմեաց մեզ։
Որդի փրկիչ աշխարհի Ա̄ծ, ողորմեաց։
Հոգիդ Ս̄բ Ա̄ծ, ողոր մեաց։
Ս̄է երրորդութ̄ի մի Ա̄ծ, ողոր մեաց։
Սրբուհի Մարիամ, բարեխօսեա վ̄ն մեր։
Սրբուհի մայր Ա̄յ, բարեխօսեա՛ վ̄ն մեր։
Սրբուհի կոյս կուսանաց, բարեխօսեա՛։
Ս̄է միքայէլ հրեշտակապետ Ա̄յ բարձրելոյն. բարեխօսեա՛։
Որ երկնայնոցն զօրաց պետ և իշխան վերաձայնիս, բարեխօսեա՛։
Որ զեկեղեցին Ա̄յ կենդանւոյ արիաբար պաշտպանես, բարեխօսեա՛։
Որ մարտեար ընդ մեծին վիշապի և ընկեցեր զնա յերկնից 'ի յերկիր, բարեխօսեա՛։
Որ թարգմանիս ով է որ̄պ Ա̄ծ, բարեխօ.
Ս̄է գաբրիէլ հրեշտակապետ Ա̄յ կենդանւոյ, բարեխօսեա՛։

Որ զդանիէլ խելամուտ արարեր իրանց հանդերձելոց. բարեխօսեա՛։
Որ առաքեցար առ կոյսն մարիամ առ 'ի աւետել զծնունդ որդւոյն այ 'ի նմանէ ըստ մարմնոյ, բարեխ։
Որ թարգմանիս զօրութեն այ, բարեխ։
Սէ ռափայէլ հրեշտակապետ այ անմահին, բարեխօս։
Որ զսառա 'ի բռնութէ դիւին ազատեցեր, բարեխօս։
Որ զտուբիթայ զաչսն լուսաւորեցեր, բա։
Որ թարգմանիս դեղ բժշկութե այ, բա։
Սէ ուրիէլ հրեշտակապետ այ անքննելւոյն, բարեխօս։
Որ զեզրաս զգուշացուցեր 'ի քննելոյ ըզ ճանապարհս այ բարձրելոյն. բարեխօս։
Որ թարգմանիս հուր ածային, բարեխ։
Աթոռք և տէրութիւնք յորս հանգչի բարե հաճութիւն այ, բարեխօս։
Իշխանութիւնք և պետութիւնք որք զմիապետութիւն այ բացայայտէք մարդկան, բա։
Սերովբէք և քերովբէք որք զահարկութին այ և զիսկութի սիրոյն ձերոյ զեկուցանէք մարդկան, բարեխօս։
Ամենայն զօրութիւնք և զինուորութիւնք երկնից, բարեխօս։
Ամենայն հոգիք հարկաւորք որք կայք առաջի աթոռոյ ածութեն, բարեխօս։

Որք փառաբանէք զԵրրորդութիւն եւ ըզ՝
մի ա̃ծութիւն անլռելի ձայնիւ ասելով,
Ս̃բ Ս̃բ Ս̃բ Տ̃ր զօրութեանց, բարեխօս։
Որք առաքիք 'ի սպասաւորութի վ̃ն այնո
ցիկ որք ընդունելոց են զփրկութի, բա։
Որք պահպանէք բոցեղէն որով շուրջա
նակի զդրախտն փափկութե, բարեխօս։
Որք երեւեցայք աբրահամու տալով զա
ւետիս ծննդեանն 'ի սահակայ, բարեխ։
Որք զղովտ ազատեցիք 'ի կիզմանէն սօ
դոմայ, բարեխօս։
Որք առաջնորդեցիք որդւոցն իսրայէլի
սեամբ հրոյ 'ի ծովն կարմիր, բարեխօս։
Որք շուրջէք զերկիւղածովք տ̃ն եւ պա
հէք զն̃ս, բարեխօս։
Որք ունիք զպատուէր պահպանելոյ զծա
ռայս տ̃յ յա̃մ ճանապարհս ն̃ց, բարեխօս։
Որք միշտ տեսանէք զերես տ̃յ կենդան
ւոյ եւ հայցէք զշնորհս վ̃ն հոգեաց ձեզ
յանձնեցելոց, բարեխ։
Որք մաղթէք զտ̃ր միշտ վ̃ն մեր մեղաւո
րացս, բարեխօս։
Որք լուսաւորէք զմիտս մեր եւ ուղղէք ըզ
կամս մեր առ բարին, բարեխ։
Որք զօպէք զգնացս մեր եւ զերծուցանէք
զմեզ յա̃մ վտանգից, բարեխօս։
Որք զերծուցանելով զհոգին ննջեցելոց
մերոց 'ի յօդայնոց այսոցն չարաց վերա

 ծէք

թշնամւոյն կորուսանիցէ, զոր բարերարու-
թիւն և մարդասիրութիւն քո պատսպարէ։
Արդ հաս ուրեմն ինձ հաւատարիմ պահ-
պանութբ. զի մի ընդ վայր լիցին առ իս
այնքան նշանք ածայնոյ բարերարութեան.
և տուր ինձ ձեռնտու և օժանդակ զի կեն-
ցաղավարելով 'ի գործս բարութեան և յած-
պաշտութեան 'ի սէր արարչին իմոյ հաստատ-
մնացեմ և 'ի տեսութին նորին 'ի հայրենիսն
երկնայինս երջանկապէս ժամանիցեմ, և
ընդ ամ սրբոց օրհնիցեմ, զնա և փառաւո-
րեցեմ 'ի յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Յանձնառութիւն առ Տիրամայր.

Ով բարեգութ մր իմ յս Քս, 'ի միաւո-
րութեան սիրոյդ որով զմեզ հօր քում յա-
ւիտենականի յանձն առարեր և ընծայե-
ցեր մեռանելով վս փրկութեան մերոյ 'ի վր
սրբոյ խաչին. և յապացոյց երից մոգուցն
քեզ նորապէս ծնիցելոյդ զերիս ընծայս
խորհրդականս ջերմեռանդ սրտիւ մա-
տուցանողացն, այլ և զօրութբ սիրոյն ո-
րով երբեմն մեք և ընտրեալք ամենեքեան
քեզ ծառայեցին և հաճոյացան, ես անար-
ժան մեղաւորս մատուցանեմ քեզ արար-
չիդ իմում զերիս ընծայս, թէպէտ և դու-
զնաքեայս, սակայն քեզ միայնոյ բարձրե-
լոյդ արդարև սեփականս, այսինքն, զիմա-
ցումն

ցումն, զկամս, և զյիշողութիւն իմ, մատուցանեմ ես զհոգի և զմարմին իմ, և զորպիսութիւն կենաց իմոց առ որ կոչէ զիս հաճեցար, վեր ընծայեմ և ես զխորհուրդս զբանս և զգործս իմ 'ի մեծագոյնս փառս անուան քո սրբոյ, 'ի կեցութիւն իմ, և 'ի շինութիւն մերձաւորաց իմոց, աղաչելով զքեզ ով մարդասէր յոյժ 'ի խորոց սրտէ, զի 'ի ձեռն յաւիտենական բարութեան քո, և զօրութեան սիրոյն որով աղաղակելով առ հայր լսելի եղեր, որով զերիս մոգուն ընծայաբերս վեր ընկալար, և որով խնկզբանէ աշխարհի մինչև ցայսօր առ թշուառականս մեղաւորս խնայեցեր, ակնարկիցես առ իս ակամբ ամէն ողորմութեան քո, և ընկալցիս զընծայս իմ անարժանս և կառավարիցես զիս շնորհիւ քով 'ի կենցաղումս այսմիկ, ո̃պ զի ա̃մ ինչ որ է 'ի յիս կամ շուրջ զինև 'ի փառս քոյս և 'ի փրկութիւն իմ ուղղիցի և կարգաւորիցի, քանզի քեզ հաճոյանալ և առ քեզ մերձենալ փափաքի անձն իմ այժմ և յաւիտեան

Ընծայաբերութիւն առ սուրբ կոյսն մարիամ.

Ո՜վ սրբուհի մարիամ մայր ա̃յ և կոյս, թէպէտ և անարժան եմ ես ծառայելոյ քեզ, սակայն վստահացեալ 'ի գութ մայրականի սրտի քո վեր ընդունիմ զքեզ

այսօր

այսօր առաջի հրեշտակին իմոյ պահապա նի և ամենից երկնայնոցն զօրաց ինձ 'ի մայ րութե և 'ի հարազատորուհութե, 'ի նպաս տութե և 'ի բարեխօսութե, և անջրելեաւ յօժարութբ յառաջադրեմ այսու հետև քեզ և որդւոյ քում ծառայել հաւատար մաբար, և հպիլ 'ի քեզ մշտնջենապես:

Աստի աղաչեմ զքեզ մայր սրբազնագոյն վն սիրոյն որով որդիդ քո միածին արդեն իսկ մեռանելոց 'ի վր խաչին զինքն հօր իւ րում, իսկ զքեզ աշակերտին իւրում, և զնա նմանապես քեզ յանձն արար, զի զիս ընկալցիս 'ի հոգաբարձութի և 'ի պաշտ պանութի քո, և առընթեր լիցիս ինձ յամ վտանգս և 'ի նեղութիս կենաց իմոց, և մանաւանդ հասանիցես ինձ 'ի թեկունս 'ի ժամու մահուան իմոյ. Ամէն:

Յանձնարարութիւն առ այլս սուրբս.

Սրբք այ ընտրեալք և բարձեալք, յանձն առնեմ զիս ձեզ 'ի բոլորէ սրտէ իմմէ վն սիրոյ տն մերոյ յի քի, և աղաչեմ զձեզ վն երևելի և անճառելի բարութեն և ողորմութեն ամենազօրին այ. որով զձեզ 'ի յաւիտենից ընտրեաց յիւրս բարեկամս, և փառաց և արքայութե իւրոյ ժառանգս նախասահմանեաց, և 'ի ձեռն առատի շընորհի նր որով զմեզ 'ի ճանապարհի կեն

ցաղոյս

ցաղոյս իբրև զանօթս ողորմութե՟ զգու-
շացոյց և նախապատրաստեաց. քանզի դուք
թէպէտ 'ի հովիտս թշուառութե՟ կեցիք,
սակայն սպառազինեալք զօրութե՟բ յերկ
նուստ ընդդէմ ամենից թշնամեաց ձերոց
կացիք անշարժք, և ո՛չ իւիք որոգայթիւք
աշխարհի կամ հեշտութե՟ք մարմնոյ և
կամ հնարագործութե՟ք սատանայի 'ի սի
րո՟ նո՟ մեկնեցայք. այլ մինչև իսպառ ընդ-
նմա անշարժք մնացիք. նմին իրի իբրև զան
յաղթ ըմբշամարտիկս այժմ ընդ քի՟ զօրա
գլխին ձերում թագաւորէք 'ի փառս, զի
գիս ծառայս ձեր յիշելով առաջի բարձ
րելոյն իբրև հաւատարիմք հոգաբարձուք,
խնդրեցէք վն իմ զկատարեալ շնորհ նո՟,
որով և ես հետևեցայց շաւղաց ձերոց, և
քաջապէս թշնամեաց իմոց աշխարհի,
մարմնոյ և սատանայի ընդդիմացայց, և ո՛չ
երբէք 'ի ներքոյ որոգայթից և զօրութե՟ց
նց՟ ստորանկայց, այլ 'ի քս՟ փրկիչն իմ մինչև
'ի մահ ըստ օրինակի ձերում հաստատա
պէս մերձեցայց, և այսպէս վճարելով ըզ
կեանս զայս անցաւորս փառաց ձերոց յար
քայութեն երկնից մասնակցեցայց օրհ
նելով և փառաբանելով զա՟ծ 'ի յաւիտեա

նս յաւիտենից. Ամէն։

[illegible]

Օրհնեցեալ ես տ՟ր ա՟ծ մշտնջենաւոր աղ-
բիւր ա՟մ բարեաց. որ զս՟բ առաքեալս
զպետրոս և զպօղոս որդւոյ քո յանդրանիկս
և զառաջինս քարոզս աւետարանին, և եկե-
ղեցւոյն կաթուղիկէի սիւնս և հիմունս
առաւել քան զա՟մս ս՟րբս ընտրեցեր, զի ն՟ց
փրկաւէտ վարդապետութե՟ն և սքանչե-
լագործութե՟ն հաւատն կաթուղիկէ 'ի
հրէայս և 'ի հեթանոսս, և ընդ ոլորտս
տիեզերաց սփռեցեալ տարածեցաւ։ Որդ-
զքոյդ մեծութի խոնարհաբար աղաչեմք,
զի որպ 'ի վ՟ր առաքելական հիման 'ի քեն
հաստատեցաք, և 'ի ձեռն իշխանացս այսո-
ցիկ հաւատոյ 'ի միութի կոչեցաք, և իբրև
մի հօտ ընդ միով հովուիւ 'ի մի գաւիթ հա-
ւաքեցաք, այսպէս ոչ միայն զառաքելա-
կանն ն՟ց վարդապետութի և զանդու-
թի հաստատուն պահեսցեմք, այլ և սրբա-
զանից կենցաղավարութեց նոցին անբան
բաք կելով հետևեսցիմք, և ընդ քրիստո-
նէական խոստովանութե զսէր և զան-
պառ համբերութի առ միմեանս ցուցանի-
ցեմք. յ՟ի ք՟ի տ՟ր մերով. Ամէն.

Յանձնարարութիւն առ սուրբն Գրիգոր Լուսաւորչին

Տ՟ր յ՟ս ք՟ս Թագաւոր փառաց և լուսաւո-
րութի սրբոց, զանպատում գոհու-
թիս մատուցանեմք քեզ, զի զայնքան մե-
ծապայ

ծապայծառ և լուսաղօրդ՝ջահս կառու
ցեր յեկեղեցւոյ քում մինչ զի որք բնա
կին 'ի տան քում, անկարօտք լուսոյ սա
ւերամածի, նոցին խրատուք և օրինակօք
առատապէս լուսաւորիցին իսկ 'ի մէջ այ
լոց խոստովանողաց սրբոց մեծապէս վե
րայարգեցեր զսրբն գրիգոր լուսաւորիչ,
և զետեղեցեր զնա իբրև զճրագ 'ի վր աշ
տանակի, զի իւրով սրբազանիւ կենցաղա
վարութբն և քարոզութբն լուսաւորիցէր
զհոգիս հաւատացելոցն 'ի քեզ. արդ նո
րին աղօթեամբք և բարեխօսութբ հայցեմք
'ի քէն զօգնութի քո սբ, զի ընդ խոստո
վանողս քոյս բնաւս զհաւատն կաթուղի
կէ ոչ միայն սրտիւ և բերանով, այլ և վա
րուք և գործովք դաւանիցիմք, և իբրև
ճշմարիտ որդիք նորոյ սիոնի միշտ զկամս
քոյս յօժարութբ կատարիցուք, և զա
նուն քո սբ ըստ արժանւոյն փառաւորի
ցուք. Ամէն:

Զինչհնարաւորութի առ տէր առաքեա հաստատոցէս

Ամ սրբք քո աղաչեմք զքեզ տր յամ ուրեք
օգնեսցեն զմեզ և բարեխօսութբ իւրեանց
ուրախացուսցեն, ով զի մինչ նոցին զարդիւ
նըս յիշատակեմք, օժանդակութե նոցին ար
ժանաւորիցիմք, և զխաղաղութի քո պարգ
ևեա մեզ յաւուրս կենաց մերոց, և զամ անի

բաւո

բաւութիս վանեա՛ յեկեղեցւոյ քումմէ, զճա
նապարհս զբանս զգործս զկամս մեր յաջո
ղութ̅բ փրկութ̅ն քոյ կարգաւորեա՛, բարե
բարաց և բարեկամաց մերոց զմշտնջենաւոր
բարութիւս վերաձեռնեա՛, և ա̅մ հաւատա
ցելոց ննջեցելոց զհանգիստ յաւիտենական
պարգևեա՛. տ̅ռ մերով յ̅իւ ք̅իւ Ա՝մէն:

ՏԱՂ առ երկնային զօրութիւնսն.

Յիսուս պարծանք ըդ հրեղէն նաց.
և արարիչդ հողեղի նաց.
զձիրս երկնայնոց քոյոց շնոր հաց.
հեղ 'ի հոգիս պաղատո ղաց:
Մ՝իջնորդութ̅բ քոյոյ ծնո ղի.
անարատի և միշտ կու սի.
խումբ հրեշտակացն իմանա լի.
հասցէ նպաստ մեզ 'ի յեր կրի:
Մ̅բ միքայէլ պետ ըդ վեր նոց.
պարտող գլխոյն դժոխայ նոց.
տուր նուաճել մեզ երկրայ նոց.
ըզ թշնամիս կենաց մե րոց:
Մ̅բ գաբրիէլ հրեշտակ հզօր.
զլոյր աւետեաց տուր մեզ այ սօր.
և զօրհնութի̅ն ա̅յ հօր.
հայցեմ յաղագս մեր աստա նօր:
Մ̅բ ռափայէլ դեղ կեցու թէ.
և փարատիչ հիւանդու թէ.
լեր մեզ ընկեր պանդխտու թէ.

և

և առաջնորդ արքայու ԹԵ։
Մէ ուրիշել հուրդ Փյ։
սիրով փրկչին զմեզ ջերմա Ցո։
զխորոխտացեալս զգուշա Ցո։
'ի քններոյ զխորս Փյ։
Ա.թոռք անհաս երրորդու ԹԵ։
հանգիստք նորին մբ հաճու ԹԵ։
զսիրտս ըս մերոյ նուաստու ԹԵ։
լցէք սիրով ճշմարտու ԹԵ։
Յոյլք տէրութենց և զօրու ԹԵԳ։
ուղղիչք կամաց վեհանձնու ԹԵԳ։
Ճնշելով զախտ ըս ցանկու ԹԵԳ։
տուք մեզ ըղ վարս զգաստու ԹԵԳ։
Իշխանութիւք և պետու ԹԻՔ։
հրեղէն զօրաց կարգադրու ԹԻՔ։
ձեզ են յանձնեալք դատողու ԹԻՔ։
և գաւառաց պահպանու ԹԻՔ։
Աթիւք վեցթեւեան սերովբէ ԵԳ։
և քառակերպ քերովբէ ԵԳ։
զահ և զերկիւղ սահեղչին գոյ ԵԳ։
ուսուցէք մեզ ձեր ծառայից։ Ամէն։

կաւ ինչ կամ ո՛չ երբէք խորհիմ, թէ զի
ա՛րդ ծանր իցէ մեղանչելն և ո՛չ ջանամ
պատեհաւոր արտասուօք և հեծեծանօք
հաշտեցուցանելն զերեսս Այ արարչին ի-
մոյ, զոր այնքան 'ի զայրացումն ածեմ:
Ո՛ւաղ թէ զոր քան առաւելս ունիմ լալոյ
արժանիս, և զոչինչ ընաւ, ուստի իրա
ւամբ ծիծաղիլ կարիցեմ: Խաւար սրտի,
և յեղեղուկ խիղճ մտաց. անկումն իմոլու-
թիս, և զրկումն 'ի շնորհաց, այսքան որո
գայթք և վտանգք մեղանչելոյ զինչ են,
եթէ ո՛չ ստիպիցեմ զիս 'ի կոծումն անձին
իմոյ: Ստացէ գլխոյս իմոյ զջուր, և ա-
չաց իմոց զաղբիւրս արտասուաց, զի լա
ցից զցայգ և զցերեկ զվնաս անցելոյ ի-
մոյ ժամանակին, և զվտանգս ապառնւոյն.
զչարիս անձին իմոյ որք բազմացան 'ի վեր
քան զթիւն: Ո՛հ Տր իմ, զինչ եղիցի վախ
ճանն իմ, զի նուաղիմ օր ըստ օրէ, և ո՛չ
դադարիմ 'ի զայրացուցանելոյ զքեզ: Երբ
ապաքինեցայց 'ի հիւանդութենէ իմմէ, կամ
երբ կանգնեցայց որ անկեալս եմ 'ի տիղմս
մեղաց, ա՛րդեօք իցէ տակաւին ինձ յոյս
կանգնելոյ. կամ արդեօք մեռեալ անձն
իմ կեցցէ միւսանգամ: Ո՛հա 'ի խորոց
սրտի գոչելով կարդամ առ քեզ Տր, լո՛ւր
ձայնի իմում, զի ո՛չ գոյ ինձ յոյս յանձնէ
իմմէ, այլ 'ի քէն, որ ես ամէն ողորմ, և
երանի

Երանի թէ հաստատագոյն ՚իցէր ՚ի քեզ
բեւեռեալ, զի տկարութի՛ն իմ օր ըստ օրէ
ոչ զօրանայր մեղօք, Նաեւթէ ասիցեմ
թէ այժմ սկսայց, կամ այժմ ժամանակէ
ինձ ՚ի քնոյ զարթնուլ, զի ահա ժամա
նակ ընդունելի, և ահա օր փրկութե՛, առ
ժամայն մեղք մերձենան առ դուրս. և
իբրև զլուծ անխզելի կամ իբրև զբևեռն
անտանելի խոնարհեցուցանեն զպարանոց
իմ և յաւնեն ՚ի վ՛ր իմ թշնամիք աներև
ոյթք և սովորութք մոլութեանց իմոց իբրև
տուամբ յաղթահարեալ քարշեն զիս յեր
կիր. Տէր ուրեմն տ՛ր զվիշտ իմ, և փրկեա
զիս յայնցանէ որք պաշարեցին զիս, զի զօ
րացաւ ահ նց ՚ի վ՛ր իմ. քան զի կորեաւ
խորհուրդ իմ. և զօրութի իմ նուաղեցաւ,
բեկաւ բազուկ իմ, և սուր իմ ոչ է կա
րօղ կեցուցանիլոյ զիս. Դու միայն ես ա
պաւէն իմ և յոյս փրկութե. բայց աւաղ.
զի զոր ես բազում անգամ զանցանելով
լքի, երկնչիմ թէ մի՛ գուցէ իրաւի և ես
լքեցեալ իցեմ. և մանաւանդ արդէն իսկ
զորհուրիմ, թէ թերևս ընկեցեալ իցեմ
յերեսաց աչաց քոց. Քանզի երեսք քո
՚ի վ՛ր չարագործաց սատակել յերկրէ ըզ
յիշատակս նց. Տր առաջի քո է ամ ցան
կութի իմ, և հեծութի իմ ՚ի քէն ոչ ծած
կեցաւ. Ներեա ուրեմն ինձ և բարձ ըզ

Ամենաս̃բ Հայր, վ̃ս անքաւ սիրոյն որով ետուր մեզ մեղաւորացս որդիս ա̃յ կոչիլ· աղաչեմ զքեզ 'ի խորոց սրտի, զի մարդասիրապէս ներիցես ինձ, որ զքեզ ամենաբաղձալի Հայրդ իմ մինչև ցայս վայր արժանաւորական պատուով և որդիական սիրով ոչ պաշտեցի, այլ զանազան յանցուածովք իմովք ստէպ զայրացուցի· և 'ի սրտէ իմմէ յորում է քոյդ յատուկ բնակութի̃· բազում անգամ չարաչար արտաքսեցի։ Արդ և աղաչեմ զքեզ' 'ի ձեռն սիրոյն անքննելւոյ որով նախքան զյաւիտեանս ծնար զփառակից որդին քո միածին, և 'ի նախասահմանեցեալ ժամանակին առաքեցեր զնա վ̃ս մեր 'ի մարմնաւորութի, զի ողորմեսցիս ինձ ըստ մեծի ողորմութե̃ քում, և մի հերքիցես զիս 'ի մանակցութե̃ և 'ի ժառանգակցութե̃ նորին վ̃ս անթուելեաց անզգամութե̃ց և ապերախտութե̃ց իմոց· այլ 'ի ձեռն արդեանց և բաւականասութե̃ց նորին շնորհիցես ինձ ընդ որդւոցն լուսոյ փառաւորանել ըզքեզ ա զրաւ յաւիտենիւ· Ամէն։

Սբ̃ եղիցի անուն քո·

Քաղցրագունեղ Հայր, աղաչեմ զքեզ յա̃մ սրտէ իմմէ շնորհել ինձ զթողութի, վ̃ս ոչ փառաւորելոյ իմոյ զանուն քո ս̃բ պատուօք և մեծարանօք ըստ որում

վայելէր

վայելէր անձապաշտութե՛, զի բաւական ան-
գամ փոխանակ յարգելոյ անյարգեցի զզ-
նոյնն, և աղտեղացուցի անպատեհ սովորու-
թեամբք իմովք զանունն քրիստոնէական,
զոր կրեմ 'ի ձեռն շնորհաց քոց: Արդ
մաղթեմ 'իքէն զի 'իքաւութիւն մեղանաց
իմոց ընկալցիս զամենակատար սրբութիւն
վարուց որդւոյ քոյ միածնի և սիրեցելոյ,
որ 'ի կեանս իւր նշանօք, սքանչելագոր-
ծութեամբք, բանիւք և գործովք 'ի գովելոյ
'ի յօրհնելոյ և 'ի փառաւորելոյ զանունն քո
մբ ոչ դադարեցաւ:

Եկեսցէ արքայութիւն քո:

Հայր ողորմութեանց խնդրեմ 'իքէն, նե-
րեա ինձ մարդասիրապէս, զի զքեզ
Թագաւորդ երկնի և երկրի, և զարքայու-
թիւն քո յաւիտենական յորում միայն գոյ
ճշմարիտ խաղաղութիւն, հանգիստ և ու-
րախութիւն, ոչ երբեք ըստ որում վայելէր,
ջերմեռանդութեամբ վերահայցեցի: Աստի
աղաչեմ զբարեգութ մարդասիրութիւն քո,
զի զամենայնս աշխատութիւնս որդւոյ քոյ
սիրեցելոյ, որովք զնա և զմեզ մարդիկ յար-
քայութեան քում յինքեան ժառանգակիցս
արար, վերընկալցիս փոխանակ հեղգու-
թեանց և պակասութեանց իմոց, որովք 'ի ծնըն-
դենէ իմմէ կենցաղավարեցայ առաջի քո,
զի ըստունկանելով զերջանկութեան երկնա-
նոց

նոց, երկրաւորացս ցանկացայ և հետևեցայ։

Եղիցին կամք քո։

Ամէն ողորմ ած, թող ինձ աղաչեմ վն անբաւ բարերարութե քո, զի պղծեալ էին և զվեհագոյն կամս քո առաւել քան զիմս ոչ մեծարեցի, և զապստամբ յօժարութին կամաց իմոց զոր միանգամ հնազանդեցուցանել քեզ խոստացայ, միւսանգամ հեշտութեց կենցաղոյս ստորակի, և զաղդեցմանց բարեհաճութեց քոց հնազանդութե զբուռն ոչ հարի։ Արդ պաղատիմ առ քեզ, զի զյօժարամիտ կամս կատարութին և զամենաէբ հնազանդութին որդւոյ քո սիրեցելոյ որ հնազանդ եղև քեզ մինչև 'ի մահ, վր ընկալցիս փոխանակ անհնազանդութեց իմոց, և զանցառութեց զպատուիրանօք քովք ած այնովք։

Զհաց մեր հանապազորդ։

Ամէն առատ հայր, որ բանաս զբարերար ձեռն քո, և լցուցանես զամ կենդանի օրհնութե, մինչ զի և զիս անարժանս և զանընդունակս քոյոց շնորհաց 'ի մանկութէ իմմէ հովուես և պաշտպանես, և զամ պիտոյս հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ առատապէս պատրաստես աղաչեմ 'ի բոլորէ սրտէ իմմէ, ներիցես ինձ վն անուան քոյ սրբոյ։ զի զպարգևս և զբարերարութիս

 քոյս

քոյս թէ զհոգեկանս և թէ զմարմնակա
նս, ապերախտապէս ընկալայ, և առ 'ի
վրիպումն փառաց քոց և 'ի դատապարտու
թն հոգւոյ իմոյ 'ի գործ արկի. քանզի
կամ 'ի նմ առաւել քան զչափն յօժարե
ցաւ սիրտ իմ, կամ անկարգաբար վայելե
ցի, և կամ փոխանակ վեր ընդունեցելոցն
շնորհաց զգոհութիս արժանաւորս ոչ
մատուցի։ Խնդրեմ ուրեմն 'ի քէն 'ի ձե
ռն սիրոյ որդւոյ քոյ միածնի, զի զպա
հս նր զքաղցն, զծարաւն, զժուժկա
լութին, և զնմ գոհութիս զորս 'ի ճաշա
կելն սովոր էր քեզ մատուցանել, վեր ըն
կալցիս 'ի հատուցումն նմ անհոգութեց
իմոց և ապիրատութեց, որովք յանցեայ
ընդդէմ պարգևատութեց քոց և բարերա
րութեց ամէն առատից։

Ու թող մեզ զպարտիս մեր։

Ո այր երկայնամիտ, եթէ զպարտիս և
զանօրէնութիս մեր քննես, ո կարէ
կեալ առաջի քո, որովհետև ոչ արդա
րանայ առաջի քո նմ կենդանի։ Ուստի
աղաչեմ զքեզ վն յաւիտենական սիրոյ
քո, զի մարդասիրապէս թողցես ինձ,
զբնաւս տեսակս յանցուածոց իմոց. և
եթէ մեղուցելոցն առիս ոչ ներեցի ըստ
քում հրամանի, կամ թէ զթշնամիսն իմ
'ի սրտէ ոչ սիրեցի, և զայս 'ի ձեռն անհուն

 ար

արդեամբ նչև բաւականութեանց որդւոյ քոյ ։ մի՛ ծնի որ կախեցեալ 'ի վերայ խաչին վասն թշուառացս իւրոյ 'ի քէն զթողութիւն խնդրէր։

Եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն·

Տէր ամենաբարի, թող ինձ վասն ազնիւ սիրոյ քո զի վաւաշոտութեանց և հեշտութեանց մարմնականաց մինչև ցայս վայր բաւականապէս ոչ ընդդիմացայ· այլ աշխարհի, մարմնոյ, և սատանայի հաճոյութեանցն հաւանեցայ· և 'ի զանազան ախտից և մոլութեանց գերեցայ։ Արդ աղաչեմ զքեզ, զի եթէ խորհրդով նախախնամութեան քոյ աստուածայնոյ կամիցիս երբեմն զիս ընդ գայցեմ զփորձութիւն ինչ, մի թողուցուս սակայն զիս հաւանիցիմ· և զայս վասն փառաւոր յաղթութեան յիսուսի որդւոյ քոյ, և վասն արքայական կենցաղավարութեան նորա, զորս և ընկալցիս 'ի յորում տեղ հեզութեանց, ծուլութեանց անհոգութեանց և աղտեղասիրութեանց իմոց, և փրկելով զիս 'ի չարէ նորա հրաւիրեսցես առ քեզ որ միայնդ ես բարի, Աստուած իմ և Տէր իմ ինչ, Ամէն։

Մաղթանք աղաչաւորականք·

Տէր ողորմեա։ Քրիստոս ողորմեա, Տէր ողորմեա։
Քրիստոս լուր մեզ։ Քրիստոս անսա մեզ։
Հայր երկնաւոր Աստուած, ողորմեա մեզ։
Որդի փրկիչ աշխարհի Աստուած, ողորմեա մեզ։

Հոգի

Հոգիդ տր̅ ած̅, ողորմեա մեզ։

Սբ̅ երրորդութի̅ մի ած̅, ողորմեա մեզ։

Ք̅ս որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին, այլ զդառնալն նր̅ 'ի չար ճանապարհէն եւ զկեալն ողորմեա մեզ։

Որ 'ի հրեշտակօն յանցուցեալս ոչ խնայեցեր, այլ խաւարային կապանօք արկեր 'ի տարտարոսն, ողորմեա։

Որ զադամ յետ անկմանն 'ի խոստովանութի̅ յանցանաց եւ 'ի զգաստութի̅ կոչեցեր, ողորմեա։

Որ զամբարիշտն կային վս̅ թողութե̅ ըզ յուսահատեալն յերեսաց քոց մերժեցեր, ողորմեա։

Որ զնոյ 'ի ջրհեղեղէն եւ 'ի կործանմանէ ամբարշտաց տապանաւ մարդասիրապէս ապրեցուցեր, ողորմեա։

Որ զղովտ 'ի միջոյ մեղաւորաց հաներ, ողորմեա։

Որ զփարաւոն կեղծաւորութե̅ զղջացեալն եւ խստացեալն պատժեցեր, ողորմեա։

Որ զժողովուրդն իւ̅ 'ի դառն ծառայութե̅ փարաւոնի փրկեցեր, ողորմեա։

Որ մովսեսի յետ քառասնօրեայ պահոցն զօրէնս ետուր 'ի լերինն, ողորմեա։

Որ աղօթիւքն մովսեսի թողեր զյանցանս ժողովրդեան, ողորմեա։

Որ զյովնան 'ի յորովայնէ կիտին փրկեցեր, ողորմեա։

Որ նինուէացւոց պահօք, քրձօք, և մոխ-
րօք ապաշխարողացն ներեցեր. ողորմեաց։
Որ զԴաւիթ ՚ի ձեռն Նաթանայ ՚ի զղջու-
մն ածեր, ողորմեաց։

Որ յուդիդայ զապաշխարանս վ՜ ժողո-
վրդեանն ի՟ւ ընկալար, ողորմեաց։

Որ զԵզեկիաս հանդերձ ժողովրդեամբքն
՚ի զօրացն ասորեստանեաց ազատեցեր, ողո.

Որ Մանասէի ապաշխարողին լուար, ողո.

Որ Եսթերայ վ՜ պահոց այց արարեր, ողո.

Որ եկիր յաշխարհ առ ՚ի կեցուցանել ըզ-
մեղաւորս, ողորմեաց։

Որ զՅովհաննէս ապաշխարութե՟ քարոզ
առաքեցեր, ողորմեաց։

Որ զքառասուն տիւ և զքառասուն գի-
շեր պահեցեր, ողորմեաց։

Որ վ՜ մեծի ողորմութե՟դ զմեզ մեռեալս
մեղօք կենդանացուցեր, ողորմեաց։

Որ զանդամալոյծն ՚ի հիւանդութե՟ բժշ-
կեցեր, ողորմեաց։

Որ սամարացւոյն զաղբիւր ջրոյն կենդա-
նութե՟ յայտնեցեր, ողորմեաց։

Որ զկինն ՚ի շնութե՟ ըմբռնեալ արձակե-
ցեր, ողորմեաց։

Որ զմաքսաւորս և զմեղաւորս ընկալար,
ողորմեաց։

Որ Մարիամու Մագդաղենացւոյն զմեղս
բազում թողեր, ողորմեաց։

Որ զպետրոս 'ի զղջումն և յարտասուս
շարժեցեր, ողորմեաց·
Որ աւազակին զղջացելոյ զդրախտն խոստացար, ողորմեաց։
Որ վիրաւորեցար վ՟ն մեղաց մերոց, ողոր·
Որ տաս զտեղի ապաշխարութե̃ն մեղաւորաց, ողորմեաց։
Որ ո՛չ կամիս զմահ մեղաւորին այլ զդառնալն նր̃ 'ի չար ճանապարհէն և զկեալն, ողորմեաց·
Որ եկիր 'ի խնդիր կորուսեալ ո՛չ խարին, ողորմեաց·
Որ զողորմութի̃ կամիս և ո՛չ զզո̃հ, ողոր։
Որ ո՛չ եկիր կոչել զարդարս այլ զմեղաւորս յապաշխարութի̃, ողորմեաց·
Տ̃ր ողորմած գթած և երկայնամիտ, ողո։
Քաւիչ լեր, ներեա՛ մեզ տ̃ր։
Յա̃մ չարէ, ազատեա՛ զմեզ տ̃ր։
Յա̃մ մեղաց, ազա տեա՛։
Ի յանկարծահաս մահուանէ, ազա տեա՛։
Վա̃ մկրտութե̃ և ս̃բ պահոց քոց, ազատեա՛։
Վա̃ աշխատանաց և ցաւոց քոց, ազատեա՛։
Վա̃ արեան քոյ զոր հեղեր 'ի թողութի̃ մեղաց մեր̃ց, ազատեա՛·
Յաւուր ներութե̃ և անծկութե̃ քոյ, ազ։
Մեղաւորքս զքեզ աղաչեմք, լուր մեզ·
Զի զմեզ 'ի ճշմարիտ ապաշխարութիւն ածիցես, զքեզ։

Զի զպտուղս արժանիս ապաշխարութե՜ ՚ի դէպ ժամանակի տացես մեզ առնել, զքեզ աղաչեմք։

Զի ոչ պատրաստեցաք զանձինս մեր պղծութեան և անօրէնութեան, նոյնպէս զնոյնս պատրաստիցեմք ծառայել արդարութեան. զքեզ։

Զի մի՛ ևս տացուք զտեղի սատանայի, և արեգակն ՚ի վ՛ր բարկութեան մերոյ մի՛ մտցէ, զքեզ։

Զի մի՛ թագաւորիցեն մեղք ՚ի մահկանացու մարմինս մեր, զքեզ։

Զի մի՛ արբենայցեմք գինւով յորում է զեխութի՛, զքեզ։

Զի ամ՛ դառնութի՛ բարկութի՛ և սրտմտութի՛ բարձցի ՚ի մէնջ. զքեզ։

Զի ահիւ և դողութե՜ զփրկութի՛ մեր գործեսցուք, զքեզ։

Զի ընկալցես զմեր պաղատանս, զքեզ։

Գառն այ որ բառնաս զմեղս աշխարհի, ներեա՛ մեզ տր։

Գառն այ որ բառնաս զմեղս աշխարհի, լուր մեզ տր։

Գառն այ որ բառնաս զմեղս աշխարհի, ողորմեա՛ց մեզ։

Քրիստոս լուր մեզ։ Քրիստոս յար լուր մեզ։

Քաղցրագութեղ յս̄ ք̄ս, արկանեմ առաջի քոյ ես անարժանս և մեղաւորս զիմ խորհուրդս սրբազանս զորս 'ի սկզբանէ յաւիտենից մինչև ցայս վայր ունէիր. և մանաւանդ զխորհուրդ մարդեղութեան քոյ. և ես զբարեպաշտս խորհուրդս զորս ս̄րք և բարեպաշտք 'ի յերկինս վ̄ս փառաց անուան քոյ ունէին, և առ յապայ ունիցին, զի թողցես ինձ զիմ ունայնս, զաղտեղիս, և զչար խորհուրդս, զորս մինչև ցայսօր ընդդէմ կամաց քոց ունէի, և տացես ինձ զուղղութիւն մտաց 'ի կեցութիւն հոգւոյ իմոյ: Բաղձալի յս̄ ք̄ս, ես անպիտանս և մեղաւորս և գնեցեալս պատուական արեամբք ով արկանեմ առաջի քոյ զիմ բարեգործութիւս զորս վ̄ս փրկութեան մերոյ արարեր 'ի վ̄ր երկրի. մաղթելով 'ի քէն, զի թողցես ինձ մարդասիրապէս, զոր ինչ երբեմն ընդդէմ օրինաց քոց և փառաց անուան քոյ անգիտութեամբ գործեցի, կամ այլոց գործելոյ պատճառ եղէ, և ուղղեսցես զիմ խորհուրդս իմ, զբանս իմ և զգործս իմ ըստ հաճութեան քում ամենայնիւ 'ի գովեստ և 'ի փառաւորութիւն անուան քոյ սրբոյ. քանզի քո եմ ես և կեցո զիս, և 'ի ձեռս քոյս յանձն առնեմ զհոգի իմ:

Հայցո

Հայցուած ընդդէմ հպարտութեան.

Տէ՛ր Յ՟ս. Ք՟ս հեզ և խոնարհ սրտիւ, որ ըզ խոնարհութիւն 'ի քէն բանիւ և օրինակաւ ուսանիլ մեզ հրամայեցեր, քանզի գոլով քո 'ի կերպարանս ա՟յ հաւասար հօրն յաւիտենականի, խոնարհեցուցեր զանձն քո, և զկերպարանս ծառայի առեր, և խաչի և մահու համբերեցեր։ Ուստի աղաչեմք զքեզ, բարձ 'ի մէնջ զա՟մ հպարտութիւն, և զմեծամտութիւն, զի մի՛ յայլ ինչ փքանայցեմք և պանծայցեմք եթէ ո՛չ 'ի քեզ, և մի զոք գոռոզութեամբ արհամարհիցեմք, այլ 'ի խոնարհութեան ունելով զանձինս մեր, օրհնիցեմք զքեզ 'ի յաւիտեանս։ Եւ եթէ զբարի ինչ տեսանիցեմք 'ի մեզ, զայն 'ի քէն մշտնջենաւոր աղբերէդ ա՟մ բարեաց իջեալ գիտելով, զանուն քո երկրպագելի միշտ գովաբանիցեմք 'ի յաւիտեանս յաւիտենից, Ամէն։

Հայցուած ընդդէմ Նախանձու.

Ո՜վ գեր 'ի վերոյ քան զա՟մ սիրելի, և սիրոյ ապացոյց, որ սիրովն ա՟յ և մերձաւորին, զա՟մ պատուիրանս օրինաց պարփակես, տուր մեզ զքեզ ա՟ծդ և փրկիչդ սիրել 'ի բոլոր սրտէ, և յա՟մ անձնէ, և 'ի բովանդակ մտաց, որով հետև դու այդ

չափ զմեզ յառաջագոյն սիրեցեր, մինչև
զանձն քո եդիր 'ի վ̃ր մեր։ Արա՛ ևս, զի
զընկերս և զմերձաւորս մեր սրտի մտօք
սիրիցեմք, և միայն ատիցեմք զայն որոյ
նախանձու եմուտ մահ յաշխարհ, ոպ̃ զի
վ̃ր բարի յաջողութե ընկերաց մերոց խըն
դալով, և անյաջողութեց նոցին ցաւակ
ցելով ընդուրուք թշուառութի ո՛չ ուրա
խանայցեմք, այլ զամ̃ վարիչս նախանձու
'ի բաց մերժելով, առ քեզ որ Ճշմարիտ
սէրդ ես հասանիցեմք։

Հայցուած ընդդէմ բարկութեան.

Քան զամ̃ ոք հեզագոյն յա̃, որ իբրև
զգառն համեստ ածար 'ի պատարագ,
և իբրև զոչխար 'ի սպանդ վարեցար, և
ո՛չ բացեր զբերան քո, այլ քարշեցար, այ
պանեցար, թքեցար, ձաղեցար և 'ի վ̃ր խա
չին բևեռեցար, և ո՛չ միայն զչար փոխա
նակ չարի ո՛չ հատուցեր, այլ և վ̃ր խաչա
հանուաց քոց աղօթեցեր։ Սերմանեա՛ ա
ղերսեմք 'ի սիրտս մեր զհեզութե և համ
բերութե զառաքինութի, ոպ̃ զի զորոտմ̃
տութի բարկութե սանձահարեալ, խո
նարհ սրտիւք բարեաւ չարին յաղթիցեմք,
և զթշնամիս մեր 'ի փառս անուան քոյ
սիրիցեմք, և բարերարութե վառեալք 'ի
սէր միմեանց բորբոքիցեմք, և այսպէս

միաշունչք. և միաբանք պատուեսցեմք զՀայր
մեր անյիշաչար 'ի յերկրի, և առ քեզ
ժամանեսցեմք 'ի յերկինս, Ամէն:

Աղօթք ընդդէմ ծուլութեան.

Տէր յս՛ ք՛ս որ յոչինչ աշխատութենց փախ
չելով, վս՛ մեր վաստակեալ 'ի ճանա
պարհի, բազում անգամ քաղցեալ և ծա
րաւեալ զանազան անհանգստութենց համ
բերեցեր, այլ և բազմիցս հաներ զգիշերն
'ի գլուխ յաղօթսն այ՛. Ի բաց հան 'ի սր
տից մերոց և 'ի մարմնոց զամ՛ պղերգութի
և զթմրութի, որպ՛ զի առ 'ի ծառայել
քեզ 'ի հսկմունս, 'ի պահս, և յաղօթս,
պատրաստք և յօժարք լինիցիմք, և զանձի
նըս մեր բոլորովին 'ի փառս քո և 'ի փրկու
թի ընկերաց մերոց յառաջարկեսցեմք, և
զի մի՛ ննջիցէ հոգի մեր 'ի ձանձրութէ,
այլ 'ի ճանապարհս պատուիրանաց քոց յօ
ժարութե՛ ընթասցէ. և 'ի սէր քո և 'ի
սէր ընկերին մերոյ յանդորրանայցէ:
Արդ վառեա 'ի մեզ զհուր սիրոյ քոյ,
և զտկարութիս մեր կատարունակեա, զի
'ի քեզ և 'ի քէն զօրացեալք 'ի ձեռն բա
րեգործութենց զկոչումն մեր ճշդրտել
ջանասցեմք, և զոր ինչ ձեռն հասցեմք առ
նել, փութով պնդութե կատարեսցեմք,
և քեզ միայնոյ տեառն մերում հաճոյա
նայցեմք, Ամէն:

Հայցուած ընդդէմ ագահութեան.

Ամենառատ Աստուած, որ ոչ կարօտիս բարեաց մերոց, և զբարիս քո առատապէս մեզ պարգևես, այլ և 'ի բարեաց 'ի պիտոյս կարեաց մերոց 'ի քէն մեզ շնորհեցելոց, զմեզ առատաբաշխս առ ընկերս կարօտեալս լինել հրամայես. վասն որոյ և զողորմութիւն և զգործս սիրոյ մեզ հանապազ քարոզես, խոնարհեցո՛ զսիրտս մեր 'ի վկայութիւնս քո, և մի՛ յագահութիւն, տուր մեզ զժամանակաւորս վասն սիրոյ անուան քո յօժարութեամբ բաշխել, և առատապէս այլոց մասնակցել. իսկ զարծաթսիրութիւն որ է արմատ ամենայն չարեաց, խլեա՛ 'ի սրտից մերոց, զի մի՛ այլոց ընչից ցանկանալով, և զմերս ոչ տխրութեամբ, և ոչ 'ի հարկէ, այլ լի ձեռամբ և բարեսէր սրտիւ տալով, իբրև զուարթ տուօղս 'ի քէն սիրիլ և զպատրաստեալն 'ի սկզբանէ աշխարհի զարքայութիւնդ ժառանգել արժանի լիցուք, Ամէն:

Հայցուած ընդդէմ որկրամոլութեան.

Տէր յամենայն հայելի ժուժկալութեան, որ վասն ընծայեցուցանելոյ մեզ բանիւ և գործով զփրկական ժուժկալութիւնդ, ընկալեալ զմեռելութիւն մարմնոյ մերոյ զքառասուն տիւ և զքառասուն գիշեր պահեցեր:

Դու ուսուցեր, թէ ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ և ա՟մ բանիւ որ ելանէ 'ի բերանոյ ա՟յ· զոր 'ի քիմս մեր զքաղցրաճաշակ բանս քո, որք քաղցրագոյնք են քան զմեղու խորիսխ, ո՟չ զի զղ՟ խութին կերակրոց և զա՟մ բորբոքմունս որկրամոլութե արհամարհեալ զգաստութ՟բ և պարկեշտութ՟բ կենցաղավարեսցուք յայսմ աշխարհի և զպարգևս քոյս գոհութ՟բ վերընդունիցիմք, և ո՛չ որովայնի այլ քեզ ա՟յ կենդանույդ զմեզ մարդասիրապէս կերակրողիդ ծառայեսցեմք։

Հայցուած ընդդէմ բղջախոհութեան.

Տ՟ր յ՟ս ք՟ս մաքուր մտաց պահապան, և պարկեշտութեան սիրող, որ վ՟ն կարեպէս հաճելոյդ 'ի յամբծութիւն, 'ի յարգանդ ամենամաքուր կուսին մարիամու զմարմին առնուլ կամեցար։ Լ՟այեաց 'ի տկարութիս մեր, և զսիրտ ս՟բ հաստատեա՛ 'ի մեզ, և զհոգի ուղիղ նորոգեա՛ 'ի փորի մերում, և տուր մեզ զցանկութի՟ մարմնոյ ժուժկալութ՟բ սանձահարել, և զա՟մ բորբոքմունս վավաշոտութեան յաղթահարել. և զերկիւղ քո ս՟բ 'ի մարմնի մերում բևեռել· ո՟չ զի զընտանի թշնամին մեր յաղթահարելով, քեզ տ՟նդ մերում ա՟մ բ՟ծ մարմնով ծառայեսցեմք, և ս՟բ սրտիւ հաճոյանայցեմք, Ամէն։

Առ ոտս անկեալ կենարա	րիդ
Թախանձանօք աղա	չեմ.
ներել իմում թշուառու	թեա
արտասուագին աղեր	սեմ.
ունայն գտեալ զիս ՚ի յար	դեանց
զքոյդ օգնութի միշտ հայ	ցեմ.
զի զքեզ փրկիչ և կեցու	ցիչ
հոգւոյս իմոյ ճանա	չեմ:
Առանց քոյոյ նպաստու	թե
յամենայնի տկար	եմ.
առ երկնայինս և հոգե	կանս
զիս ուղղելոյ անկար	եմ.
հաստեալ խնդրեմ զիս եղկե	լիս
քանզի գիտես անճար	եմ.
զի նազելւոյդ իմ յիսու	սի
ծառայ միշտ ան յարմար	եմ:
Ո թշուառութի բնութեա	իմոյ
ճանաչելով մարմնա	ցար.
զպատիժ նախնւոյն յանձն առնո	ղիս
խնայեալ ՚ի գութ շարժե	ցար.
ճոխացուցեալ զտնանկու	թիս
աղքատօրէն դու	ծն.ր.
և բառնալով զցաւս իմ և	զկիրս
վշտ իմ ՚ի սպանդ վարե	ցար.
Ո մկրտութեն ըն եբ խոր	հուրդ
դեղ կենաց ինձ շնորհե	ցեր.

զպապաշ խաւարութեան ինձ օծման դաւէ
խոհեմաբար կարգե ցեր։
զանձըն քո մեծ պատարա գեալ
հօր 'ի խաչին ընծայե ցեր։
և ըզ գերիս ախտից մե ղաց
ընդ նմին հաշտեցու ցեր։
Իսկ ես յիմարս և անի մաստ
զքոյս բարիս զանցանե լով։
դեգերիմ միշտ 'ի կենցա ղումս
զկարեաց մարմնոյ խորհե լով։
ցաւիմ սակայն և տատա պիմ
զիմս սխալանս նկատե լով։
ցօղեմ զարտասուր զցայգ և զցե րեկ
զքաղցր բնութինդ յիշե լով։
Արդ 'ի մեծի քում ատե նի
յորժամ զաշխարհ դատե ցես։
դու սրբութեն գոլով սր բոց
զիս ընդ օրհնեաց դասե ցես։
'ի կնքմանէ հրոյն բո ցոյ
շնորհիւ քով ազատե ցես։
և ընդ օրհնեալս 'ի յօթեւա նս
հօր քոյ զիս հրաւիրե ցես։

Ամէն։

Յաւուր Չորեքշաբաթու.

Յաղագս չքնաղութեան շնորհացն աստուածայնութեանց և բարերարութեանց.

Իմաստութին յաւիտենական Տր իմ և Ած իմ յս Քս, զի որդ սքանչելի է անուն քո 'ի վր ամ երկրի: Դու զամ ինչ արարեր յոչնչէ ամենազօր աջով քով, և վս անբաւ բարութե քոյ ստեղծեր զիս 'ի պատկեր քո մինչ ոչ էի: Իսկ յորժամ կորուսեալ էի գտեր և փրկեցեր զիս արեամբ քով. և զամէն օրհնեալ անձն քո եդուր 'ի մահ վս իմ, զի ես զկեանս ունիցիմ: Ու նշանեցաւ առիս լոյս երեսաց քոց, զի ճանաչիցեմ զքեզ գերագոյն բարութի իմ: Ս ուրոյ և առ քեզ Ած իմ փափաքի անձն իմ, որպ եղջերու յաղբերս ջուրց, երբ եկից երևեցայց առաջի երեսաց Այ: Քանզի յայսմ երկրի անապա

տի

տի ո՛չ գոյ ճանապարհ, և ո՛չ հաւաստի և անմոլար շաւիղ։ Արդ դու լոյս ճշմարտութի̃, որ լուսաւոր առնես զա̃մ մարդ եկեալ յաշխարհ, լոյս արա՛ ինձ 'ի խաւարի, և յստուերոջ մահու յորում նստիմ, և ուղղեա՛ զոտս իմ 'ի ճանապարհս խաղաղութե̃ և փրկութե̃, լուսաւորեա՛ զխաւար իմ, և ուսո՛ ինձ թէ աստանօր զինչ գործելով ժառանգիցեմ զկեանսն յաւիտենից։ Դու որ զճանապարհն ա̃յ ճշմարտութե̃ ուսուցանես, ցոյց ինձ զճանապարհ յոր գնացից, զի գտիցեմ առ քեզ փրկութի̃ և կեանք իմ։ Քանզի առանց քեզ եմ ո̃պ զոչխար մոլորեալ, որոյ ո՛չ իցէ հովիւ, ա՛րդ դու հովիւ բարի խնդրեա՛ զծառայ քո, առաջնորդեա՛ ինձ 'ի ճշմարտութե̃ քում, և ուսո՛ զիս, զի դու ես ա̃ծ փրկիչ իմ։ Եւ տես թէ իցէ յիս ճանապարհ անօրէնութե̃, և առաջնորդեա՛ 'ի կեանս յաւիտենականս։ Ստեղծող իմ գորովագութ, ձգեա՛ զաջ քո 'ի գործս ձեռաց քոց, զի մի խոտորեցայց 'ի պատուիրանաց քոց։ Եւ երանի թէ աջողեալ էին ճանապարհք իմ 'ի պահել ինձ զարդարութի̃ս քո, քանզի յօրէնս տ̃ն են կամք իմ, և հաճեալ եմ ընդ օրէնս ըստ ներքին մարդոյ։ Բայց տեսանեմ զայլ օրէնս յանդամս իմ զինեալ հակառակ օրինաց

ծայց մտաց իմոց, զի ոչ զոր կամիմ զբա-
րին զայն առնեմ, այլ զոր ոչն կամիմ զչարն
զայն գործեմ. ստորաքարշեն զիս միտք
իմ 'ի չարն 'ի մանկութենէ իմմէ, և մարմինն
իմ եղծանելի ծանրացուցանէ զհոգի իմ։
Եւ զի արդ սիրեցից զքեզ ըստ որում սի-
րել կամիս, և ո՞րպ պիտոյ է, զի կերպն սի-
րելոյ զքեզ, է սիրելն առանց կերպի, զի
դու գերազանցես զա̃մ կերպս։ Արդ դու
արժանի ես ա̃մ սիրոյ, և առնուլ զօրհնու-
թի և զփառս և զպատիւ յա̃մ արարածոց,
և մանաւանդ յինէն որ ստեղծեալ եմ 'ի
պատկեր քո, և գնեալ եմ պատուական
արեամբ քով ուստի հարկ է ինձ փառա-
ւորել զքեզ ա̃ծ իմ բոլորով սրտիւ իմով.
զի դու ստեղծեր զիս և տնկեցեր զիս յեր-
կրի յայսմիկ, և իբրև զայգի 'ի յեգիպտոսէ
փոխեցեր և տնկեցեր 'ի գաւիթս տան քոյ,
ուստի քաւ և մի՛ լիցի զի փոխանակ խա-
ղողոյ յորում ակնայիր բերիցեմ զփուշ։
Երանի թէ հոգի իմ լինէր իբրև զպար-
տէզ ոռոգեալ և զանազան առաքինութե̃
պաղաբերեալ։ Արդ 'ի բաց լիցին ունայն
ծաղկունք միայն հաճոյք աչաց, այսինքն
կեղծեալ առաքինութիւնք, և գործք ըստ
կերպարանաց բարիք. խլեսցին ամենայն
տունկք խորթք զորս ոչ տնկեաց հայրն
ճշմարտութեան. Երանի թէ լինէի որպէս

ծառ

Ծառ որ տնկեալ է 'ի գնացս ջուրց, որ բերէ զպտուղ իւր 'ի ժամանակի իւրում։ Արդ առ քեզ հայիմ աչօք իմ որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս, և օրհնեմ զանուն քո յաւիտեան զի ինձ մերձենալ առ քեզ բարի է, և դնել 'ի քեզ զյոյս իմ։ Այս կամօք իմովք զպատարագ մատուցից քեզ. և խոստովան եղէց անուան քում Տէր զի բարի է. քան զի զինչ կայ ինձ բնաւ յերկինս, և 'ի քէն զինչ խնդրեցից յերկրի։

[illegible]

Հայր մեր որ յերկինսդ ես։

Հայր յաւիտենական, որ որդւոց քոց զժառանգութիւն և զբարիս աներևոյթս 'ի յերկինս նախապատրաստեցեր, տուր մեզ աղաչեմք զքեզ, զի ըստ հաճոյից քոց կենցաղավարեցիմք, և ջանայցեմք լինել կատարեալք ո՜վ և դու Հայրդ մեր երկնաւոր կատարեալ ես, քան զի ո՛չ եմք բաւական առնել զինչ 'ի մէնջ, այլ ամ բաւականութիւն մեր 'ի քէն է. արդ պարգևեա մեզ յանուն որդւոյ քոյ միածնի ըզ վարս առաքինականս, որովք կարիցեմք ստանալ զարքայութիւն քո Տէր։

Սուրբ եղիցի անուն քո։

Տէր ճշմարիտ և սերտ հաւատով պաշտելի ած, անդ անուն քո 'ի սկզբանէ սրբա գործի։ Արդ ես հաւատամ տր, զի ամենակարող ես, ամէն իմաստ ես, ամենաբարի ես, և հաւատարիմ ես 'ի վր խոստմանց քոց, զի նոյն ինքն ճշմարտութիւն ես։ Հաւել ուրեմն 'ի յիս զհաւատս, և օգնեա անհաւատութեան իմում. զի զանուն քո հաւատով և ճշմարտութեամբ փառաւորիցեմ, քան զի սքանչելի են գործք և դատաստանք քո տր, և ճշմարիտք և արդարացեալք են յինքեանս։ Սքանչելի է անուն քո 'ի վր ամ երկրի, և ոչ տկարանայ առ 'ի քէն ամ բան։ Վկայութիւնք քո հաւատալիք եղեն ինձ յոյժ, վս այսորիկ տան քում վայելէ սրբութիւն։ Հաւել և ս 'ի յիս զշնորհ քո տր, զի զամ ինչ զոր հաւատամ, զնոյն գործով կատարիցեմ, քան զի անպատեհագոյն իմն է բերանով խոստովանիլ զինչ և գործով զնոյն ուրանալ։ Արդ ծաղկեցի 'ի յիս հաւատն հանդերձ գործովք զի զանուն քո ամէն օրհնեցեալ ըստ արժանեաց տր առնիցեմ, և ըստ քրիստոնէական անուան իմոյ քրիստոնէաբար կենցաղավարիցիմ։

Ո տուն յուսոյ·

Եկեսցէ արքայութիւն քո։

Դու Տ՟ր պատրաստեցեր մեզ զարքայու-
թ՟ն քո 'ի սկզբանէ աշխարհի, քանզի
վ՟ս անբաւ սիրոյդ արարեր զմեզ ժառան-
գըս արքայութ՟ե քոյ, և ժառանգակիցս
ք՟ի որդւոյ քոյ· Արդ յուսամ տեսանել
զբարութ՟ի Տ՟ն յերկրին կենդանեաց, զի
դու որ անբաւ բարութ՟իդ ես, յետ կոչե-
լոյ զիս այսքանեօք եղանակօք, ո՛չ ես զիս
'ի բաց մերժելոց, և յետ հրաւիրելոյ և
քարշելոյ զիս առ քեզ, ո՛չ ես լքելոց զիս
'ի ճանապարհի· քանզի 'ի քեզ Տ՟ր յուսա-
ցեալ եմ, մի՛ ամաչեցից յաւիտեան, այս
յոյս հաստատեալ է 'ի ծոցի իմում, և
յա՟մ նեղութե՟ն հաստատէ զսիրտ իմ, զի
մի՛ նուաղեցից 'ի վիշտս իմ, քանզի հաւա-
տամ թէ փրկիչն իմ կենդանի է, և լցու-
ցանելոց է զիս ուրախութ՟բ երեսաց իւրոց
յորժամ մուծցէ զիս յարքայութ՟ի իւր։
Ո՛վ յոյս որ ո՛չ ամաչեցուցանես, յոյս այս
քան հատուցման, ո՛ որ չափ է մխիթա-
րութ՟ն աշխատութե՟ն։

Ո տուն սիրոյ·

Եղիցին կամք քո։

Ո՛վ քաղցրագունեղ Հայր· բոլորովին
զսէր քո 'ի սրտի իմում· զի այսպէս կա-
տարել՟ն

տարեալն զկամս քո, և հնազանդիլն պատո
ւիրանաց քոց ոչ եղիցի ծանր, քանզի սի
րողին ոչ ինչ է դժուարին. և ոչ ինչ ան
կարելի. զի զօրաւոր է սէրն իբրև զմահ,
և երանի թէ սովաւ լնանիւր և հալիւր
սիրտ իմ. քանզի աստուստ ծնանիւր և
սնանիւր 'ի մէջ քոյ և իմ նմանութիւն և միա
կամութիւն, և գոհութիւն զբարեհաճութեան
քում, և յօրէնս քոյս խորհէին կամք
իմ: Եւ զինչ յայտնագոյն նշան ճշմարտի
սիրոյ և բարեկամութեան առաւել քան զայս
ոչ ապաքէն որ ունի զպատուիրանս քո և
պահէ զնոսա, նա է որ սիրէ զքեզ. արդ
արև հաստատութիւն սիրոյ է կատարումն
գործոց:

Վասն ողջախոհութեան.

Ո հաց մեր հանապազորդ:

Ոի որպէս մարմին կերակրով, այսպէս
սիրտ ողջախոհութեամբ սնանի. և մանա
ւանդ, զի պարկեշտ և չափաւոր կերա
կուր հոգւոյ և մարմնոյ օգտակար է:
Արդ տուր ինձ զկարիս իմոց հեշտալեաց,
և 'ի կենցաղս կարևորս ուղիղ բանականու
թեան սանձիւք կառավարիլ. զի միշտ գուցէ
շուայտութեամբ և հոգւք որովայնի ծանրա
նայցէ սիրտ իմ. և այսպէս մարմինն եղ
ծանելի 'ի հեշտութիւն ընկղմեալ ծանար

 ցուցանիցէ

ցուցանիցէ զմիտս որ զերկնայինսն խորհի։ Եւ իրաւի զայս հանապազորդեան կերակուրս խնդրեմ, կերակուրն հեշտութեան թերևս, 'ի ներքոյ ամ̃ էակաց զորս վայելեմք զօրհանապազ, ծածկեալ կայ. և մեզ յամ̃ ուրեք դարանակալ լինի։

Ստան արփարա–ընեան·

Եւ թող մեզ զպարտիս մեր։

Արդարութիւն է հատուցանելն իւրաքանչիւր ումեք զիւրն, և զինչ պարտիմք մեք մերձաւորաց մերոց, եթէ ոչ զմիմեանս սիրել, և զմիմեանց բեռն բառնալ, և այս պէս կատարեմք զօրէնս քո. և զոր ինչ կամիմք զի արասցեն մեզ, զնոյն արասցուք և մեք այլոց. Արդարութիւն է ևս, զի որք զտասն հազար քանքարից պարտիս շնորհիլ մեզ 'ի քէն խնդրեմք, զհարիւր դահեկանից պարտիս թողլոյ ընկերին մերում մի հրաժարեսցիմք. Արդ այսպիսի արդարութեան զնախանձն և զսէրն տուր ինձ տէր, զի մի անտես արարեալ զդա անկանիցիմ 'ի ձեռս արդարութեան քոյ, քանզի եթէ մարդ մարդոյ բնութենակցի խնդրեան ոչ ներիցէ, զի արդ կարասցէ ակն ունել 'ի քէն ողորմութեան, ոչ ապաքէն արդարութիւն է, զի որով չափով չափեսցէ չափիցի նմա։

Վասն արիութեան.

Եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն։

Ի ներքոյ բազում փորձութեանց ստոր անկեալ է կեանք մարդոյ, և մանաւանդ զի բնաւին նոյն ինքն փորձութիւն է. Արդ առաքինութիւն արիութեան հաստատեա ըզ սիրտ իմ, զի ոչ զհետ յաջողմանց միտեցեմ, և ոչ 'ի ներհակաց յաղթահարեցիմ, և որոշեցիմ 'ի քէն. քանզի տեսանես, թէ զինչ է զօրութիւն իմ, զի ընդ իմանալ կարեցեմ, մանաւանդ, զի զօրութիւն իմ և փրկութիւն իմ դու ես տր, արդ ողորմեաց ինձ զի հիւանդ եմ ես, և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ։ Եւ երանի թէ դու որ հզօրագոյն ես քան զամ և կարող 'ի պատերազմի ինձ 'ի թիկունս հասանէիր, և այսպէս ոչ երկնչէր սիրտ իմ, զի դու ընդ իս լինէիր. Եթէ ած 'ի մեր կոյս է, ով իցէ մեզ հակառակ. քանզի ոչ արկցես զմեզ 'ի փորձութիւն առաւել քան զկարն մեր, այլ տաս ընդ փորձութեան և զելս։

Վասն խոհեմութեան.

Այլ փրկեա զմեզ 'ի չարէ։

Դիւրաւ զերծանի յամ չարէ, զոր խոհեմութիւն կառավարէ, որ է ուղիղ քան առնելեացն։ Արդ տուր ինձ տր զառաքինութիւն զայս, զի զոր ինչ առնեմ

խոհեմա

խոհեմաբար առնիցեմ. և 'ի կատարածն
ամի նկատիցեմ. քան զի ուր խոհեմութի
իշխէ, չարն ևս գործակից լինի 'ի բարիսն.
իսկ ուր ո՛չ է, և առաքինութիքն դառ-
նան 'ի մոլութի, և բարիքն փոխարկին 'ի
չարութի: Արդ արա՛ զի մի նման կուրին
անխոհեմաբար ընթացողին գլորեցիմ և
անկանիցիմ 'ի չարն. այլ արտևանունք իմ
առաջնորդիցեն գնացից իմոց: Տուր ինձ
զմիամտութի աղաւնոյ. բայց նախ զխորա
գիտութի օձի, զի ոպ սա զչարն վնասից
գլխոյ դարձուցանէ յառաջադրութե մար
մնոյ իւրոյ, այսպէս ես զմարմին իմ և
զանդամս իմ առաւել մատնիցեմ 'ի տան
ջանս, քան թէ հոգւոյ զվնաս ինչ բերի
ցեմ. որ է չարագոյն:

Մաղթանք յաղագս [illegible]

Տր ողորմեա: Քս ողորմեա, Տր ողոր:
Քս լուր մեզ: Քս անսա՛ մեզ:
Հայր երկնաւոր ած, ողորմեա մեզ:
Որդի փրկիչ աշխարհի ած, ողորմեա:
Հոգիդ սբ ած, ողորմեա մեզ:
Մի երրորդութի մի ած, ողորմեա մեզ:
Որ զնախաստեղծսն 'ի սկզբնական արդա
րութե և յանմեղութե ստեղծեր, ողոր:
Որ նայեցար 'ի յաբէլ երևելի ածպաշտու
թէ

թե̃ մատուցանողն պատարագաց, ողոր․
Որ զնոյ 'ի մէջ չարագործաց արդար գը
տեալ 'ի ջրհեղեղէն ապրեցուցեր, ողոր․
Որ զղովտ և զաբրահամ հիւրասիրութե̃
հռչակեալսն երևելիս արարեր, ողորմեաց․
Որ զաբրահամ հնազանդութե̃ և հաւա
տով զարդարեցեր, ողորմեաց մեզ․
Որ զյակոբ համբերութե̃ և յուսով զօրա
ցուցեր, ողորմեաց մեզ․
Որ յովսէփայ զհամեստութի̃ և զողջախո
հութի̃ պարգևեցեր, ողորմեաց մեզ․
Որ զմովսէս այր հեզագոյն և հաւատա
րիմ տան քոյ քարոզեցեր, ողորմեաց մեզ․
Որ զսամուէլ արդարասէր և աղաւ 'ի
կռապաշտութե̃ ժողովրդեան քում դա
տաւոր կարգեցեր, ողորմեաց մեզ․
Որ զդաւիթ արքայ արդարութե̃ և հե
զութե̃ բարձրացուցեր, ողորմեաց մեզ․
Որ զսողոմոն իմաստութե̃ պայծառացու
ցեր, ողորմեաց մեզ․
Որ զտուբիթ համբերութե̃ և ողորմած
ութե̃ զարդարեցեր, ողորմեաց մեզ․
Որ զյուդիթ ողջախոհութե̃ և աղօթից
վստահութե̃ հռչակեցեր, ողորմեաց մեզ․
Որ զյոբ ետուր մեզ օրինակ համբերու
թե̃, ողորմեաց մեզ․
Որ զեղիա նախանձու օրինաց սպառազի
նեցեր, ողորմեաց մեզ․

Որ

Որ զերկիս մանկունսն վ՟ն խոստովանութե՟
ճշմարտի ա՟ծ պաշտութե՟ ՚ի հրոյն փրկե
ցեր, ողորմեայ մեզ։
Որ զմանկաբայեցիս սիրով ճշմարիտ օրի
նաց զինեցեր, ողորմեա մեզ։
Որ զամենամբ կոյսն մարիամ յա՟մ մեղաց
ազատն ՚ի մայրութի քո ընտրեցեր, ողոր։
Որ զծերունին սիմէոն գալստեամբ քով
զուարճացուցեր, ողորմեայ մեզ։
Որ զաննա դուստր փանուէլի տեսութե՟
քով մխիթարեցեր, ողորմեայ մեզ։
Որ զերկիս մոգսն առաջնորդութե՟ աս
տեղն լուսաւորեցեր, ողորմեայ մեզ։
Որ զովհաննէս խստակրօն վարուք և
ժուժկալութե՟ ապաշխարութե՟ քարոզ
առաքեցեր, ողորմեայ մեզ։
Որ զյոհաննէս սիրոյ քոյ ա՟ծայնոյ արժա
նի արարեր, ողորմեայ մեզ։
Որ քանանացւոյն զհաւատն գովեցեր, ող։
Որ զխոնարհութի մաքսաւորին գովաբա
նեցեր, ողորմեայ մեզ։
Որ զսիրտս առաքելոց հրով հոգւոյն սըր
բոյ ՚ի սէր քո հաստատեցեր, ողորմեայ։
Քաւիչ լեր ներեա՛ մեզ տ՟ր։
Քաւիչ լեր ազատեա՛ զմեզ տ՟ր։
Զի զգաստութե՟ և արդարութե՟ կեց
ցուք յայսմ աշխարհի․ զքեզ աղաչեմք
լուր մեզ։

 Զի

Զի գործեսցուք զբարիս մինչ դեռ ժա-
մանակն 'ի ձեռին մերում է, զքեզ աղա:
Զի արժանի շրջիցիմք կոչմամբն յոր կո-
չեցաք, զքեզ:
Զի սիրով պահեսցուք զմիաբանութի՛ն
հոգւոյն յօդիւ խաղաղութե՛, զքեզ աղա:
Զի լիցուք արարողք բանի և ոչ լսողք
միայն, զքեզ:
Զի մի՛ ումեք զչար փոխանակ չարի հա-
տուցուք, զքեզ:
Զի զբարիս գործել մի ձանձրասցուք,
զքեզ աղա:
Զի ուրախ լիցուք 'ի տ̃ր յա̃մ ժամ, զքեզ:
Զի զա̃մ զոր ինչ առնեմք 'ի փառս ա̃յ
արասցուք, զքեզ:
Գառն ա̃յ որ բառնաս զմեղս աշխարհի,
յաւել 'ի մեզ զհաւատս:
Գառն ա̃յ որ բառնաս զմեղս աշխարհի,
հեղ 'ի մեզ զյոյս հաստատուն:
Գառն ա̃յ որ բառնաս զմեղս աշխարհի,
բորբոքեա՛ 'ի մեզ զսէր քո ս̃բ:
Ք̃ս լուր մեզ: Ք̃ս անսա՛ մեզ:
Տ̃ր ողորմեա: Ք̃ս ողորմեաց: Տ̃ր ողոր:

Աղօթք վասն խոնարհութեան և համբերութեան.

Տ̃ր ա̃ծ որ հակառակ ես ամբարտաւա-
նից և տաս զշնորհս խոնարհաց շնոր-
հեա՛ մեզ ճշմարիտ խոնարհութե՛ զառա-

քինութեն· զորոյ կերպարանն յանձին իւ-
րում միածինն քո եթող հաւատացելոց·
զի մի երբէք մեծամտեալք զքեզ 'ի բար-
կութեն շարժիցեմք· այլ խոնարհեալք 'ի
փառս անուան քոյ սրբոյ զպարգեւս շնոր-
հաց քոց ընդունիցիմք։ Տր ած որ միած-
նի որդւոյ քոյ համբերութեն զհպարտու-
թեն հին թշնամւոյն փշրեցեր· տուր մեզ
աղաչեմք զքեզ, զի որում նա գթածա-
բար վս մեր համբերեաց· զնոյն մեք ար-
ժանապէս յիշելով ըստ օրինակի նորին
ամենից ընդդիմամարտութեց ըմբերեսցուք։
Ած որ արդարացուցանես զամբարիշտն,
եւ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին· խոնարհա-
բար աղաչեմք զմեծ վայելչութեն փառաց
քոց, զի մեզ զծառայս քո ապաւինեալս
'ի յողորմութեն քո մարդասիրապէս պաշտ-
պանիցես, եւ անսպառ հովանաւորութե
պահիցես ամ զի յասպարիզի առաքինու-
թեց անձանձիր ընթացեալք ընկալցուք
զբրաբիոնն յաղթութեն·. եւ մի իւիք փոր-
ձութե 'իքէն որոշիցիմք· տր մերով յիւ
քիւ, Ամէն։

Կենդանեան Հաւատոյ.

Հաւատամ քեզ ով Ճշմարտութեն բարու-
թեն եւ կամք, աստ եւ ամ ուրեք լինձ մեր
ձակայ· հաւատամ ամ գրեցելոց, գործե-

ցելոց, և'ի քէն աստացելոց 'ի վարժութեան ան
ձին իմոյ. խոստովանիմ առաջի ատենի
քոյ զբնաւս գոլ ճշմարիտս, և ջանամ
գործով ցուցանել զնոյնս 'ի ձեռն շնոր
հաց քոց: Դու տէր ամենակարող, ամէն
իմաստ, և ամենաբարի զտէր ինչ յառաջա
դրես ինձ 'ի կեցութի հոգւոյ իմոյ, և ես
հող և մոխիր զի՞ արդ ոչ հաւատացից, և
զվկայութիս բարեհաճութեց քոց ոմ̄ ոչ
ընկալայց. եթէ 'ի բանականութի հայիմ,
ստոյգ ես. եթէ 'ի յիմաստութիս և 'ի բնու
թիս իրաց ակնարկեմ, ճշմարիտ ես. իսկ
եթէ տրամադրեցեմ զունկն իմ 'ի լուր բա
նից քոց, լոյս ես և հաստատութի աներկ
բայելի: Որանի թէ յամ ժամ քեզ լը
ւեալէի, և ոչ երբէք զայրացուցեալ: Որա
նի թէ 'ի կեանս իմ զքեզ պատուէի, և
համբերութբ ցուցանէի զհաւատն իմ:
Բայց յայսմ հետէ հաւատացից յաւիտ
եան, և սիրեցից զքեզ գործով և ճշմարտ
ութբ: Որա՛ ընդրիս զոր կամիս, և ես գե
տելով զհաճութի քո կատարեցից. և զոր
ինչ յայտնեցեր ինձ վսն փրկութե իմոյ,
սիրով ընկալայց. ով կեանք իմ և տէր բա
րութի իմ:

Ա[illegible] յ[illegible].

Դու գիտես տէր իմ դու գիտես, զի ոչ

եմք

եմք բաւական առնել զինչ 'ի մէնջ ոպ՟ 'ի
մէնջ. վ՟ս որոյ հեզութ՟բ առ քեզ դիմեմ,
ոպ՟ զի քև և համբարութ՟բ և մխիթարու
թ՟բ գրոց սրբոց, ունիցիմ զյոյս, և 'ի քեզ
յուսացեալ մի ամաչիցեմ. վ՟ անզի ով
բարութ՟ի իմ, դու կոչեցեր զիս առ քեզ,
մի' ուրեմն 'ի բաց մերժիցես. դու հրա
ւիրեցեր զիս հետևիլ քում բարեհաճու
թ՟ե, մի' ուրեմն լքիցես զիս 'ի ճանապար
հի. և թէպէտ գտանեմ զայլ օրէնս յան
դամս իմ հակառակ օրինաց մտաց իմոց,
և ո՛չ եմ արժանի շնորհի քում, բայց որ
ետուր ինձ զմարմին և զարիւն քո տ՟ր 'ի
փրկանս, և զքեզ այսօր պատրաստես տալ
առ հաւատչեայ կեցութ՟ե հոգւոյ իմոյ,
և որ այսքան բարութ՟եց զիս նախաժամա
նեցուցեր, տուր ևս զոր խնդրեմն 'ի բա
րեգթութ՟եէ քումմէ, այսինքն զի բոլորով
սրտիւ յուսայցեմ 'ի քեզ. թէ մերժիցես
զիս, և թէ հեռացիցես զիս, թէ մատնիցես
զիս թշուառութ՟եց, և թէ գանից և տան
ջանաց, սակայն 'ի յուսալոյ 'ի քեզ մի՛ վեր
ջանայցեմ. զի դու ես բաժին իմ տ՟ր, ե
զիցի ինձ միշտ պահել զօրէնս քոյս, և առ
ո՛ երանութայց 'ի քէն ով բարի յ՟ս, որով հետև
ունիս զբանս կենացն յաւիտենից։

 Արթու

Առաքինութեան սիրոյ։

Տէր իմ ա͞ծ, տուր ինձ զիմացումն զի ուսայց զպատուիրանս քո, և խօսեաց ընդ իս զհարդ և կամիս, թէ 'ի ձեռն գըրոց, և թէ միջնորդութ͞ե ստեղծուածոց, քան զի զոր ինչ 'ի փրկութիւն իմ ուսանիլ կամիմ, դու զնոյնս մերձ գոլով ընտանեբար և սիրով ուսուցանես։ Եւ զի արդ համարձակիմ ես ասել զայս, որ ո՛չ ինչ եմ առաջի քո, և մի թէ դու բարեաց իմոց կարօտ ինչ իցես զի այսքան սիրով կանխես առ իս. քաւլիցի, այլ զի դու այնպէս սիրեցեր զաշխարհ, մինչ զի զորդիդ քո միածին ետուր, և զի արդ կարեն ինձ ծանուցք լինիլ պատուիրանք և խորհուրդք քո, ուրեմն սիրեցից զքեզ ը͞ր զօրութիւն իմ, զի առ քեզ մերձենալ ինձ բարի է։ Արդ զինչ կարա ցէ զիս մեկնել 'ի սիրոյ քումմէ, նեղութիւն թէ անձկութիւն սով թէ մերկութիւն, վտանգ թէ հալածանք, Ջուրք բազումք ոչ կարասցեն շիջուցանել զսէր քո, զոր եկիր արկանել յերկիր, և կամեցար զի յոյժ բորբոքիցի։

Առաքինութեան խոնարհութեան.

Ուսանիլ ինձ հրամայես 'ի քէն վարդապետ բարի, լինիլ հեզ և խոնարհ սր

տիւ,

տիւ, և զիարդ կարացից ես, առնել զայդ, որ ոչ ինչ եմ, և սոսկ գոլոյի երկրի թարց քոյոց օգնութեց, ոչ գիտեմ թէ արդեօք սիրոյ իցեմ արժանի թէ ատելութե, և եթէ ասիցեմ սիրոյ· զանձն իմ տգիտաբար խաբեմ· զի ոչ ինչ ունիմ զոր ոչ իցեմ առեալ ՚ի քէն և եթէ ա̃մ ինչ քո է, առ ինչ մեծամտեցայց։ Ա̃մ տուրք բարիք և ա̃մ պարգևք կատարեալք ՚ի վերուստ են իջեալք ՚ի հօրէն լուսոյ. և ա̃մ չարիք յինէն. զի ոչ եմ բաւական առնել զինչ յինէն, այլ բաւականութի իմ ՚ի ա̃նէ է. և զա̃մ գործս իմ ինքն գործէ յիս։ Արդ մի թէ պարծիլ կարիցէ տապարն առաջի հատանողին, զի և ես պարծիցիմ առաջի եռամեծի ա̃ծութեդ որ բարձրացուցանես զխոնարհս և ցրուես զամբարտաւանս։ Աստուստ ցանկամ միայն շնորհիւ քով բազմիլ ընդ քեզ, և ունիլ զյետին տեղի, զի մի տայցեմ զառիթ տրտնջման, և ոչ ումեք նախանձիմ, զի ՚ի քէն, և ՚ի քեզ, և քև է ա̃մ բարութի ա̃ծ սրտի իմոյ։

Կ[illegible]

Թագաւոր թագաւորաց և տէր տերանց. որ առիս աստ մերձ ես, և ա̃մ ուրեք զիս պահպանես զի արդ հեռացայց ՚ի քաղցրութեէ քումմէ, և զիա̃րդ հրաժարե- ցայց

ցայց յերանութե՛ և յարքայութե՛ քումդ,
կամ ոչ հաճեցայց բաղձել ընդ քեզ ով
Ճշմարտութի, որ ասացեր, թէ երանի
աղքատաց հոգւով զի նոցա է արքայութի՛ն
երկնից. Արդ դու զաղքատս աշխարհիս
այսօրիկ ընտրեցեր, և բաղձանաց նոցին
սովոր ես լսել. խնայեա՛ ուրեմն ինձ և քար
շեա՛ զսիրտ իմ առ քեզ. զի ահա ճշմար
տիւ հրաժարիմ յամէ վս քո 'ի փոքունց
և 'ի մեծամեծաց. զի կարիցեմ երբեմն ա
սել, ահաւասիկ մեք թողաք զամ և եկաք
զկնի քո. արդ զինչ եղիցի մեզ: Արդարև
ոչ ինչ մեծագոյն գանձ յերկինս քան ըզ
քեզ ով սիրելի յս. որում ցանկայ և փա
փաքի սիրտ իմ յամ զօրութե իւրմէ:
Մերկ ելի յորովայնէ մօր իմոյ և մերկ
դարձայց անդր, մերկ զհետ քո գալ փա
փաքիմ վաճառելով զամ, զի 'ի քեզ հա
րիւրապատիկ գտից զաւիտենականն:

Աղօթք ի՛ն հնազանդութեան.

Խոնարհեցար տր իմ և թագաւորիմ յս
քս գոլով հնազանդ մահու խաչի, զի
և ես ուսանիցիմ 'ի քէն գոլ հեզ և խոնարհ
սրտիւ. արդ եթէ դու զիս հրաւիրես,
զիա՛րդ ոչ եկից ես զկնի քո. և եթէ դու
հրամայես ասելով, որ ձեզ լսէ ինձ լսէ,
և որ զձեզ անարգէ զիս անարգէ, զի արդ

ես

ես ոչ լուայց քեզ։ Ընկեց զհետ քո ճշ-
մարտապէս օգնութեան շնորհաց քոց. զի
լաւ է ունկն դրութիւն քան զզոհ ընտիր.
և հնազանդութիւն քան զճարպ խոյոց. քան
զի ընդդիմանալն է իբրև զմեղս հմայելոյ.
և ոչ կամելն անսալ, որպէս զանօրէնութիւն կռա-
պաշտութեան։ Ա՟ս որոյ շնորհիւ քով հնա-
զանդ եղէց ամ՟ ստեղծուածոյ վն՟ քո. և
առաւել մեծաւորաց իմոց բարեաց և
տմարդից. և կամաւ զպատարագ մատու-
ցից քեզ, որ պատարագեցար վն՟ մեղաց
իմոց. և պատժեցար վն՟ անօրէնութեանց ի-
մոց։ Ու ոչ որոնեցից թէ զիա՛րդ կամ
վն՟ էր հրամայես ինձ, զի դու ես իմաստու-
թիւն յաւիտենական, և ես մանուկ տգէտ
մտից և ելից իմոց։ Դու ես բարութիւն ան-
հուն. և միշտ վն՟ իմ հոգաս, որպէս թէ միայ-
նակ իցեմ. և գիտեմ զի այր հնազանդ խօ-
սեսցի զյաղթութիւնս։ Արդ զինչ է տր՟
յն՟ փրկիչ իմ. զինչ կամիս թէ արարից.
պատրաստ է սիրտ իմ. տուր զոր հրամայ-
ես, և հրամայեա զոր կամիս. քան զի առ-
նել զկամս քո ա՟ծ իմ կամեցայ. և զօրէնս
քո ՚ի մէջ որովայնի իմոյ։

Սրբութեան ուղղափառութեան.

Որդի կուսածին յն՟ Քս՟ բաղձալի հոգ-
ւոյս իմոյ, որոյ աչք ՚ի յիս հայեին յամ՟
տեղիս.

տեղիս. Երանի որք սուրբք են սրտիւք. արդարև հրանելիք են զի նք զքեզ տեսցեն. այս է միայն ուխտ իմ, և ամ ցանկութիւն իմ: Ուայ 'ի ժողովողէն քումմէ որ ասէ, թէ որ սիրէ զսրբութիւն սրտի, վս շնորհի շրթանց իւրոց, ունիցի զթագաւոր բարեկամ, նմին իրի ես սիրեմ զզնա, զի դու տր իմ լինիցիս ինձ բարեկամ. որ ետուր ինձ զշնորհս իմանալոյ զբան, զոր ոչ իմանան ամենեքեան, այսինքն պահել զկուսութիւն, և լինիլ իբրև զհրեշտակս այ. Հոգալ միայն զայս իմոյ. զի հոգի իմ բոլորովին գեղեցիկ և անարատ արժանի լիցի երբեմն լսելոյ. զձայն փեսային. Եկ' 'ի Լիբանանէ քոյր իմ հարսն. Եկ' զի պսակեսցիս: Բայց գիտեմ զի ոչ կարեմ այլապէս լինիլ ժուժկալ եթէ ոչ դու ած իմ տայցես ինձ զնոյն. աղաչեմ զքեզ վս գթոյ ողորմութեն քոյ պահեա զանձն իմ. և զգուշացո զիս 'ի պատճառաց և 'ի կենցաղավարութեց վնասաբերից. զի զերծայց 'ի հրոյն յայնմանէ որ կլանէ մինչև 'ի սպառ. և բորբոքեա 'ի յիս զհուր սիրոյ քոյ ըստ այնմ որ կամիս:

Նորին առ Հոգին սբ վս մաղթելոյ շնորհս մաքրութեան

Ոգեդ ած քաղցրահայ եւայց.
Նախախնամող տեսչդ բայց.

 տուող

տուող բարեաց և պարգ եւաց·
մխիթարիչ թախծեալ ան ձանց:
Ծագեա՛ 'ի մեզ ըզ լոյս շնոր հաց·
և փարատեա՛ զխաւար մտաց·
ըզ մեզ մաքրեա՛ յաղտոյ մե ղաց·
տաճար կազմեա՛ ծնդ փա ռաց:
Ո մեզ ամրացո ընդդէմ դե ւաց·
տուր զյաղթութիւն 'ի թշնա մեաց·
լեր ապաւէն յաւուր չա րեաց·
տուր ընթանալ զհետ քոյ շաւ ղաց:
Սաւեա՛ զսէր մր բաղձա նաց·
և ընդ նմին զսէր ընկե րաց·
տուր հետեւիլ գործոց բա րեաց·
զօրս կատարել առանց մե ղաց:
Յորժամ հասցէ զըրաւ կե նաց·
զերծո՛ զմեզ յայսոց չա րաց·
փոխեա՛ 'ի յարկս երանե լեացդ·
օրհնել զքեզ ընդ էակ ցացդ:
Ամէն:

Յաւուր Հինգշաբաթու.

Յաղագս հաղորդութեան մարմնոյ և արեան տն մերոյ և փրկչին յի քի.

Շմարտապէս դու տէր իմ քաղցր ես և հեզ և բազում ողորմ. որ զմեզ հրաւիրես ՚ի հարսանիս և ՚ի խրախճան քո տէր, և զմեզ սնուցանես պատուական մարմնով և արեամբ քով: Սքանչելի է անուն քո տէր ՚ի վյ ամ երկրի, բայց զինչ է մարդ զի յիշես դու զնա կամ որդի մարդոյ զի այց առնես նմա. և մեծացուցանես զնա կացուցանելով ՚ի վյ ամ ձեռակերտաց քոց. ոչ ապաքէն հող և մոխիր, և ընդ հանուր ունայնութիւն. դու արժանի համարիս ՚ի վյ այսպիսի թշուառացելոյս բանալ զ՚ըս քոյ մտանել առնա, և օթևանս առնմա առնել:

առնել. զինչ տաց տրիտուր Տն ընդ ամե
զոր ետ ինձ։ Դու Տր իմ փարթամ ես
առ ամենեսեան, և հզօր 'ի վր ամի, զի
ամ ինչ քո է. իսկ ես աղքատ և տնանկ,
և կարօտ քում բարութեդ, զինչ ուրեմն
հատուցից քեզ փոխանակ այդքաներոց բա
րերարութեցդ։ Ոի բազում է ողորմու
թն քաղցրութե քոյ Տր զոր պահեցեր եր
կիւղածաց քոց. և զի զքաղցրութն քո
ցուցանիցես առ որդիս քո, յերկնուս
տուեալ ամենամաքուր հացիւդ զքաղ
ցեալս լցուցանես բարութբ։ Որդ քաղցր
են 'ի քիմս իմ բան քո, որով զիս այդքան
սիրով հրաւիրես առ քեզ. բայց ոհ զինչ
եմ ես, զի 'ի սեղանոյ թագաւորիդ թա
գաւորաց կերիցեմ զհաց զամ աւուրս կե
նաց իմոց։ Ուստ ինձ առնել զկամս քո
զի ծառայ քո եմ, ով զի կամաւ զպատ
րաստ մատուցանիցեմ քեզ, և խոստովա
նիցիմ անուան քում Տր զի բարի է։
Եւ զի ով փափաքի եղջերու յաղբեր
ջուրց, այնպէս փափաքիցի առ քեզ անձ
իմ, և ցանկանայցէ բնակիլ 'ի դաւիթ
քոյս, և յօժարութբ մտանիցեմ առաջ
սեղանոյ Այ առ Ած, որ ուրախ առնէ
զմանկութն իմ. և արբեցից յաղբերէ փր
կչին իմոյ որ է ցնծութն անձին իմոյ։

Մեր

Կերպ խոստովանելոյ շնորհաբաշխական աղօթիցն ի պատուէ
ամենասուրբ հաղորդութեանն մաքրութեան աղբերանն Քն

Հայր մեր որ յերկինս ես։

Ամենակարող և ամէն իմաստ Հայր բարեգութ, որ առ ՚ի ցուցանել որդւոց քոց զքաղցրութիւն քո, համեղագոյն հացիւ որ իջեալ է յերկնից, զքաղցեալս լցուցանես, և զամ ստեղծուածս հայրաբար և հրաշապէս կերակրես, սնուցանես, և պահես։ Արդ և ես մի եմ ՚ի նոցանէ, թէ և անարգագոյն և անարժանագոյն քան զամենեսեան, զթա՛ ուրեմն և առ իս, որ համարձակիմ համբառնալ զաչս իմ առ քեզ որ բնակեալդ ես ՚ի յերկինս, և նայեաց ՚ի յիս աղքատացեալս և հեռացեալս յերեսաց հօրդ զի ՚ի մէջ որդւոցն եւայի, ՚ի հովիտս այս արտասուաց, կենցաղավարիմ նշդեհ և պանդուխտ հառաչելով առ քեզ ի խորոց սրտէ, և զամ յոյս իմ և ակնկալութի իմ ՚ի քեզ է։

Սբ եղիցի անուն քո։

Քան զի այս է մանաւանդ իղձ և ցանկութի սրտի իմոյ, զի զամ ինչ զոր առնեմ, զոր ասեմ, և զոր խորհիմ, ՚ի փառըս մեծագոյնս անուան քոյ առնիցեմ. Ես առաւել այժմ, որ մատչիմ ՚ի սբ խորհուրդ մարմնոյ և արեան որդւոյ քոյ միածնի.

նի· և միշտ ջանք, և դիտաւորութիւն իմ
այն է, զի փառաւորիցի և հռչակեսցի քոյդ-
վեհագոյն մեծութիւն, քոյդ անչափ կարո-
ղութիւն, քոյդ անբաւ բարութիւն, և քոյդ
անհասանելի իմաստութիւն· որում վայելէ
փառք և պատիւ և երկրպագութիւն, վասն զի
դու այնքան սիրեցեր զմեզ, մինչ զի զոր-
դին քո միածին ետուր մեզ 'ի կերակուր,
և 'ի փրկանս անձանց մերոց:

Եկեսցէ արքայութիւն քո:

Որոյ արքայութեան զերանութիւն և զվայել-
չութիւն յայսմ սրբազան խորհրդեանս
ճանաչեմք, քան զի ետուր մեզ առ հա-
ւատչեայ հանդերձեալ փառացն զմարմին
և զարիւն որդւոյ քո, և այսպէս շնորհիւ
որդեգրութեան զմեզ ես արարեր քեզ ժա-
ռանգս, և ժառանգակիցս Քի· Իսկ այժմ
մինչ տակաւին յաքսորանս պանդխտանամք,
տուր մեզ, զի այնպէս վայելեսցեմ զայս
սբ պարգևս, ոպ զի օրըստ օրէ ևս քան
զևս յառաջանայցէ 'ի մեզ արքայութիւն
քոյոց շնորհաց· և ապա եկեսցէ 'ի վր
մեր արքայութիւն քոյոց փառաց:

Եղիցին կամք քո:

Եւ զինչ էն կամք քո եթէ ոչ սրբու-
թիւն մեր, և մանաւանդ մինչ մաքրիմք
'ի սրբութիւնս սրբոց· և հրամայես, զի ճա-
շակիցեմք զմարմին որդւոյ մարդոյ և ըմ-

պիցեմք զարիւն նր̄. եթէ կամիցիմք ունիլ զկեանս յանձինս մեր։ Եւ ո՛վ համարձակէր զայս առնել նայելով 'ի տկարութիւր, եթէ դու հանդերձ որդւովդ սիրով և վայելչաբար ո՛չ էիր հրաման տուեալ։ Արդ զի այսպէս կամեցար, եղիցի զոր կամիս, և ո՞վ կամիս, այսինքն, կամիս զի սբք իցեմք, զի դու սբ ես. և սբ է որդիդ քո միածին առ որ մատչի՛ք. բայց ո՛վ է որ սրբէ զմեզ, եթէ ո՛չ դու։ Տուր ուրեմն զոր հրամայես, և արա՛ զի զսրբութիս մեր կատարունակիցեմք, զգաստութբ, և բարեպաշտութբ. և ո՞վ 'ի յերկինս սբքն մաքուր մտօք, և ջերմեռանդ ըղձիւ վայելեն զհացս զայս կենդանի բացօք երեսօք, այսպէս և մեք 'ի յերկրի մեծացանկութբ, և ուղիղ սրտիւ ուտիցեմք զնա ծածկեալ ընդ տեսակօք, մինչև և մեք ընդ ընտրեալսն զմայլիցիմք նովաւ ըստ յատուկ տեսակին, և յագիցիմք 'ի պարարտութէ տան քոյ։

Օ հաց մեր հանապազորդ։

Քան զի աչք ամենեցուն 'ի քեզ յուսան տր, և դու տաս կերակուր նց 'ի ժամու. դու բանաս զձեռն քո, և լցուցանես զամ կենդանի որհնութբ։ Եւ գիտես, զի ո՛վ մարմին հանապազորդեան կերակրով հաստատիլ խնդրէ, այսպէս և

 հոգի

հոգի իւրային կերակրով կազդուրել հայ-
ցէ. քանզի զոր օրինակ զայն բնական ջեր-
մութիւն անդադար մաշէ, այսպէս զսա
գերբնական ջերմեռանդութիւն յաւետ
ստիպէ։ Բայց երանի այնոցիկ որք հացա
լիցք են 'ի տան տն, զի անդ հացն կենաց
շնորհի, և բանիւն այ առատապէս բեկա
նի, անդ բաշխի հացն սրբազնական, և
հացն կենդանի որ իջեալ է յերկնից. և
ծնեալ է 'ի բեթղեհէմ, և անդ հացն հրեշ
տակաց դնի առաջի ամենեցուն։ Ով պա
տուական և ազնիւ կերակուր, ով մեծի
հօրն յաւիտենականի սէր և ողորմութի.
քանզի մեզ ոչ սերմանողաց, ոչ հնձողաց,
և ոչ 'ի շտեմարանս ժողովողաց, ցորեան
ընտրելոց, և հաց կենդանի յերկնից տո
ւեալ լինի։ Զի դու տր սերմանեցեր զնա
յերկրի, դու մանգաղաւ մահուան քոյ
հնձեցեր, դու զնա 'ի շտեմարան եկեղե
ցւոյ քոյ առ 'ի սնուցանել զորդիս քո ժո
ղովեցեր։ Արդ տուր ինձ ամենագութ
հայր այսու հացիւ բազում անգամ արժա
նապէս զօրանալ. և եթէ ոչ սրբազնա
բար, գոնէ հոգևորապէս, քանզի ոչ զոր
հանապազ մեղանչեմ, այսպէս զօրհանա
պազ պիտոյէ ինձ դեղ բժշկութե.

Եւ թող մեզ զպարտիս մեր։

Աւաղ թէ զի արդ զբազումս և զծանու

նչա ունիմք ամբարշտեցեալք, քան զի բազում խուխք մեղաք ամենեքեան, և եմք եղկելեք և աղքատք, և տկարք 'ի հատուցմանն և 'ի բաւականութեն։ Բայց ահա մեր առաջի քո է ողորմութեն, և առատ է առաջի որդւոյ քո միածնի փրկութեն, զոր ետուր մեզ գթացեալ 'ի վերայ մեր. որ և գոլով արդար, անարատ, և անմեղ ըստ մարմնի հատոյց քեզ զոր մեքն պարտէաք, մեք մեղաք, և նա վճարեաց, և արդարութեն քում զբաւականութեն շնորհեաց. աւանդելով մեզ զգանձ արդեանց իւրոց. և զանհուն գին պատուական արեան իւրոյ. զոր իբրև զաւանդ 'ի գեր յարգեցելոյ արկեղ այսօրինակ սրբազնութեան թաղուցեալ ունիմք։ Արդ զգանձս զայս այժմ մատուցանեմք քեզ հայր յաւիտենական. զի առնուցուս անտի որքան և կամիցիս փոխանակ պարտուց մերոց. քան զի մեք թափուր եմք յամենայնէ. և միայն ապաւինեալ եմք 'ի շնորհս սիրեցելոյ որդւոյ քո. որոյ յաղագս և աղաչեմ զքեզ թողուլ մեզ զպարտիս մեր, որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց ։

Եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձութեն։

Տէր որ պատրաստ արարեր առաջի մեր զսեղան, ակն յանդիման նեղչաց մերոց. և եդիր 'ի վերայ նորա զհացն անմահութեն, որ

զօրացուցանէ զսէրս մարդկան ընդդէմ ամ փորձութեանց, աշխարհի, մարմնոյ, և սատանայի։ Տուր ինձ միջնորդութեան երկնայնոյ և կենդանարարի հացիս այսորիկ զշնորհս և զկարողութիւն, զի մի փորձեցեալ կործանեցայց, այլ առ քեզ հարազատապէս մերձեցայց։ Մի զփոյթ յանձին կալցայց գոլ բարեկամ աշխարհիս, կամ կերպարանիլ անցաւորացս, այլ փոխարկեցայց 'ի քեզ. և քեզ միայնոյ հաճոյանալ ջանասցայց։ Պարշելի եղիցի ինձ երկիր, զի աստ պերկինս տեսանեմ, և զտէրն տիեզերաց նկատեմ։ Մի հեշտութիւնք մարմնոյ շարժեսցեն զիս, որով հետև մարմին անարատ գառին քո ինձ 'ի կերակուր տուեալ լինի. մի իշխեսցէ 'ի վր իմ սատանայ այլ դու տր. զի կարիցեմ միշտ ասել, եթէ ած 'ի մեր կոյս է, ով իցէ մեզ հակառակ։

Այլ փրկեա՛ զմեզ 'ի չարէ։

Քան զի 'ի կենցաղում այսմիկ 'ի ներքոյ բազում պատահմանց և թշուառութեանց ա՛ կեալ կամք, որք զմեզ տկարս 'ի վայր կործանեն և 'ի քէն հեռացուցանեն. Արդ ով զմեզ ազատեսցէ 'ի չարեաց յայսցանէ, եթէ ոչ դու աղբիւրդ ամ բարութեան. և զոր ետուր մեզ բարեխօս առ քեզ, և ամ փրկութեան և երանութեան պատ

Ճառս յս Քս. որ զմեզ 'ի մեղաց և 'ի մահո-ւանէ փրկեաց արեամբ իւրով։ Այսու միջնորդիւ արա՛ ուրեմն զի համայնք մեզ գործակիցք լիցին 'ի բարին. զի ո՛չ գոյ մեզ փրկութիւն այլ ով իւիք։ Սա ո՛վ ճըշ-մարտապէս մերձակայ է յայսմիկ սրբազ-նութեն. այսպէս ընդ մեզ եղիցի ամ ու-րէք. սա զմեզ արածեսցէ, հովուեսցէ, պահեսցէ և պատսպարեսցէ ըստ հաճութեն իւրում. իբրև զոչխարս արօտի իւրոյ։

Աղաչանք վասն հաղորդութեան մարմնոյ և արեան տեառն.

Տէ՛ր ողորմեաց։ Քրի՛ս ողորմեաց։ Տէ՛ր ողոր։ Հա՛յր երկնաւոր ած որ այնպէս սի-րեցեր զաշխարհ, մինչ զի զորդին քո միածին ետուր 'ի մահ վն մեր ողորմեաց ինձ։ Հա՛յր յաւիտենական որ առաքեցեր զորդին քո յաշխարհ, ո՛չ զի դատեսցէ զաշխարհ, այլ զի փրկեսցի աշխարհ նովաւ, ողորմեաց ինձ, զի մարմին և արիւն նորա մի լիցի ինձ 'ի դատապարտութիւն, այլ 'ի կեանս և 'ի կեցութիւն։ Հա՛յր ամենիմաստ, որ անքննելի խորհրդով զփրկութիւն մեր գոր-ծեցեր 'ի մէջ երկրի, և զորդին քո զոր յաւիտենից քեզ հաւասար ծնար, 'ի ժա-մանակի 'ի կուսէն ծնանիլ և յայսմիկ սըր-բազնութեն նոր և զարմանալի կերպիւ լի-

նել,

նել, և մինչև 'ի կատարած աշխարհիս գոլ ընդ մեզ կամեցար, ողորմեա ինձ, զի այդչափ անճառելի շնորհաց և բարերարութեանց քոց մի՛ երբէք ապերախտ գտայց։ Հայր ամենաբարի, առ որ բարեխօս ունիմք զյս̃ ք̃ս, որ է՛ քաւութի̃ մեղաց մերոց, ողորմեա ինձ, զի նովաւ զթողութի̃ մեղաց իմոց 'ի քէն գտանել արժանի եղէց․ զի սա է գառն ա̃յ որ բառնայ ըզ մեղս աշխարհի։ Հայր ամենակարող․ որ 'ի վերուստ վկայեցեր զսա գոլ որդի քո սիրելի, ողորմեա ինձ, զի թէ և գործովք 'ի մովք քեզ հաճոյանալ ո՛չ կարեմ, սակայ՛ն սովաւ գտից զշ̃նորհս առաջի աչաց քոց։ Հայր ամէն առատ, որ խոստացար տալ մեզ յանուն որդւոյ քոյ միածնի զինչ և խնդրիցեմ հաւատով, ողորմեա ինձ, զի զսրբազնութի̃ս զայս որ է մարմին և արիւն որդւոյ քոյ մի՛ ճաշակիցեմ ինձ 'ի դատապարտութի̃ այլ 'ի քաւութի̃ մեղաց իմոց։ Հայր ամենասո̃ւբ, որ բանաս զձեռն քո և լցուցանես զա̃մ կենդանի օրհնութե̃ քով ողորմեա ինձ, զի հացս այս յերկնից իջեալ հաստատիցէ զսիրտ իմ 'ի յաւիտեան։ Որդի փրկիչ աշխարհի ա̃ծ, որ վ̃ն անբաւ սիրոյդ զգործ փրկութե̃ մերոյ յանձն առեր, և յամենամաքուր յարգանդէ կուսին զմարմին առեալ 'ի

նմա

նմանութիւն մարդկան եղեր, և կերպարանօք գտար իբրև զմարդ. ողորմեաց ինձ, զի զայս չափ անբաւելի սիրոյ քոյ և ամենայն տնօրէնութեան գլխաւորական ջերմեռանդն սրտիւ 'ի միտ ածից, որքան այսու հաղորդութեամբ ծնանիս յանձին իմում։ Ո՜ քաղցրագոյնեդ փրկիչ որ պատրաստ արարեր առաջի մեր զսեղան, ակն յանդիման նեղչաց մերոց, ողորմեաց ինձ, զի մի՛ երբեք զօրասցին ընդդէմ ինձ թշնամիք իմ, և ո՛չ երկեայց 'ի չարէ զի դու Տէր ընդ իս ես, և այսմիկ սրբազնութեան ինձ սիրով մերձ ես։ Ո՜ համեստագոյնեդ, որ ասացեր եկայք առ իս ամենայն աշխատեալք և ծանրաբեռնեալք և ես հանգուցից զձեզ. ողորմեաց ինձ, զի թեթևացայց 'ի ծանրութենէ մեղաց իմոց. և այսու երկնային կերակրով հանգո՛ զքաղցեալ և զլքեալ հոգի իմ։ Ո՜ ամենողորմ. որ գթացար 'ի վերայ ժողովրդեանն և հրաշալի զօրութեամբ զամենեսեան յագեցուցեր, ողորմեա՛ ինձ. զի մի նքթիցիմ 'ի ճանապարհի, վրիպելով 'ի յերկնային կերակրոյդ. Ո՜ ամենաառատ, որ ետուր մեզ զհացդ պարարտ, որ տայ զվայելչութիւն թագաւորաց, և կերակրես զմեզ 'ի յեբբիկամաց ցորենոյ, ողորմեաց ինձ, զի ճարպով և պարարտութեամբ լնասցի անձն իմ, և մի՛ մոռացայց ուտել

 զհաց

զհաց իմ, մի՛ գուցէ ցամաքիցի և նուաղէ
ցի սիրտ իմ։ Ով բարեգութ որ զմեղ յոր
դորս առ 'ի ճաշակել զքեզ ասելով. մար
մին իմ ճշմարիտ կերակուր է, և արիւնն
իմ ճշմարիտ ըմպելի, ողորմեա ինձ, և
տուր ինձ զհացս զայս և զըմպելիս արժա
նապէս ճաշակել, զի մի՛ միասանգամ քաղ
ցեցայց և ծարաւեցայց։ Ով խոնարհագու
նեղ, որ ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս
ընտանեբար նստիլ և ուտել հաճեցար,
ասելով, ոչ է պիտոյ բժիշկ ողջոց այլ
հիւանդաց, ողորմեա, ինձ, զի և առ իս
մեղաւորս ագանիլ կամիցիս, և զանձն իմ
'ի հիւանդութենէ բժշկեցես։ Ով ամենա
բաղձալի, որ ցանկանալով ցանկացար նախ
քան զչարչարելդ ուտել զայս պասեքս ընդ
աշակերտս քո, ողորմեա ինձ, զի ո՜չ փա
փաքի եղջերու յաղբերս ջուրց այնպէս
փափաքի անձն իմ առ քեզ Տր։
Ով ամենամաքուր որ կամելով հաստա
տել զայս սրբազնութիւն, նախ զոտս աշա
կերտաց քոց լուացեր, առ 'ի ուսուցանել
մեզ ճաշակողացս զմաքրութիւն հարկա
ւոր, ողորմեա ինձ, և առաւել լուա զիս
յանօրէնութենէ իմմէ, և 'ի մեղաց իմոց սր
բեա զիս։ Ով քաղցրահայեաց, որ զծառն
կենաց 'ի մէջ դրախտի եկեղեցւոյ քոյ տըն
կեցեր, 'ի բժշկութիւն մեր ցաւոց, ողորմեա

ինձ, զի զպտուղ կենաց և անմահութե՟ անտի ընկալայց, և նորոգիցի ոպ՟ արծուի մանկութիւն իմ։ Ո՜վ ամենապարգև որ ըղ քեզ մեզ ետուր ծնանելով յընկերակցութի, սեղանակից ելով 'ի ճաշակումն, մեռանելով 'ի փրկանս, և թագաւորելով յապա տալոցես 'ի հատուցումն, ողորմեաց ինձ, զի փոխանակ այսքան բարերարութեցդ օրհնեսցէ զքեզ անձն իմ յամ՟ ժամ, և ամ՟ ոսկերք իմ զանուն տե՟ քո։ Ո՜վ ճշմարտագունեղ, որ զքեզ տալով 'ի կերակուր և յըմպելի, ասացեր, այս է մարմին իմ որ վս՟ ձեր բաշխի, և այս է արիւն իմ որ վս՟ ձեր հեղանի, ողորմեաց ինձ, զի մի երկմտեցայց 'ի հաւատոց քոց, և 'ի բանս սրբազանի բերանոյ քոյ․ յորում ոչ գտաւ երբէք նենգութի՟։ Ո՜վ քահանայ յաւիտեան, և հովիւ բարի, որ զքեզ 'ի վր՟ սեղանոյ խաչին մատուցեր պատարագ․ և եդիր զանձն քո 'ի վր՟ ոչխարաց քոց, ողորմեաց ինձ, զի մոլորեցայ ես ոպ՟ զոչխար կորուսեալ խնդրեա զծառայ քո, և բարձ զիս 'ի վր՟ ուսոց քոց, և ժամանեցո 'ի հօտ քո տր՟։ Հոգիդ տր՟ ած՟, որ զխորհուրդ մարդեղութե՟ տն՟ մերոյ յի՟ քի՟ հրաշալի զօրութբ՟ ածութեդ՟ գործեցեր յարգանդի կուսին, ողորմեաց ինձ, զի և ես զնոյն տրն՟ և զածն՟ մաքուր սրտիւ յայսմ

 սրբազ

սրբազնութե ներհաւատայցեմ, և գործովք
սրբութե յայտնապէս ցուցանիցեմ։
Ս՛ Երրորդութիւն մի ած, որ բանաս ըզ
ձեռն քո և լցուցանես զմմ կենդանի ողոր
մեաց ինձ, զի զօրութբ հացիս այսորիկ
որ հաստատէ զսիրտս մարդկան, գնացից
ընդ անապատս այս մինչև հասից 'ի լեառն
ած։ Սբ Երրորդութիւն մի ած, որ որդւոցն
իսրայէլի զգառն զատկական 'ի յօրինակ
փրկչին մերոյ ուտել հրամայեցեր, ողոր
մեաց ինձ, զի քանիցս անգամ ճաշակիցեմ
զսրբազնութիս զայս, զգործկեցութե ի
մոյ յիշէցեմ։ Սբ Երրորդութիւն մի ած. որ
զորդիսն իսրայէլի մանանայիւ կերակրե
ցեր յանապատին, ողորմեաց ինձ, զի որ
բեալ զսենեակ սրտի իմոյ ճաշակեցից զճշ
մարիտ մանանայն և տեսից զի քաղցրէ տր։
Սրբուհի կոյս մարիամ, որ միայն օրհնեալ
դես 'ի կանայս, և ընտրեցեալ 'ի վեհագոյն
խորհուրդ տէրունական մարդեղութե,
բարեխօսեա վն իմ, զի և ես անարժան
ծառայ քո զորդիդ քո միածին մաքուր
մտօք յայսմիկ սրբազնութե վերընդունել
կարիցեմ։ Ամ սբ հրեշտակք և հրեշտակա
պետք որք տն ձեռուամ վն մեր մարդա
ցելոյն երկիրպագանէք. բարեխօսեցէք վն
իմ. զի և ես զհոտցս զայս հրեշտակաց ար
ժանայցէս միշտ պատուիցեմ, և երկրպագ

մամբ ճաշակիցեմ։ Սբդ յովսէփ, որ 'ի
փեսայութեն մարիամու, և սնուցիչ քն այ
ընտրեցար, բարեխօսեա վս իմ, զի և ես
երկոցունց փութոյ պնտութբ սպասաւո
րել կարիցեմ, և ս առաւել զ.քս 'ի սրբազ
նութեն այսմիկ ըստ արժանւոյն պաշտի
ցեմ։ Սբ սիմէոն, որ երկարաձիգ ակնկա
լութբ և սաստիկ բաղձանօք զմեսիայն տե
սանել ցանկացար, բարեխօսեա վս իմ, զի
և ես ջերմեռանդութբ փափաքեցից տե
սանել զ.քս 'ի փառս, և 'ի սրբազնութեն
այսմիկ քացրալէր սրտիւ ողջագուրիցեմ։
Բ.մ սբ մարգարէք և նահապետք որ զա
նազան օրինակօք յառաջագոյն կերպագ
րեցիք զսրբազնութն պատարագիս, բարե
խօսեցէք վս իմ, զի զորդին այ սրբութբ
պաշտիցեմ յայսմիկ սրբութեն, և մաքուր
սրտիւ ըմբռնել կարիցեմ։ Բ.մ սբք անմեղ
մանկունք, որ նորածին քն զնորաբողբոջ
մարմինս ձեր 'ի նուէրս ընծայեցիք, բա
րեխօսեցէք վս իմ, զի և ես ընդ սրբազնու
թեն այսմիկ զանձն իմ այ պատարագ կեն
դանի մատուցանել կարիցեմ։ Սբ յոհան
նէս մկրտիչ։ որ ողջունեցեալ 'ի քէ, և
յամէն օրհնեցելոյ մօրէ նր խաղացեր յո
րովայնի մօր քո բարեխօսեա վս իմ, զի և
ես ուրախ մտօք առաջի սեղանոյ այ առ
ած որ զուարճացուցանէ զմանկութն իմ։

 Սբ

Ս՟ր պետրոս գլուխ առաքելոց, որ զՔ՟ս
որդի Ա՟յ կենդանւոյ դաւանեցար, և հօ
վիւ ոչ խաբրաց նորին կարգեցար, այլ և
զբանալիս արքայութե՟ ՚ի նմանէ ընկալար,
բարեխօսեա՛ ինձ, զի և ես զնա ՚ի սրբազնու
թե՟ այսմիկ Ճշմարիտ որդի Ա՟յ դաւանեցից։
Ս՟ր պօղոս, անօթ ընտրութե՟, և յափշ
տակեցեալ ՚ի յերրորդ երկինն յաղագս տե
ղեկանալոյ խորհրդոցն երկնայնոց, բարե
խօսեա՛ վ՟ս իմ զի նախ քան զմատչիլն իմ
՚ի սոսկալի խորհուրդ մարմնոյ և արեան
Տ՟ն զգուշութբ փորձիցեմ զանձն իմ։
Ս՟ր յովհաննէս սիրելի աշակերտ Տ՟ն որ
անկար զլանջօքն յն ողորմեաց ինձ, զի ՚ի
մատչելն իմ առ Ք՟ս փրկիչն իմ ներ սրբազ
նութե՟ այսմիկ, զմայլեցի՟մ երկնային խն
դութբ։ Ա՟մ ս՟րբ առաքեալք, որք ՚ի վեր
ջին ընթրիսն ՚ի Ք՟սէ փրկչէն ձերմէ ա
ռիք զիշխանութի՟ սրբազնագործելոյ զս՟րբ
խորհուրդս զայս բարեխօսեցէք վ՟ս իմ,
զի մաքրեալ զխիղճ մտաց իմոց մատչի
ցիմ ՚ի հաղորդութի՟ Ա՟ծայնոյ խորհրդոյս։
Ա՟մ ս՟րբ մարտիրոսք որք Ք՟ի թագաւորին
մարտիրոսաց ընծայեցիք զկեանս ձեր, բա
րեխօսեցէք վ՟ս իմ, զի հոգևոր մարտիրո
սութբ մեռուցանելով զանձն իմ մատու
ցից զնոյն Ա՟յ պատարագ կենդանի ՚ի հոտ
անուշից։ Ա՟մ ս՟րբ քահանայապետք և խոս

տովա

տովանօղք, որք իբրև հազարապետք խո
րոյն ա̄յ, սրբութ̄բ կատարէք զքահանայա
գործութ̄ն, բարեխօսեցէք վ̄ն իմ, զի ըղ
գործ հաւատարիմ քրիստոնէի արիաբար
կատարիցեմ: Ո՜վ ս̄րբք միակեացք և անա
պատականք, որք երկնային մանանայիւ և
կենդանի հացիւ սնուցէք զանձինս ձեր,
բարեխօսեցէք վ̄ն իմ, զի զհեշտութիւնս
աշխարհիս արհամարհելով, միայն ցան
կացայց երկնային կերակրոյն: Ո՜վ ս̄րբ կու
սանք, որք ժուժկալութ̄բ և ողջախոհու
թ̄բ մատուցիք զանձինս ձեր պատարագ
փեսային ձերում երկնաւորի, բարեխօսե
ցէք վ̄ն իմ, զի 'ի ձեռն կուսաբողբոջ գի
նւոյն, զնախանձ ողջախոհութ̄ն արբիցեմ:
Ո՜վ ս̄րբք ընտրեալք ա̄յ, որք արդէն 'ի հայ
րենիսդ զմայլիք սիրով հացին երկնայնոյ,
բարեխօսեցէք վ̄ն իմ, զի և ես զօրացեալ
նովաւ ժամանիցեմ առ ձեզ, և յագիցեմ
'ի պարարտութենէ տանն ա̄յ:

Ողջոյն առ արքայական մարմին և արեանն տեառն·

Ա̄ծ, որ մեզ 'ի ներքոյ սքանչելի խոր
հրդոյս զյիշատակ չարչարանաց քոց թո
ղեր, շնորհեա՛ աղաչեմք, այնպէս զսուրբ խոր
հուրդս մարմնոյ և արեան քոյ պաշտել,
ո̄պ զի զպտուղ փրկութ̄ն քոյ 'ի մեզ միշտ
զգայցեմք, որ կեաս և թագաւորես 'ի մի

 ութ̄ն

ութեն հոգւոյն սրբոյ ա̃ծ 'ի յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն.

Աղօթք առ ա̃ծ վասն հաղորդութեան.

Քաղցրագունեդ ա̃ծ արարիչ և փրկիչ անձին իմոյ, վշտանամ սրտի մտօք, զի մերթ բարկացուցի զքեզ տ̃ր իմ և ա̃ծ իմ, զոր պարտէր ինձ սիրել քան զա̃մ ինչ, զի ամենաբարի ես, և զբազում բարութիւս արարեր առ իս. և աւաղ զի ես եղկելի և ապերախտ մեղաւորս հատուցի քեզ զչար փոխանակ բարեաց։ Այց դու տ̃ր քաւիչ լեր մեղաց իմոց, քան զի այժմ հաստատապէս ուխտեմ ոչ ևս զայրացուցանել զքեզ. և փախչիլ 'ի բնաւից պատճառաց մեղանչելոյ. Նմին իրի և այժմ առ այս խորհուրդ մատչիլ ցանկամ, զի 'ի սէր քո հաստատեցիմ, և ընդդէմ ա̃մ պատճառաց մեղանչելոյ ամրանայցեմ, զի դու յիս և ես 'ի քեզ մնացից։ Արդ բաղձամ ով ա̃ծ իմ, մատուցանել քեզ ընդ սրբազան քահանայից զպատարագ գովութեն, 'ի փառս անուան քոյ սրբոյ, զի զի՞նչ կայ իմ բնաւ յերկինս, և 'ի քէն զինչ խնդրեցից յերկրի, զի դու ես բաժին ժառանգութեն իմոյ և բաժակի իմոյ. դու ես որ այսրէն դարձուցանես զժառանգութիւն իմ յիս։ Դու տ̃ր արժանի ես վ̃ն գերազան

 ցութեն

ցութեն իմաստութեն և կարողութեն քոյ
ընդունիլ զօրհնութի զփառս և զպատիւ
յա՟մ արարածոց. վ՟ն այսորիկ խոստովան
եղէց քեզ տ՟ր բոլորով սրտիւ իմով, և փա
ռաւոր արարից զանուն քո յաւիտեան.
մատուցից քեզ զպատարագ օրհնութե,
և կատարեցից քեզ բարձրելոյդ զուխտ
իմ, 'ի յաւիտեան:

() ինչ հատուցից տ՟ն ընդ ա՟մի զոր ետ
ինձ, որ քաւէ զա՟մ անօրէնութիս իմ, և
պսակէ զիս ողորմութբ և գթութբ, որ
լնու 'ի բարութե զցանկութի իմ, և մար
դասիրապէս խնամէ զհոգի և զմարմին իմ,
անարժան եմ ես համայնից գթութեց
քոց, զի մեծ եղև 'ի վ՟ր իմ ողորմութի քո:
Դու արարեր և ստեղծեր զիս, և նորոգե
ցեր 'ի ձեռն որդւոյ քոյ միածնի, և մինչև
ցայսօր պահպանեցեր գոլով անկարօտ բա
րեաց իմոց: Արդ ահա որդիդ քո սիրե
լի զոր քեզ հօրդ երկնաւորի մատուցա
նեմ 'ի գոհութի, զի ոչ կարեմ զպատուա
կանագոյն ինչ առաւել քան զայս վերըն
ծայել քեզ. ընդ որ դու հաճեցար:
Դու հրաւիրես զիս 'ի մեծապայծառ
հարսանիս քո, և ես եղկելիս զինչ արա
րից, զի մերկ եմ և աղքատ ոչ ունելով
զհանդերձ հարսանեաց. և գիտակ եմ
իմոց մեղանաց որովք մանաւանդ բարկու
թե

թէ քան թէ շնորհաց եմ արժանի։ Ահա
միջնորդն մ՟յ և մարդկան, յ՟ս ք՟ս որդիդ քո,
զսա վ՟ ընծայեմ քեզ որ ոչ արար զմեղս,
այլ եղև քաւութիւն մեղաց մերոց, և լուաց
զմեզ արեամբն իւրով, ո՟ր նայեաց յերեսս
ք՟ի քոյ, և տես թէ զորքանս ի կեանս իւր
զաշխատութիւնս ՚ի չարչարանս իւր զտան-
ջանս ՚ի մահուան ի բում զցաւս, վ՟ մեր
կրեաց։ զայս ա՟ծ մատուցանեմ քեզ ՚ի բա-
ւականութիւն մեղաց իմոց, և զայս ՚ի
ձեռն սրբութեան այսօրիկ, զի սովա-
մարդասիրապէս ներիցես յանցանաց իմոց։
և մի՛ վրէժ խնդիր լինիցիս մեղաց իմոց։
Տէ՛ր ա՟ծ փարթամ ես ՚ի բարիս, և առատ
՚ի պարգևս, և յորմէ և որով, և յորում ա՟մ
ինչ է, իսկ ես եմ աղքատ և տնանկ. բայց
զինչ է զոր ո՛չ շնորհիցես ինձ, որով հետև
մեզ պաղատելոյն համայնից շնորհաց. զմիա-
ծին որդիդ քո, և հանդերձ նովաւ զա՟մ
բարիս մի անգամայն մեզ շնորհեցեր. ՚ի
դմա զա՟մ գանձս շնորհաց, բարութե՟ն,
և իմաստութե՟ն գումարեցեր, զի եղիցի ա-
ռատ առ ամենեսեան։ Արդ զդա մա-
տուցանեմք քեզ, զի դովաւ որ բարեխօս
է վ՟ մեր և լցեալ լինի առ լաւութե՟ն իւ-
րում, տայցես եկեղեցւոյ քում զա՟մն
և զխաղաղութիւն, արդարոց զտևողութիւն,
մեղաւորաց զթողութիւն, ննջեցելոց զհան-

գիստ

գիտա, և տայր զկեանս յաւիտենականս, Մինչ եկն Տ՛ր փրկիչ աշխարհի, որ եկիր զմեղաւորս կեցուցանել. և ասացեր, եկայք առ իս ամ՛ աշխատեալք, և ծանրաբեռնեալք, և ես հանգուցից զձեզ. ահա ես մեղաւորս առ քեզ գամ համարձակեմ, զի առ ամ՛ է առ քեզ փրկութի՛ւն. Գ՛ամ առ քեզ, զի եթէ 'ի բաց կայցեմ 'ի քէն, մոլորեցայց ոչ՛ զոչխար կորուսեալ, բայց դու հովիւդ բարի, որ եդիր զանձն քո 'ի վ՛ր ոչխարաց քոց, որ եկիր 'ի խնդրել և կեն՛ցուցանել զկորուսեալսն, խնդրեա՛ զծառայ քո Տ՛ր, զի զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ. Գ՛ամ առ քեզ բազում գանիւք վիրաւորեալ և չարաչար խոցոտեալ, այլ դու Տ՛ր եթէ կամիս, կարող ես զիս բժշկել. զի դու գիտես թէ հիւանդաց պիտոյ է բժիշկ. Դ՛ու ես սամարացին, հոգւոց մերոց ճշմարիտ բժիշկ որ զցաւս մեր բարձեր. դու ես որ ետուր 'ի դեղ հոգւոյս իմոյ զխորհուրդ պատուական մարմնոյ քոյ. Ա՛րդ ողորմեաց ինձ Տ՛ր, և բժշկեա՛ զանձն իմ, զի մեղայ քեզ. պատարագ քո է հոգի խոնարհ, զսիրտ զղջացեալ և խոնարհեցեալ ոչ արհամարհես. Ոսանաւ ընապէս մատուցանեմ քեզ. զի և զպատարագ պատուական մարմնոյ և արեան քոյ համարձակագոյն նուիրեցեմ. արդ դու

խզեա՛

խղճամ զկապեալս մեղաց իմոց. քանզի այս
պէս մատուցից քեզ զպատարագ օրհնու
թեան, և զանուն քո տէր կարդացից 'ի յաւի
տեանս յաւիտենից. Ամէն.

Նորգ սրբոյն Ներսիսի առ սրբոյն Հոգւոյն

Երկրպագեմ տենչմամբ սրտի Աստուածութեան.
ստուգիւ ծածկեալ զգալի ձևօք յայսմ
խորհրդեան.
Քեզ խոնարհի սիրտ իմ բոլոր ողջ արժանի.
զի զքեզ տեսեալ ոչ հանդարտի քոյդ մե
ծութեան.
Տեսաք և քիմք քև սխալին ընդ շօշափման.
բայց լսելեօք հաւատալի լինի միայն.
Սոյդ հաւատամ զորինչ ասաց Ած ըն բանն.
քան զոր ոչ ինչ է ստուգագոյն ճշմար
տութեան.
Ի խաչին էր Ածութիւն անյայտ միայն.
իսկ աստ թագչի և մարդկութիւն համանա
գամայն.
Բայց հաւատով խոստովանիմ ես զեր
կոսեան.
Խնդրեմ զհայցեալն աւազակին գործով
զղջման.
Ո՛չ շօշափեմ ո՛պ Թովմաս երկբայական.
այլ հաւատամ զՏէր և Ած հաւատական.
Տուր ինձ 'ի քեզ զհաւատ ունել յաւե
ժական.

'ի քեզ յուսալ և զքեզ սիրել քան զա̃մ․
Մ՛վ յիշատակ մշտակառոյց ա̃ն մահուան․
հաց կենդանի կենդանարար ազգի մարդ-
կան․
Շնորհեա՛ մտաց իմոց 'ի քեզ կեալ ան-
սասան․
և ըղ քեզ քաղցր միշտ իմանալ 'ի յաւիտեանս․
Մ՛վ հաւատոյս գործակցութ բանդ հայ-
րական․
զիս անմաքուրս մաքրեա՛ ցօղով քոյոյ ա-
րեան․
Որոյ կաթիլ մի 'ի սկայպէս է բաւական․
փրկել զաշխարհ 'ի յանցանաց միանգամայն․
Յոր այժմ հայիմ ծածկեալդ յս̃ 'ի ս̃ւ-
սեղան․
մաղթեմ 'ի քէն տալ ինձ յորում տենչամ
այ̃քան․
Զքեզ տեսանել բացերեսօք դէմ յան-
դիման․
և երանի լինել փառօք քոյդ տեսութեն․

E
D
C
G
A

Յաւուր Ուրբաթու.

Յաղագս տնօրէնութեան նշանաց և չարչարանաց տեառն Որդւոյ այ̅ քի̅·

Երկրպագեմ քեզ Ք̅ս արքայդ իմ և ազգաց · իշխան թագաւորաց երկրի, և տ̅ր հանուրց էակաց, և զպատարագ օրհնութե մատուցանեմ փոխանակ բազում բարերարութե քոյ զոր առ մեզ ցուցեր, առ սերմն վատթար, և առ որդիս կորստեան ։ Մինչ տակաւին էաք թշնամիք քո, յիշեցեր զողորմութիւ քո, տեսեր զնեղութի ժողովրդեան քոյ, և շարժեալ 'ի քաղցրութե սիրոյդ զմտաւ ածեր խորհիլ 'ի վր̅ մեր ըզ խորհուրդ խաղաղութե և փրկութե ։ Սակաւ 'ի մէնէր սիրոյ քում առ 'ի կատարել զգործ փրկութե մերոյ զքերովբէ ա̅ն կամ զսերովբէ, և կամ զմի ոք 'ի հրեշ

տակաց

տակաց սահմանել, ուստի ինքդ առ մեզ
գալ հաճեցար պատուիրանաւ հօր, որ
զսաստկագոյն սէրն 'ի քեզ փորձիւ տեսաք։
Ո՛վ անչափելի պատուոյ և մեծարանաց
արժանի տ̃ր, ա̃ծ անբաւափառ գոլով,
որդն անարգ լինիլ ո՛չ խորշեցար։ Ի. ծ̃ բը
նաւից գոլով, ծառայակից ծառայից
երևիլ կամեցար։ Փոքր թուեցաւ քեզ
մեզ հայր և տ̃ր անուանիլ. այլ և եղբայր
և բարեկամ մեր լինիլ և գոլ հաճեցար։
Ո՛ր չափ զքէն գոհանալ պարտական եմ
ես, զի զճանապարհ ուղիղ և բարի ինձ
և ա̃մ հաւատացելոց առ 'ի դիմել յարքայ
ութի̃ն քո յաւիտենական ցուցեր և յայտնե
ցեր, զի եթէ դու նախ քան զմեզ քոյով
երկրպագելի կենցաղավարութե̃դ ո՛չ էիր
յառաջեալ և ուսուցեալ, ո՛վ իշխէր կամ
համարձակիւր հետևիլ։

Ո՛հ թէ որքան 'ի բացեայ և տարանջատք
ա̃ծային յարքայութե̃ քումմէ, եթէ 'ի քոյս
մեծապայծառ օրինակս ո՛չ հայէին և ակ
նարկէին։ Ի. հա զկնի լուելոյ զայս քանս
քոյս նշանս և զվարդապետութի̃ս, տակս
ւին հեղգամք, զինչ լինելոց էր մեզ, եթէ
ո՛չ ունէաք զլոյս հետևելոյ քեզ։

Արդ շնորհեա ինձ տ̃ր քեզ հետևիլ. կե
դու ես ճշմարտութի̃ և իմաստութի̃ յա
ւիտենական. զի որ ընդ քեզ խորհի նա

ո՛չ

ո՛չ երբէք սխալի, զի դու ո՛չ խաբիլ կամիս, և ո՛չ խաբել կարես, որ հետևի քեզ, ո՛չ երբէք մոլորի, զի դու ես Ճանապարհ, յաւիտենական. և որ մերձենայ առ քեզ, ո՛չ երբէք մեռանի, զի դու ես կեանք յաւիտենական. և երանի թէ 'ի յիս բնակեիր, զի միշտ ընդ քեզ կենդանի լինէի, և երջանկութե՟ քով յաւիտենականիւ ըզմայլէի։

Սէրով հառաչելոյ շտեմարանն աղօթիցն Տէրունական հաւատարմացն քրիստոնէ.

Հայր մեր որ յերկինսդ ես։

Քաղցրագունեղ Հայր մեր յ՟ք՟ս, որ զմեզ զորդիս բարկութե՟ և կորստեան, 'ի յանցաւորութե՟ առաջին ծննդեանն ադամայ վերստին ծնար որդիս այ՟, և ժառանգս կենացն յաւիտենականաց արարեր զմեզ արեամբ քով. մինչ զի իրաւի Հայր հանդերձելոյ յաւիտենին կոչիցէ զքեզ մարգարէն. այսինքն, Հայր, և Նոր արարչագործ, կամ վերստին ծնօղ, ուստի մեք զքեզ Հայր նորոյ և անլուր սիրոյ Ճանաչեմք, պաշտեմք, և երկիրպագանեմք։ Եւ ահաւասիկ թէ զի ո՛րդ իցես Հայր բարի և խնամածու որդւոց քոց, այսու բաւականապէս յայտնի ցուցանես, զի զկերպ ա

ղօթելոյ

գոլթելոյ և զբանս պատեհս մեզ յանդի ման կացուցանես, որովք դիւրաւ զոր ինչ և խնդրիցեմք 'ի քէն, կամ 'ի հօրէ քումմէ յանուն քո, առնուլ կարիցեմք։

Ս̄բ եղիցի անուն քո։

Յս̄ քահանայապետ որ յաւուրս քո հաճոյ եղեր ա̄յ, և գտար արդար, և 'ի ժամանակի բարկութե̄ եղեր հաշտարար, ոչ 'ի ձեռն այլոյ իրիք զոհի, այլ արեամբ քով մտեր միանգամ 'ի սրբութի̄ս սրբոց։ Վ̄ան զի այդ պիսւոյդ վայելէր լինել մեզ քահանայապետ, որ ես ս̄բ, անմեղ, անարատ, զատեալ 'ի մեղաւորաց, որում ոչ էր հանապազ հարկ ո̄պ այլոց քահանայապետիցն, նախ վ̄ս իւրեանց մեղացն պատարագս մատուցանել, և ապա վ̄ս ժողովրդեան։ Ահա ս̄բ ես և ս̄բ է անուն քո, քան զի այսպէս և 'ի ծննդեան քում, մանաւանդ և նախ քան և զծնանիլդ քարոզիս 'ի հրեշտակաց, և հայր քո յաւիտենական ետ քեզ անուն, որ 'ի վեր է քան զա̄մ անուն, զի յանուն քո կրկնիցի ա̄մ ծունր, և յարևելից մինչև 'ի մուտս արևու օրհնեալ է անուն քո։ Տ̄ր, զինչ մատուցցուք սրբութե̄ անուան քոյ մեք անարժանք որդունքս երկրի, որով հետև անուն քո ըստ ինքեան ամենաս̄բ է, պատուեսցուք, գովեսցուք, փառաբանեսցուք, և հռչա

կեսցուք

կեցուք 'ի յաւիտեան ։ Դու հրամայես ասելով եղերուք ս՟բք, զի ես ս՟բ եմ․ ով զմեզ ս՟բս և մաքուրս արասցէ կյղացեալս յանմաքուր սերմանէ, եթէ ոչ դու քահանայ յաւիտեան, սրբարար Տ՟ր․ որ սրբեցեր զմեզ, և մատնեցեր զանձն քո վ՟ն մեր պատարագ, և զենումն Տ՟ր, զի սրբեցես քեզ զեկեղեցի անարատ և ամբիծ․ Արեամբ ս՟բ արա զմեզ ճշմարտութե՟, զի և մեք ս՟բ արասցուք զանուն քո՝ և այսպէս լուսաւորեսցի լոյս մեր առաջի մարդկան զի տեսեալ զգործս մեր փառաւորիցեն զքեզ և զհայր քո որ յերկինս է ։

Եկեսցէ արքայութի՟ն քո ։

Ո՟վ թագաւոր մեծ 'ի վեր քան զամ՟ թագաւորս երկրի թագաւոր փառաց, որ եկիր հեզութե՟ և խոնարհութե՟, ոչ ահաբեկելով մեծութե՟ քոյոց փառաց, կամ իշխանութե՟դ, այլ զողորմելիս սփոփելով մարդասիրութե՟ ։ Ունեալ 'ի թագաւորական զարմէ թագաւորես 'ի վ՟ր տանն յակոբայ և թագաւորութե՟ քոյ վախճան մի՛ լիցի․ արքայութի՟ քո չէ յայսմ աշխարհէ այլ սակայն կացեալ առաջի դատաւորին․ զթագաւորութի՟ քո ոչ թագուցեր․ նա և 'ի վ՟ր խաչին զարքունական վերնագիր կրեցեր․ Եւս փառօք և պատուօք պսակեաց զքեզ հայրն յաւիտենական․ և տո

ւաւ

ւաւ քեզ իշխանութի յերկինս եւ յերկրի։ Մարդ թագաւոր թագաւորաց ամենաբարի, արքայութի քո այժմ է շնորհաց. եւ ապա եկեսցէ արքայութի քո փառաց 'ի վր մեր, քաւ եւ մի լիցի, թէ ոչ որդիք ժառանգք արհամարհիցեմք զքեզ թագաւորդ մեր. այլ փարեսցուք զքեւ զի դու արքայդ խաղաղարար թագաւորիցես 'ի վր մեր, զի արդարութբ եւ մարդասիրութբ հաստատեալ է աթոռ քո։ Սրբեա լուսեա ուղղեա եւ թագաւորեա 'ի վր մեր իբր ամբրաւ ամբք քեզ հնազանդեցելոց. եւ տիրեա 'ի մէջ թշնամեաց քոց, եւ հովեա զնս գաւազանաւ երկաթեաւ, ոչ զի մեք զերծեալք 'ի ձեռաց նց ծառայիցեմք քեզ սրբութբ եւ արդարութբ զամ աւուրս կենաց մերոց։

Եղիցին կամք քո։

Տէր իմ եւ վարդապետ, որ եկիր առնել եւ ուսուցանել զկամս հօր քո։ Տր ես ծառայ քո եմ, որդի աղախնոյ քոյ, որզինչ կամիս զի արարից, զի պատրաստ է սիրտիմ, պատրաստ է առնել զոր ինչ եւ հրամայիցես, պատրաստ է եւս փախչել, յորմէ եւ արգելուցուս։ Գիտեմ, թէ ոչ ամ որ ասէ քեզ Տր Տր, նա հաճոյ է քեզ, այլ որ պահէ զպատուիրանս քոյս։ Տէր վարդապետ ողորմեաց ինձ, եւ ուսո

ինձ

ինձ առնել զկամս քո, զի մի՛ գիտելով
և ոչ առնելով արժեիցեմ զգան բազում։
Տուր ուրեմն զոր հրամայես, և հրամայ
եա՛ զոր կամիս։

Օ հաց մեր հանապազորդ։

Յ՟ս հովիւ բարի, որ իջեր 'ի յերկնից այց առնել ոչխարաց քոց, ո՟պ հովիւ այց առնէ հօտի իւրում. այլ և արածես ըզ խաշինս քո 'ի վ՟ր պարարտ արօտի, փոխանակ ճաշակելոյ 'ի կաթանէ և 'ի մսոյ նոցին դու մարմնով և արեամբ քով սնուցանես զնո՟, և զանձն քո դնես 'ի վ՟ր ոչխարաց քոց։ Արդ ով հովիւ բարի, մոլորեցայ ես ո՟պ զոչ խար կորուսեալ, և շրջիմ ընդ անկոխ ճանապարհս ոչ գտանելով զարօտ, խնդրեա՛ դու զծառայ քո, և եդեալ 'ի վ՟ր ուսոց քոց կացո՛ 'ի տեղւոջ արօտականի, ուր զխս յառաջագոյն զետեղեցեր, և ինձ ինչ ոչ պակասեսցի, ո՛չ ըստ հոգւոյ և ո՛չ ըստ մարմնոյ. վ՟ս մարմնոյ իմոյ հանես զհաց յերկրէ, և վ՟ս հոգւոյ իմոյ պատրաստես զհացն երկնային, զի մի՛ նքթիցիմ 'ի ճանապարհի։

Թող մեզ զպարտիս մեր։

Յ՟ս փրկիչ ամենաբարեգութ, որ սիրեցեր զմեզ, և մատնեցեր զանձն քո վ՟ս մեր, զի զմեզ փրկեսցես յա՟մ անօրէնութէ, և սրբեսցես քեզ ժողովուրդ ընդունելի։

Զրի վաճառեալք էաք, և առանց գան
ձուց սնոտեաց փրկեցաք. գնեցաք գնովք
մեծագունիւք, բայց ոչ ապականացու ար
ծաթեղինօք կամ ոսկեղինօք, այլ պատուա
կան արեամբ քով: Արդ թող մեզ զպար
տիս մեր, որոց սակս զայս քան մեծագոյն
ի՞նչ հատուցեր, և եթէ դու զանօրէնու
թիս քննես, ո՞ կարէ կեալ. զի ոչ ոք է որ
փրկէ, և ոչ որ ապրեցուցանիցէ. քանզի
ոմ է բաց 'ի քէն որ թողուցու զմեղս, ոչ
եղբայր, և ոչ մարդ, զի 'ի քէն է ողոր
մութին, և առատ առաջի քո փրկութին.

Եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն.

Ո՜վ կեցուցիչ և բժիշկ բազմագութ, որ
եկիր յաշխարհ զմեղաւորս կեցուցա
նել. որ զտկարութիս մեր բարձեր, և զզ
ցաւս մեր ճշմարտապէս կրեցեր. դու գո
լով ամենևին ազատ 'ի մեղաց, և անփորձ
'ի չարեաց, փորձանաւորաց չարչարակից
եղեր, ասելով թէ ոչ են պիտոյ բժիշկք
ողջոց այլ հիւանդաց: Արդ ահա՛ բազ
մութիւք հիւանդացս ակնունիմք առ 'ի քէն
առողջութիւն. տեսանես թէ ո՞պ անզօրք և
տկարք եմք, ոչ ընդդիմանալ չարեաց կա
րեմք, և ոչ հեռանալ բարեաց, զի միտք և
խորհուրդք սրտից մերոց խնամով 'ի չարիս
դիւրաշարժք են. և թէպէտ հոգիք մեր
յօժարք են, բայց մարմինք մեր տկարք.

 Դու

Դու ուրեմն փրկիչ կեցո զմեզ, դու եր
կնայինն բժիշկ զօրացո զմեզ. դու գթած
սամարացին օգնեա անկելոցս 'ի ձեռս ա-
ւազակաց. դու խնայեա տկարացս 'ի գործս
առաքինութե. և եկ և բժշկեա զմեզ.

Բան փրկեա զմեզ 'ի չարէ.

Յս դատաւոր մարդասէր, որում զամ դատաստան ետ հայր, ոչ զի դատիցես զաշխարհ, այլ զի փրկեսցի քև աշխարհ յորժամ յայտնապէս եկեսցես ընդ ամպս երկնից զօրութբ և փառօք բազմօք, 'ի դատել զժողովուրդս քո. և 'ի հատուցանել իւրաքանչիւր ումեք ըստ գործոց իւրեանց, յայն ժամ քաւեա զիս, և մի մտանիցես 'ի դատաստան ընդ ծառայի քում, զի ոչ արդարանայ առաջի քո ամ կենդանի. մի սրտմտութբ քով յանդիմաներ զիս, և մի ըստ անօրէնութե իմում հատուցանիցես ինձ. յաւուր չարի փրկեա զիս 'ի չարէ զի մահ մեղաւորին չարէ, որ է անջատումն 'ի գերագոյն բարւոյդ. ո տայր ինձ յաւուր ահեղի այնմիկ ոչ լսել զձայնն զայն, երթայք յինէն անիծեալք 'ի հուրն յաւիտենական. քան զի առ քեզ մերձենալ ինձ բարի է, և գտնել առ քեզ զյոյս իմ.

Մաղթանք ննջեցելոց և չարչարելոց ...

Տր ողորմեա։ Բ. Տր ողորմեա։ Տր ողոր-

Հայր երկնաւոր տր̅, ողորմեաց մեզ։
Որդի փրկիչ աշխարհի տր̅, ողորմեաց։
Հոգիդ սբ̅ տր̅, ողորմեաց մեզ։
Սբ̅ երրորդութին մի տր̅, ողորմեաց մեզ։
Յս̅ յա̅մ ազգաց սպասեցեալ, 'ի հօրէ աշխարհ առաքեցեալ, և 'ի հոգւոյն սրբոյ յղացեալ, ողորմեաց։
Յս̅ բանդ մարմին եղեալ, և զկերպարանս ծառայի առեալ, ողորմեաց։
Յս̅ որ յարգանդի մօր քո առ յովհաննէս եկիր, և զնա զուարճացուցեր, ողորմեաց։
Յս̅ 'ի մարիամայ կուսէն ծնեալ. խանձարրօք պատեցեալ, 'ի մսուր եդեալ, 'ի կուսական ստեանց կերակրեցեալ. և հովուաց յայտնեցեալ, ողորմեաց։
Յս̅ ըստ օրինաց կամաւ թլփատեցեալ. 'ի մոգուց երկրպագեցեալ. 'ի տաճարին ընծայեցեալ. և 'ի գիրկս սիմէոնի գգուեցեալ ողորմեաց մեզ։
Յս̅ յեգիպտոս տարեցեալ, 'ի հերովդէէ 'ի մահ խնդրեցեալ, և 'ի նազարէթ սնուցեալ, ողորմեաց մեզ։
Յս̅ 'ի տաճարին 'ի մէջ վարդապետաց գտեցեալ. և ծնողացդ հնազանդեալ, ողոր։
Յս̅ 'ի յովհաննէ մկրտեցեալ. և 'ի յանապատի փորձեցեալ, ողորմեաց.
Յս̅ որ ընդ մարդկան շրջեցար. և զանարդ և զաղքատ աշակերտս ընտրեցեր, ողոր։

Յս̅

Յս̄ որ ամ̄ հիւանդաց ողորմութին շնոր
հեցեր, և 'ի լերինն առաջի հարցն այլա
կերպեցար, ողորմեաց։
Յս̄ որ ցաւակցելով 'ի վր̄ նմի, արտասուե
ցեր, և հեզութբ̄ յէմ մտեր, ողորմեաց։
Յս̄ որ նախանձու տանն ա̄յ զգնօղսն և
զվաճառօղսն արտաքսեցեր, ողորմեաց։
Յս̄ որ ընդ երեսուն արծաթոյ վաճառե
ցար, և 'ի լուանալ զոտս աշակերտացն խո
նարհեցար, ողորմեաց։
Յս̄ որ զզատիկն ընդ աշակերտսն կերեր,
և զմարմին քո մեզ 'ի կերակուր և զարիւն
քո յըմպելի շնորհեցեր, ողորմեաց։
Յս̄ որ յաղօթս կացեր, և 'ի տագնապի
զքրտունս արեան հեղեր, ողորմեաց։
Յս̄ 'ի հրեշտակէն զօրացար, 'ի յուդայէ
մատնեցար, 'ի յսպասաւորաց կապեցար, և
'ի յաշակերտաց քոց լքեցար և թողար, ող։
Յս̄ առաջի աննայի և կայիափայ կացու
ցար, 'ի յսպասաւորէն ապտակեցար, 'ի սուտ
վկայից չարախօսեցար, 'ի մահ դատապար
տեցար, և յերեսս քո զթուք ընկալար, ող։
Յս̄ կռփեցար, և 'ի տարապարտուց ատե
ցար, ողորմեաց։
Յս̄ որ զթիկունս քո ետուր 'ի հարուա
ծըս, և զծնօտս քո յապտակս, ողորմեաց։
Յս̄ 'ի պետրոսէ երիցս ուրանեցեալ, պի
ղատոսէ կապանօք մատնեցեալ, 'ի հերով
դէսէ

դէէ արհամարհեցեալ, և սպիտակ համ
դերձիւք պախարակեցեալ, ողորմեաց։
Ո՜ քան զբարութիւն անարգ. համարե
ցեալ. և անողորմաբար գան հարկեցեալ, ող.
Ո՜ պատժեցեալ վս̃ մերոց անօրէնութեց.
և իբրև զբոր ոտ համարեցեալ, ողորմեաց։
Ո՜ զգեղամիտ կարմիր զգեցեալ. պսակա
փշոց պսակեցեալ. և զեղէգն փոխանակ
գաւազանի ընկալեալ, ողորմեաց։
Ո՜ 'ի հրէից 'ի խաչ խնդրեցեալ. չարա
չար 'ի մահ դատապարտեցեալ, և կամացն
հրէից մատնեցեալ, ողորմեաց։
Ո՜ զխաչն բարձեալ. և իբրև զոչ խար
'ի սպանդ վարեցեալ, ողորմեաց։
Ո՜ զմուսեալ գինեաւ և լեղեաւ կերա
կրեցեալ, և մերկ 'ի խաչին բևեռեցեալ,
ողորմեաց մեզ։
Ո՜ որ սիրեցեր զմեզ, և արեամբ քով 'ի
մեղաց սրբեցեր, ողորմեաց։
Ո՜ որ փոխանակ մխիթարութե̃ն որ քեզ
առաջի կայր, յանձն առեր զխաչ. և ար
համարհեցեր զամօթ, ողորմեաց։
Ո՜ որ մատնեցեր զանձն քո վս̃ մեր պա
տարագ, և զենումն ա̃յ 'ի հոտ անուշից, ող.
Ո՜ ընդ անօրէնս համարեցեալ, և 'ի մէջ
երկուց աւազակաց խաչեցեալ, ողորմեաց։
Ո՜ արքունական վերնագրով 'ի խաչին
'ի պիղատոսէ պատուեցեալ, ողորմեաց։

Դու որ վասն թշնամեաց զհայր աղաչէցեր․ նախատինք մարդկան եղեր․ յանցաւորացն հայհոյեցար, և'ի հրէից անգոսնեցար, ող․

Դու որ 'ի խաչին 'ի զօրականացն ձաղեցար, և յաւազակէն նախատեցար, ողորմեա։

Դու որ աւազակին զղջացելոյ զդրախտն խոստացար, ողորմեա։

Դու որ զյոհաննէս մօր քում յորդիութն յանձնեցեր, ողորմեա։

Դու որ ասացեր առ հայր ընդէր թողեր զիս․ և զքացախն 'ի ծարաւին արբեր, ող․

Դու որ զամենայն գրեալսն զքէն 'ի խաչին կատարեցեր․ և զհոգի քո 'ի ձեռս հօրն աւանդեցեր, ողորմեա։

Դու որ գեղարդեամբ խոցեցար, և'ի կողէ քումմէ զարիւն և զջուր բղխեցեր, ողոր,

Դու զմեղս մեր մարմնով քով բարձեր 'ի վերայ խաչին, և վիրօք զմեզ բժշկեցեր, ողոր․

Դու 'ի խաչէն 'ի ջուցեալ, սուրբ կտաւօք պատեցեալ, և 'ի նոր գերեզմանի թաղեցեալ ողորմեա մեզ․

Դու որ զկնի մահուանն 'ի դժոխս իջեր, և զերամս արդարոց ազատեցեր, ողորմե․

Դու որ մեռար վասն մեղաց մերոց, և յարեար վասն զմեզ արդարացուցանելոյ, ողորմեա․

Դու որ 'ի յերկինս համբարձար, ընդ աջմէ հօր նստար, փառօք և պատուօք պակեցար, ողորմեա․

Դու

Յ̄ Թագաւոր Թագաւորաց և տ̄ր տէ
րանց, ողորմեաց։
Յ̄ որ պատրաստեցեր մեզ օթևանս 'ի
տան հօր քո, ողորմեաց։
Յ̄ բարեխօս մեր առ հայր, ողորմեաց։
Յ̄ որ զհոգին ս̄բ աշակերտացն քոց շը
նորհեցեր, ողորմեաց։
Յ̄ զկենդանիս և զմեռեալս դատելոց
ես, ողորմեաց։
Յ̄ որ իւրաքանչիւրոց ըստ գործոց իւ
րեանց հատուցանելոց ես, ողորմեաց։
Քաւիչ լեր։ Լ, երեա́ մեզ յ̄ս։
Յ̄ամ̄ չարէ փրկեա́ զմեզ յ̄ս։
'Ի յանկարծահաս մահուանէ, և 'ի յորոգայ
թից սատանայի. փրկեա́ զմեզ յ̄ս։
'Ի բարկութե̄ և յատելութե̄ և յամ̄ չարա
կամութե̄ փրկեա́ զմեզ յ̄ս։
'Ի մշտնջենաւոր մահուանէ, փրկեա́ զզ
մեզ յ̄ս։
Ս̄ խորհրդեան սրբոյ մարդեղութե̄ քոյ
փրկեա́ զմեզ յ̄ս։
Ս̄ գալստեան, ծննդեան, Թլփատութե̄
և անուանակոչութե̄ քոյ, փրկեա́ զմեզ յ̄ս։
Ս̄ մկրտութե̄ և ս̄բ պահոց քոց. փրկեա́
զմեզ յ̄ս։
Ս̄ աշխատութեց. խոնջմանց, տքնու
թեց, և քրտանց քոց. փրկեա́ զմեզ յ̄ս։
Ս̄ փշոյ պսակի, խաչի. չարչարանաց,

ծարաւու, արտասուաց, և մերկութե՛ քոյ փրկեա՛ զմեզ յն̃։

Ս ն̃ սրբազանից հնկից վիրաց քոց փրկեա՛ զմեզ յն̃։

Ս ն̃ մահուան և թաղման քոյ. փրկեա՛ զմեզ յն̃։

Ս ն̃ առաքման հոգւոյն սրբոյ մխիթարչի. փրկեա՛ զմեզ յն̃։

Յաւուր դատաստանի, կեցո՛ զմեզ յն̃։

Մեղաւորքս զքեզ աղաչեմք լուր մեզ։

Զի զերծեալք 'ի մեղաց իցեմք արդարութե՛ կենակիցք, աղաչեմք զքեզ լուր մեզ։

Զի պարծիցեմք միայն 'ի խաչ և 'ի չարչարանս քո, աղաչեմք զքեզ։

Զի վն̃ սիրոյ քոյ ատեցեմք զաշխարհ, աղաչեմք զքեզ։

Զի զմեռելութի̃ խաչին յա̃մ ժամ 'ի մարմինս մեր կրիցեմք, աղաչեմք։

Զի զխաչ քո բառնալ և զհետ քոյ գալ միշտ ցանկայցեմք, աղաչեմք։

Զի այսու հետև մեռեալք 'ի մեղաց, 'ի նորոգումն կենաց շրջիցեմք. աղաչեմք։

Զի ո̃պ կցորդ եմք չարչարանացդ, նոյնպէս և մխիթարութե̃դ լինիցիմք, աղաչ։

Գառն այ̃ որ բառնաս զմեղս աշխարհի, լուր մեզ յն̃։

Գառն այ̃ որ բառնաս զմեղս աշխարհի. ողորմեաց մեզ յն̃։

Գառն այ որ բառնաս զմեղս աշխարհի, ներեա մեզ յս։

Աղօթք առ չարչարեցելոյն քս.

Յս քս բաղձալի փրկիչ իմ, մի վրիպեր զիս 'ի պտղոյ դառնակսկիծ չարչարանաց և մահուան քոյ. այլ վն տառապեցեալ և վիրաւորեցեալ սրտի քոյ պարգևեա ինձ զշնորհս այժմ և 'ի ժամու մահուան իմոյ, Ամէն։

Խաչեցեալ յս քս փրկիչ հոգւոյ իմոյ, դիր զսմ գթութիւնս, զցաւս, զմահ, և զպատուական արիւն քո 'ի մէջ սոսկալի դատաստանի քոյ, և 'ի մէջ ողորմելի անձին իմոյ, Ամէն։

Հովիւ բարի յս քս, որ պատուական արեամբ քով արածես և մաքրես զոչխարս քո, քոյդ չարչարանք, ինձ և ամ մեղաւորաց եղիցին 'ի մխիթարութիւն, Ամէն։

Անմեղ գառն այ, որ խաչիւ և մահուամբ քով բառնաս զմեղս աշխարհի. վն անմեղութե քոյ և չարչարանաց, տանջանաց և անձկութեց սրտի քոյ զթողութիւն շնորհեա ինձ յաւուր դատողութե քոյ։

Որդի հնազանդ այ հօր, որ զբաժակ սոսկալի չարչարանաց քոց, սրտիւ և յօժարութբ արբեր, և զլեղի և զքացախ 'ի ծարաւոյ ճաշակեցեր, վն տանջանաց և վիրաց քոց. տուր ինձ լինել հեզ և համբերող։

 Յս

Յս քահանայապետ, որ մատուցեր զայ
Հօր զպատարագ մր. և հաշտեցուցեր ըզ
մեղաւորս ընդ նմա, վս անբաւ արդեանց
քոց մեռո զիղձն իմ աշխարհական, և'ի
քեզ միայն կենդանացո:

Յս նազովրեցի Թագաւոր հրէից. վս յաղ
թութե քոյ զոր արարեր 'ի վր խաչին.
փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց. և պահեա
զհոգի և զմարմին իմ յամ վտանգէ. եկե
ղեցւոյ քում շնորհեա զխաղաղութի և ըզ
միաբանութի, ննջեցելոց զհանգիստ և
զթողութի, մեղաւորաց զզղջումն և զա
պաշխարութի, և ամենեցուն զշնորհս և
զողորմութի:

Աղօթք վս չարչարանացն քի:

Յս քս յաւիտենական քաղցրութի սիրո
ղացն զքեզ. և բերկրութի գերազանց քան
զամ վայելչութի. և քան զամ ցանկութի
յիշեա զամ մրածութի և զամ տխրութի
սրտի քոյ 'ի մերձենալն քո 'ի փրկաւէտ չար
չարանս քոյս. յիշեա և զտրտմութի քո
զոր ունէիր 'ի վերջին ընթրիսն. մինչ ըզ
մարմին և զարիւն քո աշակերտաց քոց բաշ
խեցեր. և լուացեր զոտս նց, և քաղցրու
թբ մխիթարեցեր. յիշեա և զամ երկիւղ
և զանձկութի քո, զոր 'ի մարմնի քում
կրեցեր, 'ի յաղօթելն քո 'ի լեառն ձիթե
նեաց, մինչ 'ի յուդայէ մատնեցար, 'ի հրէ

ից

եց ըմբռնեցար, 'ի սուտ վկայից չարախօ
սեցար, 'ի յերից դատաւորաց դատեցար.
և անմեղաբար դատապարտեցար, 'ի հան
դերձէ քումմէ մերկացար. ապտակեցար,
'ի սիւնն կապեցար, և ձաղեցար. փշովք
պսակեցար, և եղեգամբ հարար:

Դու տուր ինձ վս յիշատակի այսոցիկ ըզ
ճշմարիտ զղջումն յառաջ քան զմեռանիլն
իմ. զխոստովանութի, և զարժանաւոր
գործ ապաշխարութե, և զթողութի մե
ղաց, Ամէն:

Ով ճարտարապետ աշխարհի, զոր ոչ ոք
ստորաչափութի ստոյգ սահմանաւ պար
փակէ, որ զերկինս թզաւ չափես, և զեր
կիր ամ քլաւ, յեշեա՛ զդառնագոյն ցաւս
քո զոր կրեցեր, մինչ հրէայք զամենասբ
ձեռս քո 'ի խաչին բևեռեցին, և զոտս
քո ծակեցին. և զցաւս 'ի վր ցաւոց քոց
յաւելլով, անողորմաբար զքեզ խզատե
ցին. և տարածեցին 'ի վր խաչին. և լու
ծին զյօդուածս անդամոց քոց. և յիշա
տակաւ սրբազանի ցաւոցդ տուր ինձ զեր
կիւղ և զսէր քո ոք:

Ով երկնային բժիշկ. յիշեա զխոցուածս
քոյս զորս կրեցեր 'ի խաչափայտին մինչ
յոտից մինչև ցգլուխ ոչ էր քեզ առողջու
թի. և սակայն մոռացեալ զայն ամ, աղա
չէիր զհայր քո ասելով, հայր, թող սոցա

զե

զի ոչ գիտէին զինչ գործէին, և վն յիշատա
կի վիրացն այնոցիկ շնորհեա ինձ զկատա
րեալ թողութի մեղաց։

Յս ճշմարիտ խնդութի հրեշտակաց, յի
շեա զսարսափումն և զդողութիւն զոր կրե
ցեր, մինչ յմ թշնամիք քո իբրև զառիւ
ծըս անողորմս շրջապատեցին զքեզ, և ապ
տակօք, թքօք, կափանօք զքեզ վշտացու
ցին. և փրկեա զիս յմ երևելի և աներև
ույթ թշնամեաց իմոց. և շնորհեա ինձ ընդ
հովանեաւ թևոց քոց հասանիլ ՚ի կատա
րելութի։

Յս հայելի մաքուր, յիշեա զտրտմութիւն
զոր ունէիր, մինչ ՚ի հայելւոջ լուսապայ
ծառ մեծութե քոյ նկատեցեր զնախա
սահմանութի ընտրեցելոցն ՚ի ձեռն ար
դեանց և չար չարչարանաց քոց. և զմերժումն
դատապարտեցելոցն վն չարեաց գործոց
իւրեանց. և արա առիս զողորմութի քո
՚ի ժամու մահուան իմոյ, Ամէն։

Յս թագաւոր երկնաւոր, յիշեա զտխրու
թիւն զոր ունէիր, մինչ մերկ և ողորմելի
՚ի փայտէն կախեցար. և յմ բարեկամք և
ծանօթք քո առաջի քոյ կային, և ոչ ոք
էր որ զքեզ մխիթարէր. բայց ՚ի ծնողէ
քումմէ հաւատարմէ. և տուր ինձ զմխի
թարութի ՚ի ժամանակի նեղութե, և ՚ի
ժամուն մահուան.

Յս

Ո՜ աղբիւր անսպառ, որ ջերմեռանդ սրտիւ ասացեր 'ի խաչին. ծարաւի եմ, փրկութե՜ մարդկային ազգի. մաղթեմ բորբոքեա զցանկութիւն սրտի իմոյ առ ա՜ծ կատարելութիւն, և զծարաւ մարմնական ցանկութե՜ շիջո՛ 'ի յիս։

Ո՜ քաղցրութիւն սրտից. վ՜ս դառնութե՜ն քացախի և լեղւոյն զոր վ՜ս մեր ճաշակեցեր, շնորհեա ինձ զմարմին և զարիւն քո ս՜ր արժանապէս ընդունել 'ի բժշկութիւն հոգւոյ իմոյ։

Ո՜ բերկրութիւն մտաց. յիշեա զանձկութիւն և զցաւս, զոր կրեցեր մինչ սակս տանջանաց քոց աղաղակեցեր ասելով, ա՜ծ իմ, ա՜ծ իմ, ընդդէր թողեր զիս և տուր ինձ զերծանել 'ի բաւեց նեղութե՜ց և թշուառութե՜ց։

Ո՜ ալֆա և օմէկա. յիշեա զի 'ի գլխոյ մինչև ցներբանս ոտից ընկղմեցար 'ի խորս չարչարանաց. և վ՜ս կսկծմանց վիրաց քոց ուսո՛ ինձ պահել զպատուիրանս քո.

Ո՜ խորք ողորմութե. վ՜ս ցաւոց խոցից քոց որք ընդ ոսկերս և ընդ աղիս քո թափանցեցին, ազատեա զընկղմեցեալս 'ի տըղմից մեղաց. և ծածկեա զիս ընդ գթութե՜ քով, մինչև անցցէ սրտմտութիւն քո։

Ո՜ ճշմարտութե՜ հայելի. յիշեա զբազմութիւն անթիւ հարուածոց քոց. զորս կրե-

ցեր 'ի մարմնի քում կուսականի. և տպա
ւորեա զնա 'ի սրտի իմում. զի միշտ 'ի գո
հութիւ քոյս կացից և մնացից։

Վ՚ն առիւծ հզօր, յիշեա զցաւն զոր կրե
ցեր, մինչ պակասեցաւ 'ի քէն ա՜մ զօրութի
սրտի քոյ. և խոնարհեցուցեալ զգլուխդ ա
ռաջի, ա՜մ ինչ կատարեալ է. և օգնեա ինձ
'ի ժամու աւանդեցման հոգւոյ իմոյ։

Վ՚ն ճառագայթ փառաց հօր, յիշեա ըզ
ջ՚րմեռանդ յանձնարարութիդ, որով զհո
գի քո աւանդեցեր ասելով. հայր 'ի ձեռս
քո յանձն առնեմ զհոգի իմ. և տուր ինձ
'ի յետին առ և տրութե չնչոյս դիմել առ
քեզ սրտի մտօք, և փարիլ զքե։

Վ՚ն որթ ճշմարիտ. յիշեա զառատաբուղխ
հեղումն արեան զոր իբրև ողկոյզ ճմլեցեալ
բղխեցեր 'ի կողէ քումմէ ընդ խոցիլն տէ
գաւ. և զմեզ ծարաւիս զովացուցեր. և իբրև
զծրար տաշխի նուաղեցար 'ի վ՜ր խաչին, և
աղիք քո ցամաքեցան, և ոսկերքդ չորացան
և ընկալ զհոգի իմ 'ի ժամու մահուան, Ա՜մէ

Տաղ առ սբ կոյսն մարիամ ցաւակցելով վասն
չարչարանաց միածնի որդւոյ իւրոյ։

Կայր առ խաչին մայր ցաւա գին.
արտասուալից և տրտմա գին.
մինչ էր զփայտէ կախեալ որ գին։
Ընդ սիրտ նորա յոյժ սաստկա գին.

Հառաչանօք կոծեալ ուժ	գին.
ընդ մէջ էանց սուր երկսայ	րին:
Օ՛ի արդ թաղծեալ և վշտա	գին.
էր՝ Մարիամ երանե	լին.
մայրն յի̃ տ̃ն միած	նին:
Որ վշտանայր և աշխա	րէր.
յոյժ դողացեալ մինչ տեսա	նէր.
'ի գանս զորդին որ ազ̃իւն	էր:
Որպիսի սիրտ կարծր ո՛չ ող	բայր.
թէ տեսանէր զ̃քի	մայրն.
որ 'ի տա̃ջանս համբերմամբ	կայր:
Ով կարէր գոլ ո՛չ տրտմա	կից.
բարեպաշտի մօր ողբա	կից.
որ միածնին էր ցաւա	կից:
Վա̃ մեղաց ազգին հարա	րեալ.
ետես զյի̃ 'ի գանս մատ	նեալ.
և տանջանաց ըն հնազան	դեալ:
Նտես զորդին իւր սիրե	լին.
մեռեալ անտես եղեալ բնա	ւին.
մինչ արձակեաց ըզ իւր հո	գին.
Մայր 'իսկուհի աղբիւր սի	րոյ.
տուր զօրութի ցաւոց զգա	լոյ.
ընդ քեզ հեղուլ զարտօսր լա	լոյ:
Տուր զէ սիրտ իմ բորբոքե	ցի.
'ի քի̃ սէրն վառե	ցի.
զի ընդ անձն իմ առ հաճի	ցի:
Մայր սրբուհի զայն կատա	րեա՛.
զխաչեցելոյն զվէր ըս տն	կեա՛.

 յիմուժ

յիմում սրտի զնոյնս բևե ռեմ:
Որդւոյ քոյին խոցեցե լոյ·
այդ չափ վշ իմ չարչարե լոյ·
գանիցըն զիս մասնակցե ցո:
Տուր ինձ լինիլ քեզ ողբա կից·
խաչեցելոյն գոլ ցաւա կից·
'ի կենցաղումս որ չափ կե ցից:
Մ՝երձ առ խաչին ընդ քեզ մնալ·
յօժարութբ քեզ միա նալ·
'ի միասին ցանկամ ող բալ:
Կոյս կուսանաց ազնուա գին·
մի լինիր ինձ արդ դառնա գին·
այլ տուր ընդ քեզ գոլ ողբա գին:
Տուր Քի զխաչըն կրել·
չարչարանաց զբախտըն յի շել·
զվէրըս նորին միշտ մտա ծել:
Տուր ինձ գանիւք վիրաւո րիլ·
այսու խաչիւ արբեալ լի նիլ·
վշ սիրոյ որդւոյդ խա չիլ:
Վառեալ սիրով և բորբո քեալ·
քեւ կոյս եղէց ամրափա կեալ·
դատաստանի յօրըն հա սեալ:
Տուր ինձ խաչիւ ամբողջ պա հիլ·
մահուամբ տեառըն պատսպա րիլ·
շնորհիւ նորին միշտ ջեռա նիլ:
Մ՝ինչ մարմինն իմ մեռանի ցի·
հոգւոյս իմոյ քեւ շնորհե ցի·
փառըք դրախտին զի զմայլեցի· Ա՛մէն:

 Յաւուր

Յաւուր շաբաթու.

Յաղագս պաշտաման և վերապատուութեան սրբուհւոյ Ածածնին.

Ամենաբարգութ և քաղցր կոյս մարիամ. քև լիցի մեզ մատչիլ առ որդին քո միածին. և քև զմեզ ընկալցի սիրով, որ 'ի ձեռն քո տուաւ մեզ։ Քոյդ անարատութին և ամբողջութին առաջին նր, անպարտ արարեր զմեղանրս ապականութե մերոյ, և քոյդ խոնարհութին վեր ընդունելի, խնդրեսցէ զթողութին ունայնութե և հպարտութե մերոյ։ Քո առատ սէրդ, ծածկեսցէ զբազմութին ամպարշտութեց մերոց. և քոյդ փառաւորեալ պտղաբերութին ածցէ առ մեզ զլիութին արժանաւորութեց։ Ով տիրուհի մեր. ով միջնորդ մեր, ով բարեխօս մեր, որդւոյ քում զմեզ վեր յանձնեա.

ընդ

ընդ որդւոյ քում զմեզ հաշտեցո՛. և յան
դիման որդւոյ քում զմեզ առ կացո՛.
Րրա՛ ով ամէն օրհնեցեալդ 'ի կանայս 'ի
ձեռն շնորհացն, որոց արժանաւորեցար,
և 'ի ձեռն ողորմութեն, զոր յղացեալ ծը
նար զի որ միջնորդութբ քով հաճեցաւ
լինել հաղորդ տկարութե և թշուառու
թե մերոյ, միջնորդութբ ևս քոյոց բա
րեխօսութեց արասցէ զմեզ հաղորդս ե
րանութե և փառաց իւրոց. յն քս որդին
քո տրն մեր, որ է 'ի վր ամե ած օրհնե
ցեալ 'ի յաւիտեան:

Այնուհետև [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] օրհնութեան [illegible] [illegible].

Հայր մեր որ յերկինսդ ես.

Ո՛վ բանդ հօրն յաւիտենականի և որդիդ
միածին, որ գոլով 'ի կերպարանս այ և
'ի ծոց հօր, ո՛չ ինչ յափշտակութի համա
րեցար զլինիլդ հաւասար այ, այլ զանձն
քո ունայնացուցեր, և 'ի յերկնից 'ի յերկիր
իջեր, և յարգանդ անարատ կուսին թա
փանցեցեր, և որդի մարդոյ և եղբայր մեր
եղեր. և մանաւանդ զկերպարանս ծառայի
առեր, և այսպէս 'ի յերկրի երևեցար, և
ընդ մարդկան շրջեցար, և արարեր զփր
կութի մեր 'ի մէջ երկրի. և արդ կատա
րեալ զփրկագործ տնօրէնութի քո, դար

ձար

ճար առաւոյն որ առաքեաց զքեզ· զի և զմեզ 'ի յերկինս վեր ընկալցիս, և ժառան գակիցս քեզ արասցես։ Որդ 'ի ձեռն ա- նարատի մօր քոյ և կուսի, ընկալցուք ըզ մատուն մեր առ քեզ, որ նովաւ տուար մեզ· փրկիչ և կեցուցիչ։

Սբ եղիցի անուն քո։

Քանզի մեծ ես տր և օրհնեցեալ ես յոյժ, թէ և մեղաւորքս անարժանք իցեմք փառաբանելոյ զքեզ· ուստի հաս ցէ 'ի յօգնութի աղքատութե և անարժա նութե մերում ամէն օրհնեցեալ մայր քո կոյսն մարիամ, քանզի եթէ օրհնութի օրհնեցելոյն է ճշմարիտ օրհնութի, ով 'ի մարդկանէ, կամ ով 'ի հրեշտակաց այն քան եղիցի պատեհ առ 'ի սբ առնել զա նուն քո, ով է ամենասրբուհի և անարատ մայր քո։ Նւ ահա մեծացուցանէ անձն նր զտրդ, որ արարեր ընդ նմա, և նովաւ ընդ մեզ զմեծամեծս, որ հզօրդ ես, և սբ է անուն քո, զի այսու հետև երանեն նմա ամ ազգք։ Որդ օրհնութի և փառա բանութի մօրն լուսոյ առաւելուցու յոր դիս, և 'ի տօնելն եկեղեցւոյ զսքանչելի անուն նր, տացեն քեզ փառք։

Եկեսցէ արքայութի քո։

Յս որդի դաւթի, որ ծնար թագաւոր հրէից 'ի մարիամայ կուսէն, զի զմեզ

աքսո

ազատորեցեալքս յարքայութենէ, անդրէն դարձուցանիցես, և եղիցիս Թագաւոր 'ի վ̃ր մեր. Թագաւորելոց 'ի վ̃ր տանն յակոբայ, որոյ Թագաւորութե̃ վախճան ո́չ եղիցի: Քանզի յորժամ հաճոյ եղև առքայական մարդասիրութե̃ քում այց առնել ժողովրդեան քում, յորմէ բազում ժամանակս հեռացեալ էր. նա միայն առժանի գտաւ, որոյ 'ի կուսական սենեկի դու Թագաւոր Թագաւորաց յարքայական աթոռոց չուեալ, զաթոռ և զառաջին օթևան քեզ 'ի մէջ որդւոց մարդկան ընտրեցեր: Արդ այն արքայութի̃ եկեսցէ 'ի վ̃ր մեր, որում զմեզ ժառանգակիցս առնելով մտեր յարգանդ կուսի̃ն, և մարդացար, և զմահ խաչի յանձն առեր, և այսպէս փառաւորեցար. կործանելով զիշխանութի̃ սատանայի. Թագաւորեա́ ուրեմն 'ի վ̃ր մեր զի և մեք ընդ քեզ Թագաւորիցեմք:

Եղիցին կամք քո:

Արա́ զմեզ տ̃ր պատրաստս և յօժարամիտս 'ի հնազանդիլ կամաց քոց, և զայս օրինակաւ մօր քոյ և կուսի, որ ընդ անսովոր տեսիլ հրեշտակին և ընդ բանսն նր̃ խռովեցաւ. բայց առ ժամայն յօժարութե̃ հնազանդեցաւ կամաց քոց ասելով, ահաւասիկ կամ աղախին տն̃, եղիցի ինձ ըստ բանի քում: Մանաւանդ և քոյին օ

րինակաւ.

ընակաւ. Թէպէտ Ճշմարիտ նծ եւս, սա
կայն անսացեր մօր եւ հօր սնուցչացն քոց,
եւ եղեր հնազանդ նմա. Ո՛չ ապաքէն այ
հնազանդ լինել անձն իմ, մանաւանդ եւս
մարդոյ ՚ի փառս այ. որով հետեւ եւ մօրն
այ, եւ որդւոյն այ յատուկ իմն էր հնազան
դութին:

Զհաց մեր հանապազորդ:

Զկարիս հոգւոց եւ մարմնոց մերոց միշտ
ակն ունիմք ընդունել ՚ի ձեռաց քոց.
քան զի յայսմ ամի կարօտ եմք ոչ գիտես,
այլ եւ մայր քո ամէն օրհնեցեալ հոգալով
զմէնջ, յաղագս մեր աղերսէ զքեզ. զի
ոչ երբեմն ՚ի հարսանիսն զչքաւորութին
փեսային եւ հարսին անտես ոչ արար, այս
պէս եւ զնն մեր հոգւոյ, եւ զպակասութին թշո
ւառականացս քեզ յիշեցուցանէ. Լուր ու
րեմն գթած տր, բարեխօսութե նր, որ
գթացեալ ՚ի վր ժողովրդեանն զայնքան
հազարս կերակրեցեր, եւ մի խնայեր մեզ
խնդրողացս զհացդ անմահութե: Նաեւ ա
հաւասիկ զհացն որում ես նախկնաբար
փափաքիմ, ինքն մայր քո հասոյց յորովայ
նի իւրում, զի մարմին ես ՚ի մարմնոյ նր,
՚ի բէթղեհէմ ծնեալ, եւ ՚ի մսուր անբանից
բազմեալ, երանի էր ինձ, թէ բազմիցս
արժանապէս ճաշակէի ՚ի պտղոյ որովայ
նի նր, որ իբրեւ ամէն օրհնեալ երկիր,

ոչ

ոչ վարեցեալ, և ոչ սերմանեցեալ, այլ մի-
այն 'ի ցօղոյ երկնից բուսոյց մեզ զհացդ
հրեշտակաց. կերակրեա ուրեմն զմեզ հո-
գեպէս և մարմնապէս, որ տաս կերակուր
ամ՟ կենդանեաց, և ձագուց ագռաւուց
որք կարդան առ քեզ:

Եւ թող մեզ զպարտիս մեր:

Քանզի խոստովանիմք զմեզ գոլ պար-
տականս քեզ բազմաց և անթուելեաց
քանքարից, և ոչ ունիմք ուստի հատու-
ցանել կարիցեմք. ուրեմն 'ի քէն է տր՟ ո-
ղորմութի. և ահա բարեխօս վս՟ մեր առ
քեզ մայր քո օրհնեցեալ, զի ոչ ունիմք
զայլոք միջնորդ պատեհագոյն քան զնա,
նա է որով գործ նախասահմանութե քոյ
յօրինեցաւ. նա է յորոյ արգանդի փրկու-
թի աշխարհի սկզբնաւորեցաւ: Ընդ քա-
կեցաւ միջնորդն թշնամութե. զոր 'ի մէջ
երկնի և երկրի նախաստեղծն կազմեալ էր:
Ընդ հաշտեցան երկնայինք ընդ երկնա-
նոցս: Արդ դու որ միջնորդութբ նորին
հանեցար հաղորդ լինել տկարութե և
թշուառութե մերում, հաղորդս արա
զմեզ գթութե և ողորմութե քոյ:

Եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձութի:

Քանզի երկնչիմք, թէ մի գուցէ ոպ՟
օձն խաբեաց զեւա. խորամանկութբն
իւրով, այնպէս ապականիցէ և զմիտս մեր.

թէ և յոյս մեր հաստատուն իցէ, քան զի
իմաստութի̃ն ա̃յ եդեր զթշնամութի̃ն 'ի մէջ
օձին և 'ի մէջ զաւակի նորին, և նա 'ի ձեռն
այնիւ պտղոյդ որովայնի ամբիծ և անա-
րատ կուսին կոխեաց և ջախեաց զգլուխ
նորին օձին։ Արդ 'ի ձեռն նորին բարե-
խօսութե̃ մաղթեմք 'ի քէն յս̃, զի խոր-
տակեսցես զսատանայ ընդ ոտիւք մերովք,
և կործանեսցես զա̃մ զօրութիս և զխաբէ-
ութիս նր̃, զի մի կարիցէ յաղթահարել
զմեզ։ Լոյս տուր ա̃ր աչաց մերոց զի մի
երբէք ննջեսցեմք 'ի մեղս, և մի ասիցէ
թշնամին թէ յաղթեցի նմա։

Ա̃մ փրկեա զմեզ 'ի չարէ։

Փրկեա զմեզ 'ի բնաւից յայնցանէ, որք
հոգւոց և մարմնոց մերոց զվնաս կամ
զվտանգ ինչ հասուցանել կարեն։ զի ա-
ներկեանք կենցաղավարիցեմք 'ի ձախորդու-
թեց։ թէ և հազիւ երբէք զայսպիսիս խնդ-
րել համարձակիցիմք։ որով հեռև և ոչ
մօր քում ամէն օրհնեցելոյ շնորհեցաւ,
որ զդառնակսկիծ սուր մահուան քոյ
կրեաց յանձն իւր։ Արդ գայցեն 'ի վե̃
մեր համայնք չարիք զորս դու կամիս և
հանձիս, բայց խնայեա 'ի հոգիս մեր և կա-
տավարեա զմիտս մեր զի մի գլորեսցիմք։
և ոչ զմայր քո 'ի ժամու մահուան քոյ
յանձնեսցես սիրելի աշակերտին քում, այս

պէս յանձն տուր և զմեզ մօր քում, և պա
հեա ընդ հովանեաւ թևոց քոց, զի մի՛ հա
սանիցեն առ մեզ չարք. և տանջանք մե
րձենայցեն 'ի յարկս մեր։

Մ՚աղթանք առ երանուհի կոյսն մարիամ ածա
ծինն.

Տ՟Ր ողորմեաց։ Ք՟Ս ողորմեաց։ Տ՟Ր ողոր։
Հայր երկնաւոր ա՟ծ ողորմեաց մեզ։
Որդի փրկիչ աշխարհի ա՟ծ, ողորմեաց։
Հոգիդ ս՟բ ա՟ծ ողորմեաց մեզ։
Ս՟բ երրորդութ՟ին մի ա՟ծ, ողորմեաց մեզ։
Սրբուհի մարիամ. բարեխօսեա վ՟ն մեր։
Սրբուհի ա՟ծածին, բարեխօսեա վ՟ն մեր։
Սրբուհի կոյս կուսանաց, բարեխօսեա։
Սրբուհի մարիամ մայր ա՟մ կենդանեաց,
բարեխօսեա վ՟ն մեր։
Սրբուհի մարիամ յաւիտենից կարգեալ,
բարեխօսեա վ՟ն մեր։
Սրբուհի մարիամ փառք եէմի, բարեխ։
Սրբուհի մարիամ հարցն խոստացեալ,
բարեխօսեա վ՟ն մեր։
Սրբուհի մարիամ խորհրդաւոր սքանչե
լեօք, բարեխօսեա վ՟ն։
Սրբուհի մարիամ 'ի մարգարէից գուշա
կեցեալ, բարեխօսեա։
Սրբուհի մարիամ խորտակիչ գլխոյ օձին,
բարեխօսեա վ՟ն մեր։

Սրբու

Սրբուհի մարիամ 'ի զաւակէ դաւթի
ծնեալ, բարեխօսեա՛։
Սրբուհի մարիամ աստղն յակոբայ, բար։
Սրբուհի մարիամ խորան որ 'ի մէջ մարդ-
կան, բարեխօսեա՛ վ̃ն։
Սրբուհի մարիամ շուշան 'ի մէջ փշոց, բա։
Սրբուհի մարիամ մորենի անկէզ, բարե։
Սրբուհի մարիամ գեղմն գեդէոնի, բար։
Սրբուհի մարիամ աթոռ սողոմոնի, բար։
Սրբուհի մարիամ կին ծրագլուխ, բարե։
Սրբուհի մարիամ գերազանցող ա̃մ դըս
տերց, բարեխօսեա՛։
Սրբուհի մարիամ հայելի անարատ, բարե։
Սրբուհի մարիամ աստղ առաւօտեան, բա։
Սրբուհի մարիամ արուսեակն ծագեցեալ․
բարեխօսեա՛ վ̃ն մեր։
Սրբուհի մարիամ ընտիր իբրև զարեգակն,
բարեխօսեա՛ վ̃ն մեր։
Սրբուհի մարիամ աշտարակ փղոսկրեայ,
բարեխօսեա՛ վ̃ն մեր։
Սրբուհի մարիամ շուրթն մեղրածորան,
բարեխօսեա՛ վ̃ն մեր։
Սրբուհի մարիամ պարտէզ փակեցեալ,
բարեխօսեա՛ վ̃ն մեր։
Սրբուհի մարիամ աղբիւր կնքեցեալ, բա։
Սրբուհի մարիամ աղբիւր ջրոյն կենդա
նութեան, բարեխօսեա՛։
Սրբուհի մարիամ յովսէփու խօսեցեալ,
բարեխ։

Սրբու

Սրբուհի մարիամ անխախտ կուսութեն
օրինակ, բարեխօսեա՛ ։
Սրբուհի մարիամ աղախին տ՟ն, բարեխ։
Սրբուհի մարիամ ողջունեցեալ 'ի հրեշտա
կէն, բարեխօսեա՛ վ՟։
Սրբուհի մարիամ լի շնորհօք, բարեխօ։
Սրբուհի մարիամ օրհնեցեալդ 'ի կանայս,
բարեխօսեա՛ վ՟ մեր։
Սրբուհի մարիամ 'ի հոգւոյն սրբոյ հովա
նացեալ, բարեխօսեա՛։
Սրբուհի մարիամ մայր ք՟ի, բարեխօսեա՛։
Սրբուհի մարիամ արեգակնազգեստ, բա։
Սրբուհի մարիամ գաւազանն ահարոնի
ծաղկեցեալ, բարեխօսեա՛ վ՟։
Սրբուհի մարիամ լեառն յորմէ առանց
ձեռին հատաւ վէմն, բարեխօ։
Սրբուհի մարիամ որ զորդին ա՟յ 'ի յայրին
ծնար, բարեխօսեա՛ վ՟։
Սրբուհի մարիամ որ 'ի հովուաց և 'ի մո
գուց երկրպագեցար, բարեխօ։
Սրբուհի մարիամ որ յեգիպտոս հանդերձ
որդւովդ քով փախեար, բարեխ։
Սրբուհի մարիամ որ զորդիդ քո 'ի տա
ճարին խնդութ՟բ գտեր, բար։
Սրբուհի մարիամ որ 'ի կանայ գալիլեաց
ւոց զհարսանիսն պատուեցեր, բարեխօ։
Սրբուհի մարիամ որ զորդին քո խաչե
ցեալ տեսեր, բարեխ։

Սրբու

Օրհնեալ է մարիամ որ յոհաննու յանձնե
ցար, բարեխօսեա՛ վս՟։
Օրհնեալ է մարիամ տրտմութե՟ սրով խո
ցեցեալ, բարեխօսեա՛։
Օրհնեալ է մարիամ հոգւով սրբով լցեալ,
բարեխօսեա՛ վս՟ մեր։
Օրհնեալ է մարիամ որում ա՟մ ազգք երա
նեն, բարեխօսեա՛ վս՟։
Վա՟ յաւիտենական ընտրութե՟ քոյ 'ի մայ
րու՟ն որդւոյն ա՟յ, զքեզ աղաչեմք լուր մեզ։
Վա՟ սիրոյ որդւոյ քոյ միածնի, զքեզ աղ։
Վա՟ քաղցրութե՟ն որով զորդիդ քո ստն
դեայ սնուցեր, և կուսական ըստեամբք
դիեցուցեր, զքեզ աղ։
Վա՟ երկրպագութե՟ և խորհրդաւոր ըն
ծայից մոգուցն, զքեզ աղ։
Վա՟ ընծայելոյ զորդիդ քո 'ի տաճարին,
զքեզ աղաչեմք։
Վա՟ խնդութե՟ն որ ունէիր 'ի վ՟ր որդւոյ
քոյ զարմանալւոյ, զքեզ աղ։
Վա՟ նեղութե՟ց տխրութե՟ց և ձախորդու
թե՟ցն զորս կրեցեր, զքեզ աղ։
Վա՟ հնազանդութե՟ և հպատակութե՟ որ
դւոյ քոյ, զքեզ աղ։
Վա՟ ցաւոց սրտիդ որովք երթայիր զկնի
որդւոյ քոյ չարչարեցելոյ, զքեզ։
Վա՟ անտանելի կսծոյն զոր կրեցեր 'ի ժա
մու խաչելութե՟ որդւոյդ, զքեզ։
Վա՟

Մ՟ հառաչմանցն և արտասուացն զորս
հեղեր 'ի դէմ որդւոյդ, գքեզ։
Մ՟ ուրախութե՟ն զոր ընկալար 'ի յարու-
թե՟ նորին, գքեզ։
Մ՟ անճառելի բերկրութե՟ն որով զմայ
լեցար 'ի վերափոխման քոյ, գքեզ։
Զի որդւոյ քում զմեզ յանձն առնիցես,
և զնա ընդ մեզ հաշտեցուցանիցես, գքեզ։
Զի 'ի կարիս և 'ի յանձկութիս մեր զմարդա
սիրութի որդւոյդ քոյ վ՟ մեր հայցիցես, գք՟։
Զի յա՟մ նեղութե գինեաւ ա՟ծայնով
զմեզ մխիթարիցես, գքեզ։
Զի զմեզ իբրև զմայր ցաւակից միշտ
պաշտպանել հաճիցիս, գքեզ։
Զի 'ի ժամու մահուան մերոյ զթշնա
մին մեր սանձահարիցես, գքեզ։
Զի զգթած աչս քոյս առ մեզ դարձու
ցանիցես, գքեզ։
Զի պտղով որովայնի քոյ միշտ զմեզ
կերակրիցես, գքեզ։
Գ․առն ա՟յ որ բառնաս զմեղս աշխարհի,
բարեխօսութ՟բ մօր քոյ և կուսի լուր մեզ։
Գ․առն ա՟յ որ բառնաս զմեղս աշխարհի․
աղօթիւք մօր քոյ և կուսի ողորմեաց մեզ։
Գ․առն ա՟յ որ բառնաս զմեղս աշխարհի,
աղաչանօք մօր քոյ և կուսի ներեա՛ մեզ։
Արժանի արա՛ զմեզ օրհնել զքեզ կոյս
սրբազան։

Եւ տուր մեզ զզօրութիւն ընդդէմ թշնամեաց քոց։

Աղօթս տա ձայն մորքամ.

Պաշտպանեա՛ տէր զծառայս քո օգնականութեամբ խաղաղութեան, և նախախնամութեամբ երանուհւոյն մարիամու և միշտ կուսին, զապաւինեցեալքս ՚ի քեզ պահեա՛ աներկիւղ և անսասան յամ թշնամեաց և՛ի վտանգից, Ամէն։

Շնորհեա՛ մեզ ծառայից քոց աղաչեմք զքեզ տէր, բերկրիլ մշտակայ առողջութեամբ հոգւոյ և մարմնոյ, և միջնորդութեամբ փառաւորեցեալ երանուհւոյն մարիամու միշտ կուսին, ՚ի յառաջիկայ տրտմութեանց ազատիլ. և յաւիտենականս ուրախութեան զմայլիլ։ Փրկեա՛ զմեզ տէր աղաչեմք զքեզ յամ վտանգից հոգւոյ և մարմնոյ. և բարեխօսութեամբ ամէն օրհնեցեալ սրբուհւոյ կուսին մարիամու, և սրբոց առաքելոցն պետրոսի և պօղոսի և ամ սրբոց քոց, պարգևեա՛ մեզ զխաղաղութիւն, զի ազատեցեալք յամենից ընդդիմամարտութեանց աներկևանապէս քեզ ծառայեսցեմք, Ամէն։

Փառաբանութիւն տա ձայն մորքամ.

Պսակեսցեն և օրհնեսցեն զքեզ փառաւորեցեալ մայր այ և կոյս ամ դասք երանելեացն

նեղեալդ 'ի վշտ համայնից պարգեւաց ընծա
թեն, շնորհացն, եւ փառացն քեզ տուեցե
լոցն անսպառ. զի մաքուր ես 'ի վեր քան
զամ ստեղծուածս կատարելապէս 'ի յեր
կինս. եւ ամ բնակիչք աշխարհի ընդ խն
դրեզ պաշտեսցեն. սիրեսցեն, եւ ամ փու
թով նմանիլ ջանասցեն, եւ օրհնեսցեն եւ
գովաբանեսցեն եւ բարձրացուսցեն զամէն
օրհնեցեալ որդին քո. ընդ սրբոյ հոգ
ւոյն. յամ կատարելութիս, յամ գործս եւ
իրակութիս. յամ բարերարութիս եւ բա
րեպաշտութիս այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից Ամէն։

Աղօթք տանելոյ ողջոյնին հրեշտակական ի պատիւ
աստուածածին կուսին մարիամու.

Ողջոյն քեզ մարիամ։

Ուրախ լեր բերկրեալ ամէն երանուհի,
ամենամաքուր, եւ մեծապատիւ կոյս մա
րիամ, մեծապայծառ աստղ ծովային, որ
փայլես առաւել քան զամ աստեղս 'ի խա
ւարի կենցաղոյս. զոր եւ այնքան մեծարա
նօք եւ պատուով ողջունեաց հրեշտակապետն
գաբրիէլ յերկնուստ առ քեզ առաքեցեալ
եւ եղիսաբեթ ազգականն քո ազդմամբ հո
գւոյն սրբոյ, խնդութեամբ վեր ընկալաւ ըզ
քեզ. եւ այժմ ամ ժողով հաւատացելոց
փափաքելով սիրոյ քում եւ պատուոյ ողջու

նե

նէ զքեզ խոնարհութե՟ մեծաւ: Ընդ որս և ես օրհնաբանեմ և ողջունեմ զքեզ, և ուրախակից լինիմ քեզ ամենասրբուհի կոյս և մայր, և քև գովաբանեմ զհայրն ած, և բարեբանեմ զորդին միածին ընդ սըբոյ հոգւոյն: Ով հայրն ած, զի որ զորդին իւր միածին քև արար մեզ եղբայրակից քև արասցէ մեզ ցաւակից: Ով որդին միածին, զի որ զքեզ ընտրեաց 'ի մայրութի, քև լիցի մեզ փրկիչ և կեցուցիչ: Ով հոգին Ճշմարիտ, զի որ զանճառելի գործ նոր մարմնութե յարգանդի քում կատարեաց. քև տացէ մեզ զշնորհս զգաստութե:

Ի շնորհօք:

Ի ներքոյ բարկութե և անիծից դեգերեւր ազգ մարդկան. դու միայն գտեր զշնորհս այ, և լի ես շնորհօք. ազատ յամ տրատութենց, և զարդարեցեալ ամ առաքինութե: Այլ զինչ են զարմանք թէ լի իցես շնորհօք, որով հետև լրումն աստուածութե 'ի քեզ բնակեցաւ մարմնապէս, և ինքն աղբիւրն շնորհաց 'ի քեզ առատապէս հեղաւ, և քև իբր վտակաւ առ ամենեսեան արտահեղանիլ կամեցաւ: Այլ թէ այլոց սրբոց չափաւորապէս տուաւ շնորհ, 'ի քեզ նոյն ինքն լրումն շնորհի ներհեղեցաւ: Բազումք 'ի սրբոց ստացան լի շնորհօք, բայց քոյդ լիութի գերազանցէ զամենե

ամենեքումբ. քանզի ուր մեծագոյն է ընդունակութիւն, անդ առաւել է լիութիւն հոգանուտ իրին. և արդ որ չափ գերազանցութիւն էր այս, զի զանտանելին էակաց տաճար յարգանդի քում. և եղեր մայր այ և Թագուհի հրեշտակաց և մարդկան. և առ ինչ լիցար, եթէ ոչ զի և 'ի մեզ առատանայցես: Այս երանի թէ արտահոսէին ծորանք շնորհաց քոց, և 'ի մեզ բըղխեցուցանէին զհոտ անուշութեան. զի 'ի լրութենէ քումմէ ամենեքեան ճոխանայաք, զեղ ուրեմն ով կոյս երանուհի զգութ սրտի քոյ 'ի վերայ մեր, զի մեղաւորքս ընկալցին զթողութիւն, հիւանդք զառողջութիւն, կարճամիտք զզօրութիւն, տառապեալք զմխիթարութիւն. և վտանգաւորք զազատութիւն, Ամէն:

Տէր ընդ քեզ:

Ամէն առաւել և երանաւէտ ստացումն ստացողի, որ տէր ած է նմա, և զինչ է որ ոչ գտանիցի անդ, ուր մերձ է ինքն տէր, և ինքն աղբիւրն ամ բարութեանց. քանզի եթէ ամ ինչ յայ է, ուրեմն որ ունի զած, ոչ 'ի միք կարօտանայ: Արդարև տէր ընդ քեզ կոյս մարիամ. ոչ որպէս ընդ այլոց սրբոց, այլ գերագոյն կերպիւ, ընտանի շնորհիւ, և սեփական նախախնամութեամբ, ընդ քեզ 'ի սրտի, և ընդ քեզ յարգանդի:

Զօրութիւն բարձրելոյն ա̃յ հօր, հովանի
եղև քեզ, ո̃ր հոգին եկն 'ի վ̃ր քո · բանն
մարմին եղև և բնակեցաւ 'ի քեզ, ո̃պ թա
գաւոր 'ի պալատի իւրում, և ո̃պ փեսայ
յառագաստի իւրում: Արդ ով ամենամա
քուր մայր, հայցեմ 'ի տ̃նէ, զի և ընդ
մեզ լիցի շնորհիւ, որ եղև ընդ քեզ անխ
զելի միաւորութե̃ սիրոյ, և փրկիցէ զմեզ
'ի բնաւից չարեաց, և պահիցէ զմեզ յամ
վտանգից, Ամէն:

Օրհնեցեալ ես դու 'ի կանայս:

Ապաքէն օրհնեցեալ ես դու 'ի կանայս
. որ 'ի մէջ այնքանից բիւրուց դու միայն
հաճոյացար թագաւորին մեծի, և ընտրե
ցար 'ի մայրութի: Օրհնեցեալ ես դու
'ի կանայս, որ ուխտիւք և ակն կալութե̃
մարգարէից նախագուշակեցար · և օրհ
նեցեալ ես դու 'ի կանայս որ ազատ մնա
լով 'ի յերկանց և 'ի թշուառութեանց կա
նանց, ծնար զորդին ա̃յ, և զկուսութի̃
քո անխախտ պահեցեր: Եւ մինչ մանկա
բերք 'ի ծնունդս վշտագնէին, և ամուլք
զանէծս ընդունէին, դու պտղաբերեցար
արտաքոյ վշտաց, և զանէծս եւայի դար
ձուցեր 'ի յօրհնութի̃: Երբեմն երկիր
անիծեցեալ 'ի գործս յանցաւորին, ըզ
փուշ և զտատասկ բուսուցանէն ժառան
գակցացն անիծից, իսկ այժմ օրհնեցեալ

գոլով՝ ՚ի գործ փրկչին, զթողութիւն մեղաց
և զպտուղ կենաց ծնանի որդւոցն ադա-
մայ, և լուծանէ զվճիռն սկզբնական դա-
տապարտութեան։ Արդ օրհնեսցեն զքեզ
ամ՟ ազգք և ազինք, զի արար ընդ քեզ մե-
ծամեծս հզօրն, որ սբ՟ է անուն նր՟։
Եւ օրհնեցեալ է պտուղ որովայնի քոյ յս՟։
Օրհնեցեալ ասեմք, զի ես պատճառ շնոր-
հաց, մատակարար պարգևաց, և աղ-
բիւր անմահութեան, որով օրհնեցան ամ՟
ազգք և ազինք։ Օսա ուրեմն քև և՛ ՚ի քեզ
օրհնաբանեմք կոյս ամեն երանեցեալ, զոր
՚ի վեր քան զամ՟ գովաբանէ և մեծացուցա-
նէ անձն քո գեր յարգեցեալ, զի զմեծա-
մեծս և զսքանչելիս ընդ որս զարմանամք
և պատուեմք ՚ի քեզ, ընդ քեզ արար հզօրն
ած՟ օրհնեցեալն ՚ի յաւիտեանս։ Եւ սա զպ-
տուղ մահու ճաշակեաց, և զմեզ գրաւե-
ցոյց ընդ անիծիւք, իսկ դու զպտուղն
կենաց ածեր ՚ի յաշխարհ, և զմեզ լցեր ան-
մահական օրհնութեամբ։ Ով երանելի ար-
գանդ, որ զայսպիսի պտուղս արժանաւո-
րեցար կրել, և ՚ի լոյս ածել, խնդաս և
խրախճանաս այսօր սրբուհի կոյս մարիամ,
ազնիւ պտղով որովայնի քո, և զմայլիս փա-
ռօք ած՟ որդւոյ քո, բայց աղաչեմք զքեզ
թող զմնացուածս տղայոց քոց։ Դու ար-
դէն առ սեղանն ես բազմեցեալ իբրև
տիրուհի,

տիրուհի, իսկ մեք 'ի ներքոյ սեղանոյն եմք երբեւ կորիւնք. եւ ո͞պ աչք աղախնոյ 'ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ, այնպէս են անձինք մեր սովեցեալք առ քեզ, զի շնորհիցես մեզ զկերակուրն կենաց. զի քեւ պտղոյն կենաց հաղորդեցաք 'ի սեղանոյ սրբազնութե՟ն, եւ քեւ պտղոյն կենաց հաղորդիցուք 'ի սեղանոյ անդրաւականուամ, Ամէն.

Նրգ տոռ սոռբէ ձայն մորբէմ տծոծեանն.

Ողջոյն ընդ քեզ աստղ ծովայ	ին.
մայր Ա͞յ սնուցիչ բա	նին:
Միշտ կուսութե͞ երեւե	լի.
եւ դուռն երկնից երանե	լի:
Դու ընկալար զձայն ողջու	նի.
'ի բերանոյ գաբրիե	լի:
Զմեզ հաստատեա 'ի հանգս	տի.
փոխող անուան մօրն Եւ	այի:
Լոյծ ըզ կապանս մեղուցե	լոց.
շնորհեա ըզ լոյս կուրացե	լոց:
Ի բաց վանեա ըզ մեր չա	րիս.
խնդրեա մեզ տալ զհամայնս բա	րիս:
Ըզ քեզ ցոյց մայր առ քո ծա	ռայս.
զի՛ ընկալցի քեւ զաղաղատա	նս:
Որ վ͞ն մեր 'ի քէն	ծնաւ.
եւ քոյդ լինել հաւանե	ցաւ:
Կոյս 'ի սկունհի երեւե	լի.
'ի մէջ բնաւից հեզահո	գի:

 Զմեզ

Զմեզ ՚ի մեղաց ազատեցեա լ։
արա հեզըն և զգաստացեա լ։
Զմարըս ամբիծս դու մեզ շնոր հեա․
և աներկիւղ ուահ պատրաս տեա․
Զի ըզյիսուս տեսանե լով․
միշտ բերկրեսցուք ընդ քեզ հոգ ւով։
փառք այ հօրըն վեր նոյն․
վայելչութի նորին որդ ւոյն։
Եւ եակցին սրբոյ հոգ ւոյն։
երեքն պատիւ ոսպէս միոյն. Ամէն։

Յաղագս նախապատրաստութեան փրկչին աշխարհ մտանելոյ.

Մենաբարեգութ մայր լի կոյս Մարիամ, ձեռնտու և նպաստ մեղաւորաց, լի գթութբ̄ ողորմութե̄ հաս 'ի թիկունս ինձ եղկելւոյս նախ քան զժամանելն անկարծահաս և անակնունելի մահուան. զի մի յանկարծակի և անպատրաստ յաշխարհէ յայսմանէ ելանիցեմ: Եւ վս̄ չարչարանաց և մահուան միածնի որդւոյ քոյ սիրեցելոյ, պաշտպանեա և խնամարկեա զիս, զի հրաժարեցեալ 'ի մեղաց և 'ի սատանայէ, և հեռացեալ 'ի գործոց նր̄, ճշմարիտ զղջմամբ մաքուր խոստովանութբ̄, և արժանաւոր ապաշխարութբ̄ հաշտեցից ընդ որդւոյ քում միածնի 'ի փոխիլն իմ 'ի կենցաղոյս: Եւ արա առ իս զողորմութիւն քո երանա-

ճի մայր այ 'ի ժամուն յայնմիկ ահեղի, մինչ շունչն իմ պակասեսցի, և լեզուս կար կամեցեալ ոչ կարասցէ բողոքել առ քեզ, աչք իմ նուաղեսցին, և լսելիք իմ խցես ցին, յայնժամ յիշեա մայր անարատ զաղերսանս իմ. զորս այժմ գթութեն քում մայրականի վերանուիրեմ. և հաս ինձ 'ի յօգնութիւն 'ի վերջին ժամուն այնմիկ նեղութեան. զի զերծանիցիմ 'ի հրեշտակացն չարաց, և խաւարաւորացն սատանայի. և դասիցիմ ընդ հաւատացեալսն քի, ընդ ծառայս և ընդ բարեկամս որդւոյ քոյ, որ է օրհնեցեալ 'ի յաւիտեան, Ամէն:

Աղերս առնելոյ զտէրունականն հայր մերն վասն կրկին տանջանօք մեռանելոյ:

Հայր մեր որ յերկինս ես:

Հայր յաւիտենական և տէր ամենակարողութեան դու որդւոյ քոյ միածնի տն մերոյ յի քի հայր ես բնութեամբ, իսկ մեզ քրիստոնէիցս հայր ես շնորհիւ. քանզի ստեղծեր զմեզ 'ի պատկեր քո, և յորժամ եղաք մեղօք որդիք բարկութեան, 'ի ձեռն արեան որդւոյ քոյ արարեր զմեզ որդեգիրս շնորհաց, և ժառանգս կենացն յաւիտենականաց. Դու թէպէտ երկին քեզ աթոռ է, սակայն յերկրի միշտ առ մեզ նայիս, և հայրական հոգաբարձութեամբ նախախնամես

Արդ առ քեզ համբառնամ զաչս իմ, որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս, ուստի եկեսցէ ինձ օգնութիւն· առ քեզ փափաքի անձն իմ որպէս եղջերու յաղբերս ջուրց, քանզի ստեղծեր զիս 'ի քեզ, և ոչ հանդարտէ սիրտ իմ մինչև դարձցի և հանգիցէ 'ի քեզ· քանզի ուր հայրն իմ է անդ են և հայրենիք իմ, անդ են և ժառանգութիւնք իմ, և բաժին իմ յերկրին կենդանեաց· առ քեզ ուրեմն հառաչէ սիրտ իմ, և գայ զկնի քոյ անձն իմ։ Ո՜վ երանի թէ ընկալցի զիս աջ քո, վ՜ զի լաւ է ինձ ողորմութիւն քո քան զկեանս իմ, ոհ թէ երբ ազատեցայց յաքսորանաց աստի, և կամ երբ զերծայց 'ի բանտէ աստի, կամ երբ մտից 'ի տուն հօր իմոյ, և երբ մխիթարիցես զիս, երբ հանցես զիս 'ի գբոյ յայսմանէ տառապանաց· և երբ եկից երևեցայց երեսացդ այ՜· երբ տեսից զքեզ դէմ յանդիման, և երբ լցուցես զիս ուրախութեամբ երեսաց քոց· Ահա եւս եդի իմտի իմում 'ի հովիտս տրտմութեան 'ի տեղւոջ յորում զետեղեաց զիս յանցաւորութիւն նախամօրն, արդ քոյով օրհնութեամբ գնացից 'ի զօրութենէ 'ի զօրութիւն, մինչև տեսից զքեզ ա՜ծդ աստուծոց 'ի սիոն։

Ի երկրորդութեան խնդրուածոյ որ է տառաջինն ան
տըճան ելանելոց ձեռնէնս.

ՍԲ. եղիցի անուն քո.

Գամ առ քեզ Տ̃ր նախ 'ի ձեռն կենդանի և ճշմարիտ հաւատոյ, զի առանց հաւատոյ անհնարին է հաճոյ լինել քեզ. և Թարց դաւանելոյ զքեզ Ա̃ծ ճշմարիտ, անհնարին է մասնակից լինել քոյոց պարգևաց: Իսկ արդ զինչ են կեանք մեր 'ի վ̃ր երկրի, եթէ ոչ ընթացք առ երկինս 'ի ձեռն հաւատոյ և յուսոյ. քան զի հանգիստ և մերձաւորութիւն, կամ ըմբռնումն և վայելումն կատարեալ սիրոյն, պահեցեալ լինի 'ի հայրենիսն: Ոչ յայնժամ գիրկս առեալ համբուրիս զորդիդ առ քեզ 'ի հեռաստանէ անդրէն դարձեալն և զպատմուճանն առաջին ագուցանես նմա: Որդ հաւատամ Տ̃ր, զի դու ես որ էնն, այս ինքն, Ա̃ծ ամենակարող, ամէն իմաստ, և ամենաբարի, և դու ես սիրեցելոց քոց հանդերձեալ հատուցումն բարի, և վարձ մեծագին. Հաւատամ թէ փրկիչն իմ կենդանի է. և 'ի վերջին աւուր 'ի հողոյ յառնելոց եմ, և 'ի մարմնի իմում տեսանելոց եմ զԱ̃ծ փրկիչն իմ: Յայսմիկ հաւատոյ կեալ և մեռանել ցանկամ. և վ̃ս այսր հաւատոյս 'ի չարչարանս, 'ի նեղութիւնս, 'ի

յանձ

յանձնկութիւն. 'ի հիւանդութիւն, և 'ի մա-
հու, հաստատուն կացից, և մնացից անդր
կեալ, և թէ 'ի յաջողութիւն, և թէ 'ի ձա-
խորդութիւն, որք առաքին զանուն քո, ոչ
երկմտելով երբեք 'ի յամենայն կարողու-
թէ քումմէ, և 'ի հայրական բարեգթութէ
քումմէ. Սիրելի զօրացո՛ դու զմիտս իմ,
և յաւել ինձ զհաւատս մը փառաց անուան
քոյ սրբոյ, զի հաստատապէս հաւատաց
եմ տեսանել զբարութիւն քո յերկրին կեն-
դանեաց. զկնի ելանելոյ յաշխարհէ աստի.

Ա, Երգործութիւն յաղագս. որ է եկեղեցւոյ տաճար
ձայն եղանելոյ յեկեղեցին.

Եկեսցէ արքայութիւն քո.

Արքայութիւն սահմանք զայն որ պատրաստե-
ցաւ է մեզ 'ի սկզբանէ աշխարհի.
քանզի կորզեցեր զմեզ յիշխանութենէ խա-
ւարի, և փոխեցեր զմեզ յարքայութիւն որդ-
ւոյ քո սիրեցելոյ. զի լիցուք ժառանգա-
կիցք նոր ըստ յուսոյն կենացն յաւիտենա-
կանաց. քանզի եթէ 'ի կենսս յայսոսիկ
միայն յուսացեալ եմք, ողորմելիք եմք
քան զամենայն մարդիկ. Տէր բաժին ժառան-
գութեան իմոյ, և բաժակի իմոյ, դու ես
որ դարձուցանես զժառանգութիւն իմ
յիս, քանզի աստ օտարք և պանդուխտք
եմք, և ոչ ունիմք զքաղաք մնացական, այլ

 ապա-

ապաւինելոյն ակն ունիմք։ Արդ պարծիմք յուսով փառաց որդւոյն ա՜յ, և ոչ այսչափ միայն, այլ և պարծիմք ՚ի նեղութ՜իս մեր, գիտելով թէ նեղութ՜ի զհամբերութիւն գործէ. համբերութ՜ի զհանդէս, հանդէս զյոյս, և յոյս ոչ երբէք ամաչեցուցանէ։ Եւ այսպէս բազում նեղութ՜իք պարտ է մեզ մտանել յարքայութ՜ին ա՜յ. բայց յոյս այսքանից վարձուց, է մխիթարութ՜ի ա՜մի աշխատութե. քանզի ոչ են արժանիք չարչարանք ժամանակիս հանդերձելոց փառացն որք յայտնելոց են ՚ի մեզ։ Արդ յառաջագոյն տեսից զքեզ Տ՜ր առաջի իմ յա՜մ ժամ, զի ես ընդ աջմէ իմմէ զի մի սասանեցայց։ Վ՜ն այսորիկ ուրախ եղիցի սիրտ իմ. ևս և մարմին իմ բնակեսցի յուսով։ Խաղաղութ՜բ յայս և ՚ի սոյն ննջեցից և հանգեայց, զի դու Տ՜ր միայն առ անձին յուսով քով բնակեցուցեր զիս։ Եւ զինչ է ակն կալութ՜ի իմ, եթէ ոչ դու Տ՜ր, և կար զօրութ՜ն իմոյ ՚ի քէն է։ Ընկալ զիս ըստ բանի քում և կեցից, և մի յամօթ առներ զիս յուսոյ իմմէ. ՚Ի քեզ Տ՜ր յուսացայ մի ամաչեցից յաւիտեան.

Ներգործութիւն սիրոյ որ է երրորդ աստուածային երանելւոյ ջերմին.

Եղիցին կամք քո․

Եւ զինչ են կամք քո, ով ամենասիրելի հայր, եթէ ոչ սիրել զքեզ 'ի բոլորէ սրտէ իմ եւ հրամայես, բայց տուր զոր հրամայես, եւ հրամայեա զոր կամիս, քանզի տեսանես, թէ զոր քան արգելմունս կամաց քոց, եւ զոր քան խափանմունս սիրոյն որ առ քեզ 'ի պատճառս ապականացու այսորիկ մարմնոյս կրեմք որ ծանրացուցանէ զհոգին․ Կամիմ սիրել զքեզ, եւ հաճեալ եմ յօրէնս քո ըստ ներքին մարդոյն, բայց տեսանեմ զայլ օրէնս յանդամս իմ, զինեալ հակառակ օրինաց մտաց իմոց։

Արդ տուր ինձ, զի մի՛ սիրելով զանձն իմ կորուսից զնա, այլ փրկեալ ատելութէ պահեսցից 'ի կեանս յաւիտենից․ վանեա 'ի սրտէ իմմէ զսնոտի սէր աշխարհիս, եւ հաստատեա զքոյդ երկնային զի մի՛ յեղանելն իմ 'ի կենցաղոյս մեկնիցէ զիս 'ի քէն, տուր զի սիրով սիրոյ քոյ մեռայց յաշխարհիս, որ սիրով սիրոյ իմոյ հաճեցար մեռանիլ 'ի խաչին․

Ընծայութիւն սրբութեանց․ որ է չորրորդ աստուածոյն եղանելոյ ջերմին․

Ո՛ հաց մեր հանապազորդ։

Տէր իմ որ մինչեւ ցայսօր կերակրես զիս 'ի

'ի մանկութենէ իմմէ, և երանի թէ մինչև
'ի ծերութիւն իմ, և 'ի պակասիլն զօրութեան
իմոյ ոչ թողուցուս զիս. քանզի պանդուխտ
տանջալով յանապատիս. կարօտանամ կերա
կրոց հոգւոյ և մարմնոյ. և երկնչիմ թէ
մի գուցէ նկրթեցիմ 'ի ճանապարհի. և
քանզի ոչ հացիւ միայն կեայ մարդ. այլ
և ամ բանիւ որ ելանէ 'ի բերանոյ քումմէ
ուրեմն կերակուր հոգւոյ է բան և խոր
հուրդ քո, և մանաւանդ հացն այն հրեշ
տակաց, և մանանայն ճշմարիտ. այսինքն
մարմին և արիւն տն մերոյ յի քի, որ ինքն
ասաց, մարմին իմ ճշմարիտ կերակուր է,
և արիւնն իմ ճշմարիտ ըմպելի. յորմէ ե
թէ ոք կերիցէ, ոչ մեռանիցի 'ի յաւի
տեան։ Տուր ինձ ուրեմն 'ի մտանելն իմ
'ի ճանապարհս հասարակաց, և 'ի շրջելն
իմ յանապատէ յայսմանէ 'ի հայրենին իմ,
կերակրել 'ի թոշակէն ածայնոյ, մինչև
հասանիցեմ 'ի լեառն փառաց քոյ. ուր
զնտրեցեալս քո կերակրես 'ի պարարտու
թէ տան քոյ։

Խոստովանութիւն մեղաց. որ է հինգերորդ [illegible]
[illegible]

Եւ թող մեզ զպարտիս մեր։

Գիտեմ տր զի ոչ ինչ այնչափ կարէ մտա
նել յարքայութիւն երկնից. և ոչ թո

 ղուա

զուա զոք անդէ, եթէ ես զհաշտեցեալն ընդ քեզ, և ընդ ընկերի իւրում. իսկ ես որ եմ եղկելի և անթիւ պարտուց պարտական, զինչ արարից։ Ահա 'ի քէն է տր ողորմութն, և առատ առաջի որդւոյ քոյ փրկութն. որ եկն 'ի բառնալ զյանցանս մեր, և կեցուցանել զմեզ յաւուրս։ Արդ վն սիրոյ նորին, մի՛ մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծառայի քում, զի ոչ արդարանայ առաջի քո ամ կենդանի, այլ նայեաց յերեսս քն որդւոյ քոյ. և թող զսխալանս իմ, ով և ես թողում իմոց մերձաւորաց. և մանաւանդ 'ի ժամու այսմիկ, որ գամ յերևիլ առաջի դատաւորին իմոյ, և ջըն ջեա՛ արեամբն յն քն զձեռագիր պարտուց իմոց. զի զմայլեցայց յերևել փառաց քոց։

Յաղթութեան փորձութեանց. որ է վերջ երրորդ
տարեմտին եղանակաց ջերմնոյ.

Եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն։

Քան զի զինչ է կեանք մեր, եթէ ոչ փորձութն հանապազորդական 'ի վր երկրի. յորում մեծ է պատերազմ ընդ թշնամեաց հզօրից, որոց ընդդիմամարտելոյ ոչ եմք բաւականք. եթէ ոչ դու տր մարտնչիցես փոխանակ մեր, որ ես հզօր 'ի պատերազմի։ Ով հաւատարիմ ած, մի՛ արկաներ զմեզ 'ի փորձութիւն առաւել քան

զկարն

զկարն մեր, այլ արա ընդ փորձութեան և զելս. և մանաւանդ 'ի ժամու ելից իմոց յաստի կենցաղոյս. Հաս ինձ 'ի յօգնութիւն 'ի կատակած եղի յայսմիկ պատերազմի, այսինքն 'ի յետնում պահու մահուան. յորում հաւատի երանութիւն իմ, և պտուղ ամենայն վաստակոց իմոց: Զօրացո զիս զի մի յաղթեցիմ 'ի փորձութենէ, և լոյս տուր Տէր աչաց իմոց, զի մի երբեք ննջեցից 'ի մահ, և մի գուցէ ասիցէ թշնամին թէ յաղթեցի նմա:
Տուր ինձ առնուլ զպաշտպանութիւն քո, զի կարող լինիցիմ ընդդիմի հարկանել չարին յաւուրն չարութեան. և զամենայն նետս մուխոց չարին շիջուցանել. քանզի եթէ դու 'ի մեր կոյս իցես, ով իցէ մեզ հակառակ թէ և գնայցեմ 'ի մէջ ստուերաց մահու, ոչ երկեայց 'ի չարէ զի դու Տէր ընդ իս ես:

Աղօթք [illegible] մաղթանաց. որ է
[illegible].

Ր. ՄԼ Փրկեա զմեզ 'ի չարէ:

Բազում չարիք աստ զմեզ տառապեցուցանեն. և առ քեզ ամենայն դիմել ստիպեն, զի հայցեսցուք 'ի նոցանէ փրկիլ. աշխարհ 'ի չարի կայ. և սատանայ 'ի հնարագործութեան, և մեք զաւակք եմք մեղաց. իսկ մեղքն կատարեալք զմահ ծնանին, և մահ մեղաւորին չար է, քանզի ընկէ 'ի գեհե-

նոյն

գոյն բարւոյ. ուրեմն տէր ակն կալութի՟
մեր 'ի քէն է, զի յաւուր չարի փրկիցես
զմեզ. քանզի ոչ թէ մեռեալք օրհնես-
ցեն զքեզ և ոչ ամենեքեան որք 'ի ջանեն
'ի դժոխս, այլ կենդանիքս. Ուրեմն փր-
կեա՛ զանձն իմ ողորմած տէր, և զերծո՛
զիս 'ի մահուանէ, պահեա՛ զաչս իմ յար-
տասուաց, և զոտս իմ 'ի գայթակղութէ՟,
զի հաճոյ եղէց քեզ յերկրին կենդա-
նեաց. և մատուցից քեզ զպատարագ օրհ-
նութե՟։

Աղաչանս վասն [illegible].

Տէր ողորմեա։ Քրիստոս ողորմեա։ Տէր ողոր։
Հայր երկնաւոր տէր, ողորմեա ինձ։
Որդի փրկիչ աշխարհի տէր, ողորմեա։
Հոգի սբ տէր, ողորմեա ինձ։
Սբ երրորդութիւն մի տէր, ողորմեա ինձ։
Սրբուհի մարիամ, աղօթեա՛ վասն իմ։
Ամ սբ հրեշտակք և հրեշտակապետք,
աղօթեցէք։
Միքայէլ, աղօթեա՛ վն իմ։
Ամ պարք արդարոց, աղօթեցէք։
Սբ աբրահամ, աղօթեա՛։
Սբ յովհաննէս մկրտիչ, աղօթեա՛։
Ամ սբ նահապետք, և մարգարէք, աղօ։
Սբ պետրոս, աղօթեա՛ վն իմ։
Սբ պօղոս, աղօթեա՛։

Սբ Անդրէաս, աղօ թեա՛։
Սբ Յոհաննէս աւետարանիչ, աղօ թեա՛։
Ամ սբք առաքեալք և աւետարանիչք․ աղօ։
Ամ սբք աշակերտք Քի, աղօթե ցէք։
Ամ սբք անմեղք, աղօթե ցէք։
Սբ Ստեփաննոս, աղօ թեա՛։
Սբ Լաւրէնտիոս, աղօ թեա՛։
Ամ սբք մարտիրոսք, աղօթե ցէք։
Սբ Սեղբեստրոս, աղօ թեա՛։
Սբ Գրիգորիոս, աղօ թեա՛։
Սբ Օգոստինոս, աղօ թեա՛։
Ամ սբք հայրապետք և խոստովանօղ, աղօ։
Սբ Բենէտիկթոս, աղօ թեա՛։
Սբ Ֆրանչիսկոս, աղօ թեա՛։
Ամ սբք միակեացք և անապատականք, աղօ։
Սրբուհի Մարիամ Մագդաղենացի, աղօ։
Սրբուհիդ Լուկիա, աղօ թեա՛։
Ամ սրբուհի կուսանք և այրիք, աղօթեց։
Ամ սբք և սրբուհիք այ, բարեխօսեցէք
վսն իմ․

Քաւիչ լեր, և խնայեա՛ ինձ տր։
Քաւիչ լեր, և անսա՛ ինձ տր։
Քաւիչ լեր, և ազատեա՛ զիս տր։
Ի բարկութէ քումմէ, ազատեա՛ զիս տր։
Ի վտանգէ մահու, ազատեա՛ զիս տր։
Ի չար մահուանէ, ազատեա՛ զիս տր։
Ի պատժոց դժոխոց, ազատեա՛ զիս տր։
Յամենից չարեաց, ազատեա՛ զիս տր։

Ի յիշխանութենէ սատանայի, ազատեա՛։
Վ՟ն ծննդեան քոյ սրբազանի, ազատեա՛։
Վ՟ն խաչի և չարչարանաց քոց, ազատեա՛։
Վ՟ն մահուան և թաղմանն քոյ, ազատեա՛։
Վ՟ն փառաւոր յարութեան քոյ, ազատեա՛։
Վ՟ն զարմանալի համբարձման քոյ, ազա՛։
Վ՟ն շնորհաց հոգւոյդ սրբոյ մխիթարչի,
ազատեա՛ զիս տ՟ր։

Ի յաւուր դատողութե, ազատեա՛ զիս։
Մեղաւորս զքեզ աղաչեմ, լուր ինձ։
Ոի ինձ խնայեցես, զքեզ աղաչեմ լուր։
Տ՟ր ողորմեաց։ Ք՟ս ողորմեաց։ Տ՟ր ողոր։

Աղօթք վասն համբերելոյ ի փորձութեան.

Խօսեցայ առ տ՟ր, զի ես հող և մոխիր եմ, ստուեր փախստական, և գոլորշի առժամանակեայ, յիշեա՛ տ՟ր, զինչ է կար զօրութ՟ն իմոյ յիշեա՛ զի ոպ՟ կաւ ստեղծեր զիս. և միւսանգամ յերկիր դարձուցանես։ Արդ մի՛ սրտմտութ՟բ քով մարտնչիր ընդ իս, զի զինչ է զօրութ՟ի իմ, թէ համբերել կարիցեմ, կամ զինչ ժամանակ, զի հանդարտեցից անձն իմ. մի թէ զօրութ՟ի վիմաց իցէ զօրութ՟ի իմ, կամ մարմինք իմ իցեն պղնձիք, զի նետք տ՟ն 'ի մարմնի իմում են. որոց սրտմտութ՟ին ծծէ զարիւն իմ, և ահ տ՟ն զարհուրեցուցանէ զիս։
Արդ զինչ, մի թէ յերկնիս բացցես զբե

րան

րան իմ, կամ ընդդէմ դարձայց բանից սրբոյն, այլ մանաւանդ ասացից, թէ տ̃ր ետ զզօրութի̃ւ և զառողջութի̃ւ և տ̃ր էառ, ո̃պ տ̃ն հաճոյ թուեցաւ, այսպէս եղև, եղիցի անուն տ̃ն օրհնեցեալ։ Այսպէս ասեմ տ̃ր, և այսպէս 'իմանամ, արդար ես տ̃ր, և ուղիղ է դատաստան քո, արդարև ես մեծագունից վշտաց արժանի եմ ըստ իմում դատողութե̃ ։ Արդ ճանաչեմ ըզ ձեռն հօրդ, որ գթութե̃ խրատէ զիս, և ոչ իբրև զաջ դատաւորի պատժէ զիս, բայց խնդրեմ 'ի քէն Հայր բազմագթութ զի յիշիցես զտկարութի̃ իմ, որ առ ոչ ինչ ունիմ զզօրութի̃, եթէ ոչ 'ի քէն կազդուրիցիմ։ Տուր ուրեմն ինձ զշնորհս համբերութե̃, զի տանիլ կարացից ցաւոց իմոց և ահաւասիկ պատրաստ է սիրտ իմ ընդունիլ զինչ և պատահիցի ինձ։ Արա՛ տ̃ր իմ, զի համբերութե̃ ստանայցեմ զհոգի իմ. վ̃ս որոյ և ստէպ նայիմ յերեսս ք̃ի քոյ զի յիշելով զծանրագոյն չարչարանս նորին զորս վ̃ս մեր կրեաց 'ի մարմնի իւրում, և ես նովին մտածութե̃ սպառազինիլ ջանայցեմ։ Նա եղև քեզ հնազանդ մահու չափ և մահու խաչի. իսկ ես և ոչ արեան չափ զդէմ ունիլ կարացի, սակայն 'իմանամ, թէ զոր չափ բռնադատութի̃ կրիցեմ. մինչև խայթոցք հիւանդութե̃, և ցաւք

մահու

մահու անկանելն 'ի վշ̃ իմ։ Արդ զզօրու-
թ̃ն իմ առ քեզ պահեցից, զի դու ես ա-
պաւէն իմ, դու ես պաշտպան կենաց ի-
մոց, փրկեա զիս տ̃ր և քննեա զիս, փոր-
ձեա զերիկամունս իմ, և զսիրտ իմ։ Գ̃ի-
տեմ զի ոչ են արժանի չարչարանք ժա-
մանակիս հանդերձելոց փառաց որք յայտ-
նելոց են 'ի մեզ. սակայն զի ո̃չ պարտ էր
ք̃ի չարչարիլ, և այսպէս մտանել 'ի փառս
իւր, նմանապէս և ես քրիստոնեայ գոլով
եթէ ոչ կերպարանակցեցիմ գ̃լխոյ իմում,
և ոչ անցանիցեմ ընդ հուր և ընդ ջուր,
ոչ ելանիցեմ 'ի հանգիստ։ Պահեա ուրեմն
զիս այժմ 'ի տապոյ աստի, ո̃չ պահեցեր
զերիս մանկունսն 'ի հնոցին բաբելոնի,
զի օրհնեցից զանուն քո յաւիտեանս յա-
ւիտենից, Ամէն։

Աղօթք ի խորոց սրտէ ի ԴՋ հիւանդութեան.

Իմաստութ̃ն յաւիտենական որ հասանես 'ի ծագաց մինչև 'ի ծագս աշխարհի հզօրեղապէս, և կարգաւորես զա̃մ քոյով քաղցրութ̃բ, հարեր զիս այսու հիւանդութ̃բ և տկարութ̃բ մարմնոյս բայց կարգաւորեա զսա քաղցրութ̃բ 'ի փառս քո և 'ի փրկութ̃ն իմ, որ զա̃մ կշռով, թիւով, և չափով տրամադրես։ Ով հայր ամենակարող, յորմէ ա̃մ տուրք բարիք և ա̃մ

պարգևք

պարգևք կատարեալք իջանեն, և ամ̃ արա
մադրութիւնք անձանց մերոց 'ի քէն առորս
բաշխին, ոպ̃ և այս հիւանդութիւն զոր
այժմ կրեմ, նայեաց 'ի վշտագնեցեալ
ծառայ քո, և տրամադրեա զիս ըստ քում
հաճութե̃, քանզի դու ես որ կառավա
րես զամ̃, և դու պահես զամ̃ ոսկերս մեր.
և մի 'ի նոցանէ առանց քո ոչ փշրեսցի։
Հերք գլխոց մերոց թուեցեալք են առա
ջի քո, և 'ի ձեռին քո է ժառանգութի̃
մեր, դու հարկանես և դու բժշկես, կե
ցուցանես և մեռուցանես, թէ կեամք և
թէ մեռանիմք քոյք եմք տ̃ր, եղիցին կամք
քո օրհնեցեալ։ Եթէ զբարիս ընկալաք
'ի ձեռանէ քումմէ, չարեացս ևս համբե
րել պարտիմք, որք սակայն ոչ եղիցին չա
րիք, եթէ ընդունիցիմք ըստ հաճոյից
քոց, որ զմեզ խրատես իբրև զորդիս առ
'ի կրթութի̃, զի չարիք այսպիսիք գործա
կիցք լիցին մեզ 'ի բարին։
Տ̃Ր ես ծառայ քո եմ, և որդի աղախնոյ
քոյ, արա ընդ իս ոպ̃ և հաճոյ եղիցի առա
ջի քո, և ոչ լիցիմ ես, որ ընդդէմ դառ
նայցեմ քեզ. քանզի ոչ ընդդիմացայ
քեզ, և ընկալայ զխաղաղութիւն Տ̃ր. Հաւա
նիմ ես կաւ, և դու բրուտ, կազմեա և
թրծեա զիս 'ի հնոցի այսմիկ նեղութե̃.
զի լինիցիմ քեզ անօթ պատուական։

Ով բժիշկ, որ բանիւ բժշկես զամ հի
ւանդութի հոգւոյ և մարմնոյ, բժշկեա՛
զիս տր և բժշկեցայց հոգւով, կեցո՛ զիս
տր, և կեցից ես մարմնով, 'ի քեզ վստա
հանամ, և ո՛չ 'ի բժիշկս և 'ի դեղս, քան
զի եթէ դու ո՛չ կանգնեցես զտուն մար
մնոյ իմոյ, 'ի նանիր վաստակին շինօղք նո
Դու ուրեմն դեղոց այսոցիկ տուր զզօ
րութի, զի զկատարումն իւրեանց ունի
ցին 'ի յիս, ապա թէ ո՛չ, զհամբերութի
գործեա յանձին իմում, քան զի նա է դեղ
ստոյգ և զօրաւոր ընդդէմ ամ հիւանդու
թեց մարմնոյ իմոյ, զոր մինչև ցայս վայր
մնուցի փափկութբ, և տածեցի հեշտաս
րութբ, և խօթացուցի զմարմին իմ, դու
ուրեմն ըստ հաճոյից քոց խորտակեա ըզ
մարմին իմ, զի կեցցէ թշուառացեալ հո
գի իմ 'ի յաւիտեան։

Յանձնաւորութեան հոգւոյ ի ձեռս արարչագոր
ծին.

Արդ էն իսկ առողջ և կայտառ գոլով
յանձն առնեմ զիս քեզ Քս, զի մի գու
ցէ 'ի նուաղիլն իմ ո՛չ կարիցեմ զգաստա
պէս յանձն առնել քեզ զնոյն. Երկնչիմ
'ի ժամէն յայնմանէ, յորում 'ի մէջ կենդա
նեաց գոլով, ո՛չ ճանաչիցեմ զգոլն իմ.
ըստ որում տեսի զբազումս, որք ունելով
 զառաւոր

զաւակութիւն չնչոյ և զկենանս, ոչ գիտէ-
ին զինքեանս գոլ կենդանիս։ Ով յայնմ
ժամու յորում հոգին շարժի, և սարսա-
փի ՚ի փոխմանէ, և յելանելոյ ՚ի բանտէ
մարմնոյ խուռոյ ընկալցի զնա, եթէ դու
ստեղծօղդ ՚ի բաց մերժիցես։ Ով համ-
բերող ամ յիշեա, զի և դու ՚ի յետոյն անձ-
կութենդ արտասուեցեր, և զքեզ թողու-
ցեալ և լքեցեալ գոլ ամբաստանեցեր, և
զհոգիդ քո ամենամաքուր ՚ի ձեռն հօր
յանձն արարեր, աղաղակեցեր, և անչնչա-
ցար։ Ահա ես ևս առ քեզ աղաղակեմ,
զի դու փրկիչ իմ ընկալցիս զհոգի իմ,
մինչև որպիսեաւ և իցէ հիւանդութեամբ
՚ի մարմնոյ աստի ելանիցէ։ Յիշեա ով բա-
րի յիսուս, զի ՚ի խաչին զբազուկս քոյ
տարածեցեր, զկողս քոյ բացեր, և ըզ-
գլուխ խոնարհեցուցեր, զիս ահա հոգի
իմ լքեցեալ յամենից ստեղծուածոց, զա-
պաւինութիւն խնդրէ, ՚ի բազուկս քոյ դի-
մէ, և ՚ի դուռն քո անկանի, ներեա ուրեմն
աղաչեմ ողորմելոյ այսմիկ առ քեզ մեր-
ձենալ, և մի անտի ՚ի բաց մերժիցես,
մինչև անցանիցէ բարկութիւն քո, քան զի
անդ աներկեւանապէս կայցէ, և անդ ՚ի
սպասաւորացն դժոխոց թագչիլ կարիցէ։
Արդ ՚ի ձեռս քո տր յանձն առնեմ ըզ-
հոգի իմ, զոր դու ստեղծեր և նորոգե-

ցեր, մի՛ անտես առներ զստեղծուած քո, ահա թողում զաշխարհ և փութամ առ քեզ գալ, հեռանամ յերկրաւորացս, զի առ քեզ մերձենայցեմ ելանեմ 'ի բնակութէ մարմնոյս, և դիմեմ 'ի բնակարանս հրեշտակաց. ընկալ զիս 'ի յարկս քոյս յաւիտենից. և մի՛ մերժեր զիս յերեսաց քոց. զի դու ես յոյս իմ 'ի մանկութէ իմմէ: Լուսեաց Տ՟ր 'ի ծառայ քո, զի դու ես Ա՟ծ փրկիչ իմ, նուաղեցաւ սիրտ իմ և մարմին իմ, բաժին իմ Ա՟ծ յաւիտեան, առաջի քո է ա՟մ ցանկութիւն իմ, և առ քեզ տենչայ հոգի իմ. օգնեա՛ ինձ Ա՟ծ փրկիչ իմ. և փրկեա՛ զիս վ՟ն փառաց անուան քոյ սրբոյ:

ՅՈՐԺԱՄ ՀԻՒԱՆԴՆ ՆԱՅ Ի ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՏԱՆԵԼՈՅ ՇԻՏ ԿԵՐՊԱՐԱՆԻՆ Ք՟Ի Ի ԽԱՉԵԱՆ ՏԱՌԱՊՈՅՆ ԱՂՕԹԷ.

Երկրպագեմ քեզ Յ՟ն Ք՟ս. և օրհնաբանեմ զքեզ. զի 'ի ձեռն խաչի քո փրկեցեր զաշխարհ, և 'ի ձեռն արեան քո հեղեցելոյ յերկիր վերանորոգեցեր զմեզ: Ձգեա՛ զիս առ քեզ ով բարի Յ՟ն, որ ասացեր, թէ յորժամ բարձրացայց յերկրէ, զամենեսեան ձգեցից առ իս. պահեա՛ զիս հզօր ձեռամբ քով, զի մի ոք յափշտակելով զիս մեկնեցէ 'ի քէն: Ո՛վ հոգի Ք՟ի սրբեա՛ զիս, արիւն Ք՟ի մաքրեա՛ զիս, մար-

մին Քի կեցո՛ զիս, Ջուր կողին Քի լուա՛ զիս, չարչարանք Քի զօրացո՛ զիս։ Ո՛վ բարի Յս լուր ինձ. ՚ի մէջ վիրաց քոց ծածկեա՛ զիս, և մի՛ թողուր զիս որոշիլ ՚ի քէն, ՚ի ժամու մահուան իմոյ կոչեա՛ զիս, և հրամայեա՛ առ քեզ գալ, զի ընդ սրբս քոյ օրհնեցից զքեզ ՚ի յաւիտեան։ Մ՛ի ընկենուր զիս յերեսաց քոց, և զհոգի քո սբ մի՛ հաներ յինէն, մի՛ կորուսանիցէ զիս անօրէնութիւն իմ, զոր ստեղծ ամենազօր բարերարութիւն քո։ Նայեաց յիս աչօք ողորմութեն քոյ. և լուր ինձ որ յուսացեալ եմ ՚ի քեզ, և գթա՛ յիս, որ լի եմ թշուառութեամբ։ Ողջ լեր աղբիւր բարութեն, ողջ լեր փրկաւէտ պատարագ մատուցեալ ՚ի վր խաչափայտին. ողջ լեր պատուական և մեծագին արիւն հեղեցեալ ՚ի վերայ տն իմոյ Յի Քի ՚ի լուացումն մեղաց աշխարհի։ Յիշեա՛ տր զստեղծուած քո, զոր արեամբ քով վերագնեցեր, քաւ լիցի ինձ պարծիլ, բայց միայն ՚ի խաչն տն մերոյ Յի Քի, որով ինձ աշխարհ ՚ի խաչ ելեալ է, և ես աշխարհի։ Ահա տեսանեմ զքեզ քաղցրագունեղ փրկիչ կախեցեալ ՚ի խաչին բազկատարած ունելով ըզ գլուխ քո խոնարհեցեալ, պատրաստ առ ՚ի ողջագուրել զմեզ, և սիրալի ձայնիւ հրաւիրես զամենեսեան ասելով, եկայք

առ իս ամ աշխատեցեալք և բեռնաւորք,
և ես հանգուցից զձեզ։ Ահաւասիկ գամ
առ քեզ տէր, որպէս ըդ իս ըստ բանի քում,
և հանգո՛ զիս, քան զի գամ վաստակեց
եալ և ծանրաբեռնեցեալ մեղօք իմովք,
արա զքաղցրութիւն ընդ ծառայի քում,
որ զցաւս և զաշխատութիւնս մեր բարձեր
ի վր̄ խաչին։

Ա՛յբ վասն քահանայից.

Յաւուր յայնմիկ յաւուր ցաս ման.
բնաւք կենցաղք յահիւն դառ նան.
ըստ գուշակի և ըստ դաւ թեան։
Որքան երկիւղ է լինե լոց.
մինչ դատաւորն է առ գա լոց.
զհամայնս յանկարծ տարացրե լոց.
Փողն ահաբեկ յորժամ հն չի.
՚ի գերեզմանս հանրոյ եր կրի.
բնութիւն բոլոր յատեան ածի։
Մահն և բնութիւն յոյժ երկի ցեն.
մինչ ստեղծուածք համ յառնի ցեն.
զի դատողին համարս տայ ցեն։
Գիրք գրեցեալ յառաջ բե րի.
բոլորն յորում պարունա կի.
ուստի աշխարհ ՚ի սկադա տի։
Մինչ դատաւորն յատեան նստ ցի.
որ ինչ թագչի արտաբե ցի.
ոչ ինչ ան վրէժ յայնժամ թող ցի։

Զինչ

Օ՜ ինչ անդ թշուառս եմ ոգե լոց·
Նամ զոր միջնորդ աղերսե լոց·
մինչ ես հաշիւ արդարք կե լոց։
Արքայդ սուրբ ելոյ մեծու թե·
զձեր ընծեռող կենդանու թե·
կեցո զիս աղբիւր գթու թե։
Յիշեա՛ յո՛ գթած տէր իմ·
որ մարմնացար 'ի պատճառս իմ·
մի մերժեր զիս մինչ դատե ցիմ։
'Ի խնդրել զքեզ նստար խոն ջեալ·
փրկեցեր զիս 'ի խաչ ելեալ·
տուր զի իցեմ քեւ փրկե ցեալ։
Արդար դատող վրէժ խնդրու թե·
ըզ ձեր շնորհեա՛ ինձ թողու թե·
յառաջ քան զօր դատողու թե։
Իբր յանցաւոր մինչ տագնա պիմ·
զի շառագնեն մեղք զերես իմ·
ինձ մաղթողիս ներեա՛ տէր իմ։
Որ զմարիամ արձակե ցեր·
աւազակին իսկ ներե ցեր·
զյոյս ինձ եւս մեծ շնորհե ցեր։
Աղերսանք իմ ոչ ինչ ար ժեն·
բայց գթութիդ առ քեզ եղ ցեն·
զի մի գեհեանք զիս կլզի ցեն։
'Ի մէջ յօդեաց զտեղի շնոր հեա՛·
յայծեաց 'ի բաց զիս որո շեա՛·
յաջակողման քում զետե ղեա՛։
Ո՛ինչ պանծեալս տարհերքե ցես·

հրոյն

Հրոյն կիզման առ մասնի — ցեա․
զիս ընդ օրհնեալս հրաւիրէ — ցեա։
Ի խմօք կորիւք զքեզ աղեր — աեմ․
զսիրտ իմ փղձկեալ քեզ նուէ — րեմ․
զհոգ վախճանի իմ քեզ յանձ — նեմ։
Որ արտասուաց օրն այն իսկ — է․
մինչ յաճիւնից նա յառնի — ցէ․
որ ըստ մեղաց դատելի — է․
Ամէն ուրեմն ած նե — րեա․
գթութե՛ քով յո՛ խնայ — եա․
և ըզ հանգիստ յարաշնորհեա․ — Ամէն։

Աղօթք առ ուխտահէ կոյսն մարիամ ածածին․

Եւ արդ՝ 'ի վերայ այսքանեաց յուսահատութեց՝ և աներկու սրտաբեկութեց, պակուցանողական սասանութեց ած այլն բարկութեց․ տագնապեալ հոգով թախծութե խօսիմ։ Աղաչեմ զքեզ տր Աստածին․ Հրշտակ 'ի մարդկանէ։ Մարմնատեսիլ քերոբէ։ Երկաւոր արքայուհի։ Անխառն իբր զօդ։ Մաքուր ոմ լոյս։ Անշաղախ ըստ նմանութե պատկերի արուսեկին բարձրութե։ Վերազանցաքան զբնակութե անկոխելին սրբութեց։ Երկնաւոր խոստմանն տեղի։ Եդեմ շնչական։ Ծառ կենացն անմահից․ բոցեղէն սրոյն պարունակեալ։ 'Ի բարձրեալն հօրէ զօրացեալ և հովանացեալ։ Հանգստեամբ հոգւոյն հանդերձեալ և մաքրագործեալ։

Բնակութիւն որդւոյն յարդարեալ և տաղաւա-
րեալ։ Միածինն հօր՝ և քեզ անդրանիկ։
Որդի քո ծննդեամբ՝ և տէր արարչութեամբ։ Ընդ-
ան ախտ մաքրութեամբ՝ և անբիծ բարի։ Ընդ-
անարատ սրբութեամբ՝ և խնամակալ բարեխօս։
Ընկալ զմաղթանս այսր աղերսանաց քում
դաւանողիս։ Եւ մատո՛ ընծայեա ընդ-
ամին խառնեալ զբանն իմ նախնի մեծիդ-
ներբողի, 'ի քոյդ պաղատանս։ Հիւսեա միա-
ցոյ զմեղուցելոյս դառն հեծութիւն, ընդ-
քումդ երջանիկ և խնկաւորեալ հայցուա-
ծոց՝ տունկդ կենաց՝ պտղոյն օրհնութեան։ Ո ի
'ի քէն միշտ օգնեալ և բարեգործեալ. և 'ի
մաքրական քո ծնելութեան՝ ապաւինեալ և լու-
սաւորեալ։ Կեցից Տեառն որդւոյ քո և տեառն։
Ոծանդակեալ թևոցդ աղօթիւք խոստո-
վանեալ մայրդ կենդանեաց. և ելիցնիմ յեր-
կրէս հովտէ. առանց լլկանաց հետևիլ 'ի
կեանս օթեվանացդ պատրաստութեան՝ զի թե-
թևասցի կատարածնիմ ինձ ծանրացելոյս
անօրէնութեամբ։ Լուացես տուն ինձ բերկրութեան
զօրն իմ տագնապի. որ ջնջուցիչ երկանցն և
այլ՝ բարեխօսեա, խնդրեա, աղաչեա, զի
ըստ անճառելի մաքրութեան. և ահա զբանիդ-
հաստատեամ զընդունելութին։ Լ[illegible]
օգնեա վտանգեցելոյս՝ գովեալդ 'ի կանայս
[illegible] խոնարհեցո առ իմ հաչութին ծը-
նողդ այ։ Ընդ իմում թշուառիս հոգւոյ, խո-

րան

քան բարձրելոյնդ։ Զեռն տուր անկելոյս՝
տաճար երկնային. Փառաւորեա զորդիդ քո
'ի քեզ՝ Մեծօրէն ինձ հրաշագործել քաւու-
թեն և ողորմութեն. աղախնին այ և մայր. Դարձ
քասցի պատիւ քո ինև. Եւ ցուցցի փրկութին
իմ քև. Եթէ զիս գտցես տիրամայր. Ով է
ինձ ողորմեսցիս սրբուհի. Օրհնեալդ մի-
այն 'ի շրթունս անբիծս լեզուաց երջանկից։
Ահա՛ կաթիլ մի կաթին քումդ կուսութեն
յանձն իմ անձրևեալ կենաց ինձ զօրէ,
մայրդ բարձրելոյ տն յն արարչին երկնի՝ և
բնաւին երկրի. Ով որ անճառապէս ծնար
բովանդակ մարմնովն՝ և համայն ածութբն,
որ փառաւորեալն է ընդ հօր և հոգւոյն սր
բոյ էութբ և ան քննութբ մերոյին բնութբս
միացելով ամ և յամուամ, մի յերրորդութեն
Նմա փառք յաւիտենից յաւիտեանս Ամէն

ԱՄԷՆ

Փառք և պատիւ և երկրպագութի ամենա սրբոյ երրորդութեն և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ միոյ այ ճշմարտի կենդանւոյ և յաւիտենականի՝ որ ետ զկարողութ ի մեղուցելոցս անձանց ժամանելոյ 'ի վախճան տպագրութե։ Ի ուրաստանիս աղօթից. միջնորդութբ և բարեխօսութբ անարատի հարսին իւրոյ և միշտ կուսին մարիամու, և աղօթիւք ամենից սրբոց. Վան զի տպագրեցաւ արդեամբք և ծախիւք երկու եղբարցն Սեբաստացի Իսրայելին. և Աբրհամին. և ծնողացն դաւիթին. և աննային. յիշել 'ի մաքրափայլ աղօթըս ձեր հայցեմք. և դուք ընթեռնլով զսրբանուէր բուրաստանս շահաւէտ 'ի կեցութի հոգեաց ձերոց զուարճացիք հոգւով. և 'ի մաքրափայլ աղօթս ձեր յիշել զվերոյ գրեալքս 'ի քս̅ յս̅ 'ի տր̅ մեր Ամէն։

Այլ և յիշեսջիք զսրբագրօղս այսմ բուրաստանիս զնդոկիացի Սարգիս բանի սպասաւորս. որ եմ սանհկ[illegible] և զորդեակն իմ զՍիմոնն. որ յայժ հոգաբարձութբ սրբագրեցաք. և դուք յիշեալ լիջիք 'ի քս̅ Ամէն։

Արդ եղև գրոս սորայ թվին հայոց. ՌՃԾԳ. մայիս 'ի. ԻԷ. 'ի մայրաքաղաքն Ստամպօլ 'ի թաղն պէկօղլի կոչեցեալ։